

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

Werkplan 2007

P.J.W. Hinssen

werkdocumenten

wot
Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

WAGENINGEN UR

For quality of life

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

Werkplan 2007

P.J.W. Hinssen

Werkdocument 67

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

Wageningen, juni 2007

De reeks 'Werkdocumenten' bevat tussenresultaten van het onderzoek van de uitvoerende instellingen voor de unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu (WOT Natuur & Milieu). De reeks is een intern communicatiemedium en wordt niet buiten de context van de WOT Natuur & Milieu verspreid. De inhoud van dit document is vooral bedoeld als referentiemateriaal voor collega-onderzoekers die onderzoek uitvoeren in opdracht van de WOT Natuur & Milieu. Zodra eindresultaten zijn bereikt, worden deze ook buiten deze reeks gepubliceerd. De reeks omvat zowel inhoudelijke documenten als beheersdocumenten.

Dit werkdocument is gemaakt conform het Kwaliteitshandboek van de WOT Natuur & Milieu.

©2007 **Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu**

Postbus 47, 6700 AA Wageningen

Tel: (0317) 47 78 44; Fax: (0317) 42 49 88; e-mail: info.wnm@wur.nl

De reeks WOt-werkdocumenten is een uitgave van de unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, onderdeel van Wageningen UR. Dit werkdocument is verkrijgbaar bij het secretariaat. **Het document is ook te downloaden via www.wotnatuurenmilieu.wur.nl**

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Postbus 47, 6700 AA Wageningen

Tel: (0317) 47 78 44; Fax: (0317) 42 49 88; e-mail: info.wnm@wur.nl; Internet: www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

Inhoud

1	Managementsamenvatting	5
1.1	Wettelijk kader	5
1.2	Inhoud van de taken	5
1.3	Proces	6
1.4	Begroting WOT Natuur & Milieu 2007, totaaloverzicht (kEuro).	7
2	Werkplan per programma	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Koepelprogramma WOT Natuur & Milieu	13
2.3	Programma Ondersteunend Onderzoek NPB	17
2.4	Programma Advisering Natuur & Milieu	25
2.5	Programma Monitoring Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)	29
2.5.1	Programma Monitoring en evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)	29
2.5.2	Programma Monitoringsysteem Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)	33
2.6	Programma Natuurplanbureaufunctie	37
2.7	Programma Milieuplanbureaufunctie	43
3	Projectbeschrijvingen	47
3.1	Inleiding	47
3.2	Koepelprogramma WOT Natuur & Milieu (WOT-04-001)	49
3.3	Programma Ondersteunend Onderzoek NPB (WOT-04-002)	55
3.4	Programma Advisering Natuur & Milieu (WOT-04-003)	59
3.5	Programma Monitoring Agenda Vitaal Platteland (M-AVP) (WOT-04-005)	65
3.5.1	Programma Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)	65
3.5.2	Programma Monitoring Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)	76
3.6	Programma Natuurplanbureaufunctie (WOT-04-006)	92
3.7	Programma Milieuplanbureaufunctie (WOT-04-007)	103
	Bijlage: Beoordeling werkplan 2007 WOT-04	115

1 Managementsamenvatting

1.1 Wettelijk kader

Wageningen UR voert in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor de overheid een aantal Wettelijke Onderzoekstaken (WOT) uit in de vorm van WOT-programma's en WOT-projecten. De unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu (WOT N&M) is een van de zes WOT-units van Wageningen UR en is namens de Raad van Bestuur van Wageningen UR verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu. De wettelijke basis van de onderzoekstaken van de unit WOT N&M is omschreven in (concept) Uitvoeringsovereenkomsten tussen LNV en Wageningen UR, te weten:

- De Uitvoeringsovereenkomst Planbureau functies Natuur en Milieu (WOT-PNM), getekend op 21 december 2004.
- De Concept Uitvoeringsovereenkomst Informatievoorziening Natuur (WOT-registratie), die als beoogde ingangsdatum 1 januari 2008 heeft.
- De Uitvoeringsovereenkomst Wettelijke Onderzoekstaken Advisering Natuur en Milieu (WOT-advisering), die eveneens 1 januari 2008 als beoogde ingangsdatum heeft.

1.2 Inhoud van de taken

Concreet bestaan de WO-taken uit drie typen werkzaamheden:

- het samenbundelen van onderzoeksresultaten in onafhankelijke kennissystemen en informatie voor wettelijk verplichte rapportages (**Synthese** onderzoek N&M);
- het leveren en structureren van onafhankelijke gegevens ter ondersteuning van door LNV op te stellen wettelijke verplichte rapportages (**Registratie** gegevens N&M);
- het leveren van onafhankelijke adviezen ter ondersteuning van wettelijke verplichtingen van LNV (**Advisering** N&M);

De unit WOT N&M streeft in bovengenoemde werkzaamheden naar synthese van de beleidsgeoriënteerde kennis over:

- Biodiversiteit
- Landschap
- Natuur in bestuur en samenleving
- Natuur in economische context
- Ruimtelijke condities voor natuur
- Milieucondities (van de landbouw) voor het landelijk gebied
- Watercondities voor natuur
- Toepassing van geografische informatiesystemen

Deze werkzaamheden zijn ondergebracht in zes programma's, en in een zogenaamd "koepelprogramma" (WOT-04-001) voor taakoverstijgende activiteiten. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van onderzoek in de Kennisbasis voor de strategische kennisontwikkeling voor de Wettelijke onderzoekstaken. De programma's van de unit WOT N&M dragen de code WOT-04.

Wettelijke Onderzoekstaken planbureau functies Natuur en Milieu (WOT-PNM)

A) realiseren planbureau producten

WOT-04-006; Natuurplanbureau functie

WOT-04-007; Milieuplanbureau functie (productiedeel)

B) synthese van onderzoeksresultaten in kennissystemen en informatie

WOT-04-002; Onderbouwend onderzoek Natuurplanbureau functie
WOT-04-007; Milieuplanbureau functie (onderzoeksdeel)
KB1-007; Kennisbasis Planbureau functies Natuur en Milieu

Wettelijke Onderzoekstaken Advisering Natuur en Milieu (WOT-advisering)

WOT-04-003; WOT advisering natuur en milieu
KB1-PM (Kennisbasis WOT advisering natuur en milieu)

Wettelijke Onderzoekstaken Registratie Natuur en Milieu (WOT-registratie)

WOT-04-004; Informatievoorziening Natuur, inclusief monitor Wadden
WOT-04-005; Monitor- en evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)
KB1-PM (Kennisbasis Registratie Natuur en Milieu)

1.3 Proces

Voor de planbureau functies wordt het planningsproces op dit moment herzien. Daarbij wordt invulling gegeven aan het mandaat dat MNP van LNV heeft als opdrachtgever voor de door Wageningen UR uit te voeren werkprogramma's. Voor het planjaar 2007 is voor het eerst een door LNV en VROM gezamenlijk opgestelde kaderbrief Milieu- en Natuurplanbureau opgesteld. Samen met het MNP wordt momenteel invulling gegeven aan het proces van vertaling van deze kaderbrief en van de de MNP meerjarensvisie naar de werkprogramma's Natuurplanbureau functie, Milieuplanbureau functie en Onderbouwend Onderzoek.

Van de overige programma's is de uitvoeringsovereenkomst nog niet in werking. Die werkprocessen worden daarom momenteel naar bevind van zaken doorlopen. De beschrijvingen van deze werkprogramma's zijn daarom (nog) niet uniform. Ook de manier waarop projecten tot stand komen verschilt per programma. De projectplannen zijn daarom op dit moment nog niet allemaal even ver uitgewerkt. Hieronder volgt een korte toelichting per programma.

Koepel (WOT-04-001)

Het werkplan "Koepel" omvat alle activiteiten die de uitvoering van de taken conform het WOT statuut ondersteunen. Naast de leiding van de unit WOT als geheel vallen hieronder de programma overstijgende communicatie, het kennismanagement, de kwaliteitszorg en de algemene WOT-ondersteuning.

Ondersteunend onderzoek Natuurplanbureau functie (WOT-04-002)

Het werkplan van dit programma is gebaseerd op de onderzoeksbehoefte van het MNP en wordt (primair) intern uitgezet bij de instellingen van DLO. Het programma kent een op het MNP afgestemde planning & controlcyclus, met een uitgebreide vraagarticulatie (voor 2006 vastgelegd in WOT werkdokument 11). In 2007 wordt grotendeels voortgebouwd op het in 2006 lopende onderzoek. Gestreefd wordt naar meer samenhang, continuïteit en commitment in het onderzoek door een deel van het onderzoek uit te zetten in grotere projecten met meerjarige looptijd en vaste projectteams.

Advisering Natuur & Milieu (WOT-04-003)

DLO voert een aantal uiteenlopende wettelijke advies taken uit op het beleidsterrein Natuur en Milieu. Sommige daarvan al meer dan 25 jaar. Met ingang van 2006 zijn deze gebundeld in dit programma. Vastlegging in een uitvoeringsovereenkomst wordt verwacht per 1-1-2008. Voor de projecten in dit programma zijn startdocumenten opgesteld.

Informatievoorziening Natuur (WOT-04-004)

Sinds 2004 wordt gewerkt aan de invulling van de wettelijke onderzoekstaken betreffende informatievoorziening natuur. De vastlegging van deze taken in een uitvoeringsovereenkomst

zal naar verwachting ook per 1-1-2008 plaatsvinden. Bij het opstellen van de projectplannen wordt er van uitgegaan dat LNV-DN voor 2007 wederom financiering voor een jaar zal regelen.

Monitor- en evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (WOT-04-005)

In 2006 is het systeem voor monitoring en evaluatie van de Agenda Vitaal Platteland gereed gekomen voor gebruik. De wettelijke basis voor het daadwerkelijke monitoren vormt de WILG (Wet Investerings Landelijk Gebied). In 2007 is de nulmeting gepland voor de effecten. Het werkprogramma 2007 wordt verder afgestemd op de exacte behoeften van het ILG, die op dit moment nog worden gespecificeerd.

Natuurplanbureau functie (WOT-04-006)

De inhoud van dit programma wordt sinds de start in 1998 bepaald door de Kaderbrief (Natuur)planbureau functie van LNV aan het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP). Voor de inhoud werd in het programmawerkplan verwezen naar het werkprogramma van het MNP. De hoofdprojecten zijn vrijwel altijd samenwerkingsprojecten tussen MNP en WOT N&M. De inhoudelijke beschrijving ervan gebeurt door het MNP. De deelprojecten van de WOT N&M worden begin 2007 vastgelegd in gedetailleerde projectplannen.

Milieuplanbureau functie (WOT-04-007)

Dit programma kent sinds de start in 1997 een begeleidingscommissie waarin onder meer het MNP en verschillende directies van LNV vertegenwoordigd waren. De Uitvoeringsovereenkomst WOT-PNM bepaalt dat de sturing door het MNP plaatsvindt. Om die reden is de begeleidingscommissie omgevormd tot een adviescommissie. De Kaderbrief van LNV/VRM aan het MNP bevat voor 2007 ook inhoudelijke onderwerpen aangaande de Milieuplanbureau functie. Voor de projecten in dit programma zijn startdocumenten opgesteld.

1.4 Begroting WOT Natuur & Milieu 2007, totaaloverzicht (kEuro).

WOT-04-002	Onderbouwend Onderzoek NPBF	2 700
WOT-04-006	Natuurplanbureau functie	2 830
WOT-04-007	Milieuplanbureau functie	820
	subtotaal planbureau functies	6 350
WOT-04-001	Koepel	425
WOT-04-003	Advisering Natuur & Milieu	578
WOT-04-004	Informatievoorziening Natuur	Pm (*)
WOT-04-005	ME-AVP	310
	subtotaal WOT	7 663
KB-01-007	Kennisbasis planbureau functies	595
KB-01-xxx	Kennisbasis registratie	Pm **
KB-01-xxx	Kennisbasis advisering	PM **
	subtotaal KB	595
	totaal	8 258

(*) nog niet bepaald

(**) nog niet toegekend wegens ontbreken uitvoeringsovereenkomst

2 Werkplan per programma

2.1 Inleiding

Wageningen UR voert in opdracht van het ministerie van LNV voor de overheid een aantal Wettelijke Onderzoekstaken (WOT) uit in de vorm van WOT-programma's en WOT-projecten. De voorwaarden waaronder Wageningen UR deze taken uitvoert, zijn vastgelegd in het WOT-statuut waarover met het ministerie van LNV op 23 februari 2001 een overeenkomst is afgesloten.

De unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu (WOT N&M) is een van de zes WOT-units van Wageningen UR en is namens de Raad van Bestuur van Wageningen UR verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu. De Wettelijke basis van de onderzoekstaken van de unit WOT N&M is omschreven in (concept) Uitvoeringsovereenkomsten tussen LNV en Wageningen UR, te weten:

- De Uitvoeringsovereenkomst Planbureau functies Natuur en Milieu (WOT-PNM), getekend op 21 december 2004.
- De Uitvoeringsovereenkomst Informatievoorziening Natuur met als beoogde ingangsdatum 1 januari 2008.
- De Uitvoeringsovereenkomst Wettelijke Onderzoekstaken Advisering Natuur en Milieu (WOT-advisering), die eveneens 1 januari als beoogde ingangsdatum heeft.

Concreet bestaan de WO-taken uit vier typen werkzaamheden:

1. Het bijdragen aan de producten van het **Milieu- en Natuurplanbureau**.
2. het samenbundelen van onderzoeksresultaten in onafhankelijke kennissystemen en informatie voor wettelijk verplichte rapportages (**Synthese** onderzoek N&M)
3. het leveren en structureren van onafhankelijke gegevens ter ondersteuning van door LNV op te stellen wettelijke verplichte rapportages (**Registratie** gegevens N&M)
4. het leveren van onafhankelijke adviezen ter ondersteuning van wettelijke verplichtingen van LNV (**Advisering** N&M)

Het WOT-statuut vereist dat de uitvoering van de WO-taken N&M voldoet aan de volgende criteria:

Wetenschappelijke standaard

De wetenschappelijke standaard voor de WOT N&M is gelijk aan de standaard voor het wetenschappelijk onderzoek van Wageningen UR, dat op het toepassingsgebied van de WOT N&M een internationaal hoog aangeschreven reputatie heeft.

Om de wetenschappelijke standaard ook op termijn te kunnen waarborgen zorgt de unit WOT N&M dat de sleutelexpertise voor de WOT NM op een aantal kennisvelden permanent aanwezig.

Kwaliteitsborgingsysteem

De wijze waarop de unit WOT N&M voldoet aan de criteria van het WOT-statuut is vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomsten en in het Kwaliteitshandboek. De unit WOT N&M beschikt sinds 2003 over een ISO-gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem.

Vertrouwelijkheid en Informatieverstrekking

1. Over de WOT N&M wordt uitsluitend de opdrachtgever geïnformeerd, zijnde een publiekrechtelijke partij waar de wettelijke taak voor wordt uitgevoerd. Dit kan zijn het ministerie van LNV zelf, of een organisatie die door LNV is aangewezen.

2. Bij andere opdrachtgevers dan de rijksoverheid wordt het ministerie van LNV gelijktijdig op de hoogte gesteld van de verstrekte informatie. Dit zal bij acceptatie van een opdracht geregeld worden.

Onafhankelijkheid en onafhankelijke audits

Ofschoon volstrekte onafhankelijkheid van wetenschappelijk onderzoek per definitie onmogelijk is, hebben de minister van LNV en het parlement de huidige regeling middels WOT-statuuat geaccepteerd als een werkwijze die naar hun maatstaven de onafhankelijkheid van het onderzoek voldoende waarborgt. Een essentieel onderdeel van deze waarborging vormen de onafhankelijke audits, waarover het volgende is vastgelegd:

1. Onafhankelijke audits van de WOT-units worden op verzoek van LNV uitgevoerd door commissies of door deskundigen. De WO taken worden op transparante wijze uitgevoerd. Aan LNV wordt alle info hieromtrent verstrekt.
2. Onvolkomenheden worden zo snel mogelijk opgelost, zoals in het kwaliteitshandboek is vastgelegd.
3. LNV erkent met de overige betrokken ministeries de unit WOT N&M als een nationale instelling voor de uitvoering van Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu.

Bij het uitvoeren van de wettelijke onderzoekstaken levert de unit WOT N&M de volgende diensten:

1. Expertise voor natuur- en milieugerelateerd onderzoek
2. Detacheringen
3. Productteams en projectleiding
4. Modelinstrumentarium; ontwikkeling, beheer en toepassing
5. Databeheer, data-analyse, data-acquisitie en datalogistiek
6. Communicatie (rapporten, CD's, nieuwsbrief, website, workshops, symposia)
7. Coördinatie, kwaliteitsbewaking en ondersteuning van processen.

Deze diensten zijn nader gespecificeerd in de bijbehorende uitvoeringsovereenkomst en omvatten de volgende programma's:

Koepel

- WOT-04-001; Koepelprogramma

Wettelijke Onderzoekstaken Advisering Natuur en Milieu (WOT-advisering)

- WOT-04-003; WOT advisering natuur en milieu

Wettelijke Onderzoekstaken Registratie Natuur en Milieu (WOT-registratie)

- WOT-04-004; Informatievoorziening Natuur, inclusief monitor Wadden
- WOT-04-005; Monitor- en evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)

Wettelijke Onderzoekstaken planbureau functies Natuur en Milieu (WOT-PNM)

A) realiseren planbureau producten

- WOT-04-006; Natuurplanbureau functie
- WOT-04-007; Milieuplanbureau functie (productiedeel)

B) synthese van onderzoeksresultaten in kennis systemen en informatie

- WOT-04-002; Onderbouwend onderzoek Natuurplanbureau functie
- WOT-04-007; Milieuplanbureau functie (onderzoeksdeel)

Daarnaast is een deel van het budget van Kennisbasis thema 'Groene en Blauwe ruimte' bestemd voor de instandhouding van de kennisinfrastructuur voor de WOT N&M.

Deze werkprogramma's worden in opdracht van LNV uitgevoerd door Wageningen UR voor LNV en voor het Milieu- en Natuurplanbureau. De uitvoering gebeurt onder het ISO gecertificeerde kwaliteitsmanagementsysteem van de WOT N&M. Hiermee wordt maximale transparantie, onafhankelijkheid en betrouwbaarheid nagestreefd.

Doelgroepen

WOT-Advisering N&M

Primaire doelgroep: LNV-DN, LNV-DP

Secundaire doelgroep: wetenschappelijke actoren, (internationale) commissies, bedrijfsleven (bijv. voor toelating stoffen)

WOT-Registratie N&M

Primaire doelgroep: LNV-DN

Overige doelgroepen: wetenschappelijke en maatschappelijke actoren in het bereik van het Natuur- en Milieubeleid, zoals gegevensleveranciers, instituten, universiteiten, provincies, gemeenten, natuurbeheerders, belangenorganisaties.

WOT-PNM

Primaire doelgroepen: MNP, LNV-DN, LNV-DP

Overige doelgroepen: het Kabinet, VROM (DG Milieu, DG Ruimte), wetenschappelijke en maatschappelijke actoren in het bereik van het Natuur- en Milieubeleid, zoals instituten, universiteiten, provincies, gemeenten, natuurbeheerders, belangenorganisaties.

Samenwerking

De strategie van de unit WOT N&M heeft de ketenoriëntatie als uitgangspunt. Daaronder wordt verstaan het streven naar een heldere positie van de WOT N&M in de keten van wetenschappelijk onderzoek naar beleidsinformatie, relevant voor de wettelijke taken van de Nederlandse overheid. In de ketenoriëntatie staat centraal dat een organisatie samen met anderen streeft naar verbetering van kwaliteit, en om die reden ook mede investeert in de kwaliteitsverbetering van toeleveranciers en afnemers. De volgende relaties zijn relevant voor de WOT N&M:

1. De andere WOT-units van Wageningen UR
2. De Science Groups van Wageningen UR
3. De Directie Kennis van LNV
4. Voor LNV te informeren instellingen, waaronder planbureaus
5. Andere kennisinstellingen en verwante niet-commerciële instellingen, zoals particuliere gegevensverzamelende organisaties (PGO's)
6. Commerciële instellingen zoals ingenieursbureaus werkzaam op het kennisveld natuur en milieu.

De unit WOT N&M streeft naar synthese van de beleidsgeoriënteerde kennis over:

1. Biodiversiteit
2. Landschap
3. Natuur in bestuur en samenleving
4. Natuur in (landbouw)economische context
5. Ruimtelijke condities voor natuur
6. Milieucondities (van de landbouw) voor natuur
7. Watercondities voor natuur
8. Toepassing van geografische informatiesystemen

Om dit doel te realiseren zal het interne netwerk binnen Wageningen UR worden benut en wordt de benodigde capaciteit aan sleutelexpertise op het juiste niveau gebracht en gehouden. Daarnaast zorgen externe reviews voor de borging van de wetenschappelijke kwaliteit.

Het werkprogramma 2007 van de unit WOT Natuur & Milieu is onderverdeeld in zes werkprogramma's. Een zevende programma (WOT-04-004, Informatievoorziening natuur) is in oprichting. De manier waarop projecten tot stand komen (het proces) verschilt per programma. De mate waarin projecten op dit moment zijn uitgewerkt verschilt om die reden per programma. Dit maakt, samen met het specifieke karakter van veel WO-projecten, het

standaard DK-formulier voor BO-projecten minder geschikt. Daarom is voor de WOT N&M een eigen formulier ("startdocument") ontwikkeld (dit is vastgelegd in het ISO-gecertificeerde kwaliteitssysteem)

Hieronder volgt een korte toelichting per programma.

Koepelprogramma (WOT-04-001)

Het koepelprogramma omvat het management van de unit WOT N&M, de kwaliteitszorg, de communicatie en het kennismanagement, zoals voortvloeit uit het WOT-statuuut en de WOT-uitvoeringsovereenkomst. Deze taken zijn voor elk van de andere programma's van belang, en daarom moeilijk in de afzonderlijke programma's onder te brengen.

Ondersteunend onderzoek Natuurplanbureau functie (WOT-04-002)

Het werkplan van dit programma is gebaseerd op de onderzoeksbehoefte van het MNP en wordt (primair) intern aanbesteed bij de instellingen van DLO. Het programma kent een geheel eigen planning & controlcyclus, met een uitgebreide vraagarticulatie en een samen met MNP (in de Programmacommissie Natuurplanbureau functie, PCN) gecoördineerd proces van interne aanbesteding.

Advisering Natuur & Milieu (WOT-04-003)

DLO voert een aantal uiteenlopende wettelijke adviestaken uit op het beleidsterrein Natuur en Milieu. Sommige daarvan al meer dan 25 jaar. Deze zijn deze gebundeld in dit programma. Vastlegging in een uitvoeringsovereenkomst wordt verwacht per 1-1-2008. Voor de projecten in dit programma zijn startdocumenten opgesteld.

Informatievoorziening Natuur (WOT-04-004)

Dit programma is een WOT in oprichting en is in 2007 ondergebracht in het BO Cluster EHS.

Monitor- en evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (WOT-04-005)

Dit programma is verbonden aan de Wet Investerings Landelijk Gebied (WILG). In 2007 worden de investeringen in het systeem afgerond en wordt de beheersorganisatie opgezet, waarover met LNV een uitvoeringsovereenkomst wordt opgesteld.

Natuurplanbureau functie (WOT-04-006)

De inhoud van dit programma wordt bepaald door de Kaderbrief Milieu- en natuurplanbureau functie van LNV en VROM aan het Milieu- en Natuurplanbureau.

De (hoofd)projecten zijn vrijwel altijd samenwerkingsprojecten tussen MNP en WOT N&M en worden inhoudelijk beschreven door het MNP. De deelprojecten van de WOT N&M worden vastgelegd in gedetailleerde projectplannen.

Milieuplanbureau functie (WOT-04-007)

De inhoud van dit programma wordt bepaald door de Kaderbrief Milieu- en natuurplanbureau functie van LNV en VROM aan het Milieu- en Natuurplanbureau.

De projectplannen worden opgesteld in nauw overleg tussen MNP en WOT N&M.

2.2 Koepelprogramma WOT Natuur & Milieu

Algemeen

1.	WOT cluster, clusterleider:	WOT-04 (Natuur & Milieu), drs. P.J.W. Hinssen
2.	Onderzoekstaak:	001, Koepel
3.	Onderzoeksleider:	Drs. P.J.W. Hinssen (ESG)
4.	Contactpersonen LNV	Dr.T. Breimer (DK)
5.	Deelnemende instellingen:	ESG, SSG
6.	Doelgroepen:	Beleidsdirecties LNV
7.	Budget 2007	Euro 425.000 (prijsspeil 1-1-2007)

Het ministerie van LNV en de Raad van Bestuur van Wageningen UR leggen de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu (WOT N&M) vast in verschillende uitvoeringsovereenkomsten. De taken zijn onderverdeeld in programma's. Het programma WOT-04-001 vormt het zogenaamde 'Koepelprogramma'. Het koepelprogramma omvat het management van de unit WOT N&M, de kwaliteitszorg, de communicatie en het kennismanagement, zoals voortvloeit uit het WOT-statuuut en de WOT-uitvoeringsovereenkomst. Deze taken zijn voor elk van de andere programma's van belang, en daarom moeilijk in de afzonderlijke programma's onder te brengen.

8. Beleidsopgave:

Trefwoorden

Wettelijke onderzoekstaken, WOT-statuuut.

De beleidsopgave is de naleving van het WOT-statuuut voor alle taken die onder de uitvoeringsovereenkomsten van de WOT Natuur & Milieu vallen.

9. Kennisbehoefte

De unit WOT N&M is gericht op het vervullen van de kennisbehoefte die voortvloeit uit de wettelijke taken waar deze unit het onderzoek voor uitvoert. De wettelijke taken en kennisbehoefte zijn geformuleerd in de uitvoeringsovereenkomsten van de WOT Natuur & Milieu. Het Koepelprogramma vervult geen specifieke kennisbehoefte, maar faciliteert de overige programma's WOT N&M bij het vervullen van de kennisbehoefte.

10. Kennisopdracht

Producten 2007

Project	Producten 2007
Management WOT unit	Werkprogramma 2008, Voortgangsrapportage 2006, Onderhoud strategisch plan
Communicatie WOT	Communicatieplan, WOT-nieuwsbrief, website, -studies, -rapporten en -werkdokument(en) (alleen productie en logistiek, de inhoud komt uit projecten)
Kwaliteitszorg	Onderhoud van het WOT kwaliteitsmanagementsysteem, managementreview, bijdrage aan Visitatie Alterra 2007
Kennismanagement	Onderhoud strategiekaart, vertaling strategisch plan WOT in operationeel plan m.b.t. kennismanagement en uitvoering daarvan.
Beheer WOT unit	Kwartaalrapportages
Secretariaat	Continue dienstverlening conform "WOT-secretariaatsmap"

11. Methode in de aanpak

Project	Methode in de aanpak
Management WOT unit	Deming Circle (Plan, do, check, act) en balanced scorecard
Communicatie WOT	Werken vanuit een communicatieplan (opgesteld m.b.v. communicatiedeskundige)
Kwaliteitszorg	Conform richtlijnen ISO
Kennismanagement	Strategiekaart, theorie kennismanagement (boek ...)
Beheer WOT unit	Conform richtlijnen Bestuurscentrum Wageningen UR
Secretariaat	"WOT-secretariaatsmap" (in eigen beheer ontwikkeld)

Onderzoeksactiviteiten, fasering en aanpak

Project	Activiteiten en fasering 2007
Management WOT unit	Voortgangsrapportage (voorjaar), Werkprogramma (najaar), gekoppeld aan bijeenkomst Commissie van Toezicht
Communicatie WOT	Nieuwsbrief (6x per jaar), Werkdocumenten op afroep, WOT-rapporten en -studies volgens planning redactieraad en afgestemd met project Kennismanagement
Kwaliteitszorg	Interne audit (Alterra, i.o.m. Alterra), interne audit (WOT, sept), management review (voorjaar), Visitatie Alterra (i.o.m. Alterra)
Kennismanagement	Strategiekaart (voorjaar), Operationeel plan kennismanagement (voorjaar), doorvertaling naar programma's (zomer)
Beheer WOT unit	Uitzetten projecten (1 ^e kw), voortgangscontrole en voortgangsrapportage (jan, apr, jul, okt)
Secretariaat	Continue dienstverlening aan programmaleiders en projectleiders conform "WOT-secretariaatsmap"

Interactie kennisgebruikers – onderzoekers.

Zie Werkafspraken Uitvoeringsovereenkomsten voor algemene afspraken over deze interactie. Onderstaande tabel geeft de specifieke planning voor 2007, voor zover op dit moment bekend.

Project	Interactie in 2007
Management WOT unit	Via Commissie van Toezicht WOT Natuur & Milieu en Management team MNP (voor planbureau functies)
Communicatie WOT	Via jaarlijkse "pijlersdag", via enquêtes (in 2006 gedaan voor nieuwsbrief en voor naamsbekendheid WOT), ad hoc overleg over afstemming met communicatieplan MNP
Kwaliteitszorg	n.v.t.
Kennismanagement	Via jaarlijkse "pijlersdag" en gerichte workshops per expertiseveld
Beheer WOT unit	n.v.t.
Secretariaat	n.v.t.

Interactie tussen onderzoekers: interne communicatie, samenhang tussen projecten binnen het programma, samenhang met andere programma's en samenwerking met andere instellingen en organisaties

Zie Werkafspraken Uitvoeringsovereenkomsten WOT voor algemene afspraken over interne communicatie. Onderstaande tabel geeft de specifieke planning voor 2007, voor zover op dit moment bekend.

Project	Interne communicatie 2007
Management WOT unit	Met directies resource organisaties DLO (Alterra, LEI, IMARES) en management MNP.
Communicatie WOT	Met programmaleiders en projectleiders WOT N&M over communicatiedoelen per project
Kwaliteitszorg	Met kwaliteitsfunctionaris Alterra
Kennismanagement	Met programmaleiders en projectleiders van Wageningen UR en van het MNP
Beheer WOT unit	Met het Bestuurscentrum van Wageningen UR
Secretariaat	Met programmaleiders en projectleiders over te leveren diensten

12. Communicatieplan

Voor de WOT Natuur & Milieu is een algemeen communicatieplan 2007 opgesteld (onderdeel van het project Communicatie WOT). Specifieke communicatie over projecten in het Koepelprogramma is in onderstaande tabel weergegeven:

Project	Externe communicatie 2007
Management WOT unit	Werkplan 2008 en voortgangsrapportage 2006
Communicatie WOT	Via Nieuwsbrief (6x per jaar), website, Kennis-online, en de WOT-Werkdocumenten -rapporten en -studies
Kwaliteitszorg	Non-conformiteiten worden gemeld aan LNV (eis van WOT-statuut)
Kennismanagement	Via kennis-bijeenkomsten – i.s.m. project communicatie
Beheer WOT unit	n.v.t.
Secretariaat	n.v.t.

13. Tabel met projecten

Zie deel 3 Projectbeschrijvingen

2.3 Programma Ondersteunend Onderzoek NPB

Algemeen

1	WOT cluster, naam clusterleider:	WOT-04 (Natuur & Milieu), drs. P.J.W. Hinssen
2	Onderzoekstaak:	002, Natuurplanbureaufunctie Ondersteunend Onderzoek
3	Onderzoeksleider:	ir. H. Houweling (ESG)
4	Contactperso(o)n(en) LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatie):	dr. H. Groenewoud (DN), dr. A. Jahangir (DK), drs. J. Wiertz (MNP)
5	Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR:	ESG, SSG, MNP, IMARES
6	Doelgroepen(en):	MNP, Beleidsdirecties LNV
7	Budget in 2007:	Euro 2.700.000

8 LNV beleidsopgave, maatschappelijk probleem en beleidscontext

De overheid dient, bij het nemen van beslissingen van strategische aard, te beschikken over relevante informatie. De planbureaufuncties Natuur en Milieu zijn bij wet ingesteld om hierbij als onafhankelijke instantie de relevante informatie over milieu, natuur, bos en landschap in ruimtelijke, sociale en economische context te leveren.

De WOT-unit NM te Wageningen voert in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Wettelijke Onderzoekstaken uit die voortkomen uit de Planbureaufuncties Natuur en Milieu. Een van deze taken is de ontwikkeling en synthese van beleidsgeoriënteerde kennis voor wettelijk verplichte rapportages m.b.t. Natuur zoals de jaarlijkse Natuurbalans en de vierjaarlijkse Natuurverkenning. De Natuurbalans bestaat uit een deel evaluatie beleidsprestaties, en een deel evaluatie of verkenning van een of enkele actuele thema's. De Natuurverkenning dekt het totale beleidsveld natuur, bos en landschap, en heeft een sterk accent op prognose. Ook thematische verkenningen zijn in het programma van het MNP opgenomen.

Het programma WOT-04-002 richt zich op het ondersteunend onderzoek voor de planbureaufunctie Natuur en ontwikkelt kennis in vier kennisvelden:

- Biodiversiteit (incl. ruimtelijke en milieucondities)
- Landschap
- Natuur in bestuur en samenleving
- Natuur in (landbouw)economische context

9 Kennisbehoefte

In de kaderbrief MNP 2007 van de ministeries van VROM en LNV worden de onderwerpen genoemd, waarover het MNP wordt verzocht te rapporteren in de Natuurbalansen voor de komende jaren.

Deze kaderbrief wordt doorvertaald in het MNP-werkplan. De kaderbrief MNP, het werkplan MNP en een briefing door de directie van het MNP geven aan wat de kennisbehoefte is van het MNP. De onderwerpen van de Natuurbalansen staan hierin centraal. Dit zijn (zie kaderbrief MNP 2007):

Natuurbalans 2007

Voor de Natuurbalans 2007 wordt u verzocht de volgende thema's te behandelen:

Landschap en natuurlijke leefomgeving: beleving, gebruik en gezondheidseffecten bij burgers (in het bijzonder jeugd), inclusief een vergelijking tussen de burgers in verschillende Europese landen. Succesfactoren voor maatschappelijke betrokkenheid en mogelijkheden voor versterking hiervan.

Contramal stedelijke natuur: de rol van het stedelijk gebied voor biodiversiteit en mogelijkheden voor versterking van deze rol.

Klimaatverandering en dynamiek in de natuur.

Graadmeters voor ecosysteemdiensten.

Natuurbalans 2008

Het thema van de Natuurbalans 2008 is water (zowel zoet als zout). Onderdeel daarvan is de mariene biodiversiteit, gezien vanuit een integrale ecosysteembenadering maar met aandacht voor de bestuurlijke driedeling kustzone, Noordzee / EU en buitenteritoriale wateren en oceanen.

Natuurbalans 2009

De Natuurbalans 2009 staat in het teken van de midterm-review ILG en EU-biodiversiteitsdoelstelling 2010.

10. Kennisopdracht

De kennisopdracht vloeit voort uit de kennisbehoefte van het MNP. De MNP maakt gebruik van de kennis die in het onderbouwend onderzoek wordt ontwikkeld (programma WOT-04-002).

De kennisontwikkeling is georganiseerd in 10 thema's

- 1** *Bestuurlijke organisatie en economische dimensie van natuur- en landschapsbeleid*
- 2** *Implementatie van beleid; sectoraal (PB) en integraal (SGB/ILG)*
- 3** *Landschapskwaliteit*
- 4** *Natuur, welzijn en draagvlak*
- 5** *Betekenis van de EHS*
- 6** *Ontwikkeling in de Landbouw*
- 7** *Waterbeleid*
- 8** *Internationale aspecten van het Natuurbeleid*
- 9** *Kosten en baten van natuur*
- 10** *Wetenschappelijke Infrastructuur*

Thema 1:

Bestuurlijke organisatie en economische dimensie van natuur- en landschapsbeleid

vervolg 2006

- Bestuurlijk vermogen – 15 jaar natuurbeleid
- Benutting beleidsruimte – NL, UK en GE in Europees verband
- Veranderende bestuurlijke verhoudingen – implicaties nieuwe WRO voor natuur en landschap
- Een verkennend onderzoek is uitgevoerd naar de betekenis van macro-economische ontwikkelingen voor natuur en landschap, gevolgd door een empirische uitwerking. In 2007 uitwerken voor de relatie tussen economische groei en EHS. Ook aandacht voor marktrente en discontovoet.

nieuw in 2007

- Voorbereiding midterm review ILG (thema Natuurbalans 2009) (samenwerking met thema 2)
- Institutioneel/NGO/sectoraal draagvlak natuurbeleid (doorwerking ex-ante evaluatie VHR)

Thema 2:

Implementatie van beleid; sectoraal (PB) en integraal (SGB/ILG)

Vervolg 2006

- Vergelijking SBG en ILG (team Pleijte OO 2006) – voorbereiding midterm review NB2009
- Herverdeling bestuursverantwoordelijkheden: evaluatie sturing van LNV en Provincies op Natuur en Subdiestromen Programma beheer en SBB (Van Wijk)

nieuw in 2007

- Voorbereiding midterm review ILG (thema Natuurbalans 2009) (samenwerking met thema 1 en 5)
- Bestuurlijk vermogen internationaal biodiversiteitbeleid (thema Natuurbalans 2009) (samenwerking met thema 8)

Thema 3:

Landschapskwaliteit

Het thema kent 3 speerpunten: monitoring; waardering en veranderingsprocessen.

Monitoring: KELK-monitoring is ontwikkeld en wordt ingezet. Probleem blijft beschikbaarheid data over kleine landschapselementen. Deze is van belang voor oordeel toestand kernkwaliteiten.

Onderzoek 2007 focust op ontwikkeling technieken om, zolang monitoring in veld niet is geregeld, kleine landschapselementen te monitoren m.b.v. hoge resolutie luchtfoto's.

Waardering: Verloop via spoor doelbereik en beleving. Belevings-GIS is ontwikkeld en geaudit. Kennis over beleving kan worden ingezet t.b.v. Belevingswaarde monitor. Verdere vergroting validiteit Belevings-GIS is gewenst.

Onderzoek in 2007 focust op:

- operationaliseren kernkwaliteiten Nationale Landschappen voor beleidsevaluatie;
- maatschappelijke betekenis landschap (welzijn, gezondheid, MKBA);
- betekenis regionale identiteit (BelevingsGIS, BWM).

Veranderingsprocessen: Kennis over welke processen op groene ruimte afkomen is beschikbaar. Nog onvoldoende zicht op wat dat echter precies voor landschapskwaliteit betekent.

Het onderzoek in 2007 focust op:

- maatschappelijke betrokkenheid bij landschapsbeheer i.r.t.;
 - groen-blauwe diensten ism 6
 - gebiedsfondsen ism 2 (van Wijk)
 - 'nieuwe buitenlui' ism 6
- Kosten-effectiviteit en nationale landschappen

Thema 4:

Natuur, welzijn en draagvlak

Het thema kent 2 onderdelen: (1) de betekenis van natuur voor mensen (welzijn), (2) betrokkenheid mensen bij natuur (draagvlak).

Betekenis van natuur voor mensen

vervolg 2006

- Economische betekenis van gezondheidseffecten van natuur

nieuw in 2007

- State-of-the-art studie “mensen, beleving, gebruik, gezondheid en natuurlijke leefomgeving” → thema Natuurbalans 2007
- Recreatief gebruik natuurlijke leefomgeving NL (kwantiteiten en kenmerken) (doorwerking ex ante evaluatie VHR)

Betrokkenheid mensen bij natuur

vervolg 2006

- Maatschappelijk draagvlak onderzoek (team Overbeek OO 2006)

nieuw in 2007

- Kritische succesfactoren maatschappelijke betrokkenheid natuur en landschap (incl. rol van educatie) (samenwerking met thema 3) (kaderbrief 2007)
- ontwikkelen monitoringsysteem waarmee de effecten van (vernieuwend) NME-beleid kunnen worden gevolgd en beoordeeld (2007: monitorsysteem, 2007 of 2008 pilotmeeting) (kaderbrief 2007 bijlage LNV)
- State-of-the-art studie “duurzaam consumentengedrag” (samenwerking met team ? Aalbersen MNP, moet onderzoeksvragen opleveren) (werkplan MNP 2007)

Thema 5:

Betekenis van de EHS

vervolg 2006

- Kwaliteitsborging EHS / Natura 2000 nul-meting milieucondities, ruimte en biodiversiteit voor ILG en ME-AVP
- Kwaliteitsborging EHS afstemming en uniformering systemen van VHR, Programma Beheer en SBB in ILG verband

Nieuw in 2007

- Voorbereiding midterm review ILG (thema Natuurbalans 2009) (samenwerking met thema 2)
- Effectiviteit van EHS en VHR voor biodiversiteit
- MKBA; Verbinden met thema 9
- EHS ~ Natura 2000
- Kosten-effectiviteit EHS

Thema 6:

Ontwikkeling in de Landbouw

Onderwerpen 2007

- Groene diensten / ecosystemendiensten als bijdrage aan biodiversiteit
- Echte 100% natuurboeren als alternatief voor grootschalige boeren (en SAN-boeren).
- Ecologische effectiviteit van particulieren en boeren bij ontwikkeling nieuwe natuur (van aankoop naar beheer).
- Effecten loslaten markt- en prijsbeleid in landbouw op bedrijfsstructuur in gebied.
- Onderzoek toekomst GLB, marktwerking, natuur en landschap.
- Nationale landschappen en ontwikkelingen in de landbouw
- Welke landbouw in veenweidegebieden?

Thema 7: Waterbeleid

Het thema van de Natuurbalans 2008 is 'water'. Naast zoet water wordt ook aandacht gevraagd voor mariene biodiversiteit, gezien vanuit een integrale ecosysteembenadering maar met aandacht voor de bestuurlijke driedeling kustzone, Noordzee / EU en buitenteritoriale wateren en oceanen

vervolg 2006

- Beleidsanalyse verdroging: De actuele grondwater-situatie binnen de VHR en EHS gebieden met behulp van beschikbare data en methoden
- Ontwikkeling van bestanden van de aquatische natuur, haar eisen aan het watersysteem en van de huidige toestand van het watersysteem in dezelfde termen als de natuur-eisen kaart

Nieuw in 2007

- Trendreeks van aquatische (doel)soorten tbv NB2008
- Ontwikkeling van een nationale prioritering(smethode) voor het budget voor waterhuishoudkundige maatregelpakketten en ruimtelijke ingrepen in de meest kansrijke VHR-gebieden.; KEA van verschillende maatregelen pakketten;
- Baten van water (i.s.m. thema 9 Kosten en Baten van Natuur)
- Mariene biodiversiteit (NB08)
- Visie Aquatische Natuur / MNP-kennisbehoefte
- Verdere invulling afhankelijk van "blauwdruk NB08"

Thema 8: Internationale aspecten van het Natuurbeleid

vervolg 2006

- EHS ~ Natura 2000
- Benchmark (verg. Benutting Beleidsruimte EU-richtlijnen internationaal vergeleken)

Nieuw in 2007

- Verantwoordelijkheid NI voor internationale biodiversiteit in EU
- Biodiversiteitsindicatoren voor EU; trendreeksen planten
- Klimaatsadaptatie: Dispersie -mogelijkheden bij klimaatsverandering in NI en EU (samenwerking Altera/RUG/KUN)
- Verdeling primaire productie over mens en andere gebruikers in het ecosysteem
- EHS `Natura 2000
- EU ~goods/services / Ecobalans

Thema 9: Kosten en baten van natuur

Onderwerpen 2007; Verdere invulling mede afhankelijk van uitkomst mini-symposium Natuur en Economie (30nov06)

- Algemene relatie Natuur & Economie
- FIONA / KEA afronden ?
- Standaard functies Natuurwaarde schade / verandering voor ca 10 hoofdecosystemen NI en EU
- Gebiedscontracten en ecologische effectiviteit

- Optimal timing: strategisch omgaan met publieke middelen voor natuur en landschap
- Inzicht in geldstromen voor natuur en landschap, in samenhang met ecologische effectiviteit.

Thema 10

Wetenschappelijke Infrastructuur

Bij de presentatie van informatie over Biodiversiteit en Landschap gebruikt het MNP een raamwerk van graadmeters. Deze graadmeters worden gevoed met informatie uit modellen of meetnetten. Thema 10 kent 2 onderdelen : 1) opstellen en uitvoeren van beheer-, verbeter- en ontwikkelingsplannen voor modellen en bestanden; 2) Ontwikkelen van dataverzamelingsplannen en nieuwe methoden van data-acquisitie

Vervolg 2006

- A-biotische metingen op plots LMF
- Ontwikkeling basiskaarten voor terrestrische en aquatische natuur MNP- vragen;
- Kwaliteitsslag modellen voor een beperkt aantal clusters van modellen en bestanden, waaronder de Natuurplanner in ARISFLOW.
- Uitvoering verbeterplan voor de kennismodellen voor de MNP-graadmeter Landschap (KELK: Kennismodel Effecten Landschap Kwaliteit; BelevingsGIS; Monitoring Schaal)

Nieuw in 2007

- samenhang modellen Milieu, Natuur en Ruimte (ook t.o.v. voor MNP relevante modellen buiten WUR);

11. Methode in de aanpak (indien thema in feite een project betreft)

Onderzoeksactiviteiten, fasering en aanpak

Het programma richt zich op het ontwikkelen van expertise, modellen en databestanden in de vier kennisvelden: Biodiversiteit, Landschap, Bestuur en Maatschappij, Economie. De onderzoeksvragen in deze kennisvelden zijn het resultaat van de inventarisatie van de benodigde kennis voor de Natuurplanbureau functie van het MNP

In de Kenniscyclus van het Natuurplanbureau worden 6 fasen onderscheiden:

- inventariseren van benodigde kennis voor de realisatie van producten in de nabije toekomst en voor versterking van de kennisbasis voor de langere termijn
- inventariseren van de reeds beschikbare kennis
- vertalen van het verschil tussen benodigde kennis en reeds beschikbare kennis in onderzoeksvragen
- kennis ontwikkelen
- kennis delen
- kennis toepassen
- evalueren van kennistoepassingen in producten Natuurplanbureau

Kennis toepassing is onderdeel van programma WOT-04-394, kennis delen wordt gefaciliteerd door dat programma (communicatie)

Op programmaniveau is de kennisontwikkeling georganiseerd in de tien genoemde thema's. Een thema ontwikkelt kennis in één of meer kennisvelden (biodiversiteit, landschap, economie, bestuur en samenleving). Voor elk thema treedt een trekker namens MNP/WOT op die de

projecten inhoudelijk begeleidt en de communicatie met het MNP als primaire belanghebbende verzorgt.

Op projectniveau wordt de organisatie en fasering verder uitgewerkt in de afzonderlijke projectplannen.

Interactie kennisgebruikers – onderzoekers

Interactie tussen kennisgebruikers en kennisleveranciers vindt plaats op verschillende niveaus:

- Coördinatie op het niveau van de Kenniscyclus van MNP en WOT NM vindt plaats in het overleg van de Programma Commissie Natuur. In dit overleg nemen deel: Hoofd WOT NM, hoofd MNP/NLB, hoofdprojectleider(s) producten van het MNP en de trekkers van de vier kennisvelden. Het pakket kennisvragen wordt geaccordeerd door de directeur MNP.
- Coördinatie op het niveau van onderzoeksprojecten; Voor elk onderzoeksproject wordt de projectdefinitie (de A4-tjes in de projectenbundel) opgesteld i.o.m. met MNP; elk project heeft een contactpersoon namens het MNP.
- Kennis delen op het niveau van individuen tussen deel(projectleiders) voor de MNP-producten en projectleiders en projectmedewerkers van lopende of reeds gerealiseerde projecten.

Interactie tussen onderzoekers: interne communicatie, samenhang tussen projecten binnen het programma, samenhang met andere programma's en samenwerking met andere instellingen en organisaties

In het werkproces van het WOT NM vormen coördinatie van onderzoeksprogrammering en synthese van deelproducten naar geïntegreerde studie essentiële taken (WOT-04-394). Het Onderbouwend onderzoek (WOT-04-002) wordt aangestuurd door het hoofd van de WOT NM die hierin wordt ondersteund door de Programma Commissie Natuur.

interactie tussen onderzoekers; interne communicatie

De interne communicatie tussen onderzoekers is i.h.a. vrij intensief i.v.m. afstemming van en samenwerking in gerelateerde (deel)projecten. De trekkers per kennisveld of de projectleiders van de betrokken projecten entameren dit overleg. Uitwisseling van informatie vindt verder plaats door centrale beschikbaarstelling van informatie (geoinformatie, interne werkdocumenten). Daarnaast zijn er intensieve informele contacten (van koffieapparaat tot personele relaties tussen projecten, al dan niet voor het Natuurplanbureau)

samenhang met andere programma's

De samenhang met andere programma's vraagt, ten gevolge van de coördinatie van het onderzoek in verschillende domeinen (KB, BO, WOT) bijzondere aandacht. Afstemming met het onderzoek in de kennisbasis wordt gerealiseerd worden door programma KB-01-007. Afstemming met het beleidsondersteunend onderzoek kan naar verwachting worden gerealiseerd door efficiënte en effectieve vraagarticulatie. In het project Kennismanagement (WOT-04-394) wil de WOT de mogelijke synergie-effecten in het onderzoek optimaal sturen en benutten.

samenhang met andere instellingen en organisaties

Dit programma is in het bijzonder gericht op de samenwerking tussen WUR en MNP. In het MNP netwerk wordt samengewerkt door RIVM, RIKZ, RIZA, CBS en gegevens leverende organisaties als DLG, LASER en de PGO's. Via het MNP werkt het programma ook samen met de andere planbureaus (CPB, RPB, SCP) aan integrale studies. De samenwerking op projectniveau met andere organisaties zal worden beschreven in de afzonderlijke projectbeschrijvingen

12. Communicatie

Relevante doelgroepen en (potentiële) gebruikers van de onderzoeksresultaten zijn:

- Projectleiders en deelprojectleiders t.b.v. de realisatie van de wettelijke producten van het MNP. Onder producten worden hier, naast de wettelijke producten als NVK en NB, ook adviezen verstaan. Kennisontwikkeling (WOT-04-002) en de toepassing van kennis door deze (deel)projectleiders (onderdeel WOT-04-394) zijn fasen in het primaire processen van MNP en WOT NM waardoor kennisontwikkeling en kennistoepassing direct met elkaar zijn verbonden. (Deel)projectleiders dragen bij aan de evaluatie van de bruikbaarheid van de kennisbasis en de aan de identificatie van nieuwe kennisvragen.
- Gebruikers zijn (indirect) de gebruikers van de (wettelijke) producten van het MNP, i.e. Parlement, Kabinet, Beleidsdirecties van LNV, VROM, V&W, EZ en (direct) de gebruikers van kennisproducten van onderbouwend onderzoek.

De resultaten van onderzoek worden vastgelegd in tastbare producten als rapporten, artikelen, geo-informatie-bestanden, (verbeterde) modellen en deelmodellen, (verbeterde) kennissystemen, overige kennisproducten als strategievoorstellen, adviezen. De nadruk ligt hierbij op gecodificeerde kennis.

Naast deze expliciete kennis wordt kennisbasis versterkt met impliciete kennis. Deze kennis werkt door via uitwisseling van informatie in workshops in het kader van de MNP-producten, themamiddagen, overleg tussen (deel)projectleiders voor de MNP-producten en onderzoekers, bijdragen van onderzoekers aan MNP-producten. Kennisuitwisseling wordt gefaciliteerd door projecten in programma WOT-04-394 (Communicatie, Kennismanagement, Informatievoorziening)

13. Tabel met projecten

Zie deel 3 projectbeschrijvingen

2.4 Programma Advisering Natuur & Milieu

Algemeen

1.	WOT cluster, clusterleider:	WOT-04 (Natuur & Milieu), drs. P.J.W. Hinssen
2.	Onderzoekstaak:	003, Advisering Natuur & Milieu
3.	Onderzoeksleider:	drs. P.J.W. Hinssen (ESG)
4.	Contactpersonen LNV	dr.T. Breimer (DK)
5.	Deelnemende instellingen:	ESG
6.	Doelgroepen:	<i>Beleidsdirecties LNV</i>
7.	Budget 2007	Euro 578.000 (prijsspeil 1-1-2007)

Het ministerie van LNV en de Raad van Bestuur van Wageningen UR leggen de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu (WOT N&M) vast in verschillende uitvoeringsovereenkomsten. In de Uitvoeringsovereenkomst Advisering Natuur en Milieu (WOT-Advisering N&M), te ondertekenen voor 31 december 2006, zijn de taken en werkafspraken voor de periode 2007-2011 vastgelegd, die voortvloeien uit de wettelijke adviestaken. Op basis van de werkafspraken WOT-Advisering N&M is het werkprogramma 2007 opgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met de volgende additionele budgetten:

- * 98.000 euro in de kennisbasis voor WOT-Advisering N&M ter behoud van sleutelexpertise
- * 100.000 euro in het programma Mest en mineralen voor de werkgroepen van de CDM,
- * Financiering van CTB voor de te leveren adviezen.

8. Beleidsopgave (conform Uitvoeringsovereenkomst WOT-Advisering N&M):

Trefwoorden

Natuur, Milieu, Mestbeleid, Bestrijdingsmiddelen, Antarctica, Zeezoogdieren, Walvissen, Waddenzee, Meststoffenbesluit

9. Kennisbehoefte

Zie uitvoeringsovereenkomst WOT-Advisering N&M en bijbehorende werkafspraken. Voor 2007 geldt de navolgende verbijzondering hiervan:

Taak	Contactpersoon	Kennisbehoefte 2007
Advisering LNV in IWC	Maaike Moolhuijsen (LNV-DN)	Nederlandse inbreng in IWC
Advisering LNV in ASCOBANS	Maake Moolhuijsen (LNV-DN)	Nederlandse inbreng in ASCOBANS
Advisering LNV in TWO	Stefan Verbunt? (LNV-DN)	Nederlandse inbreng in TWO
Onderzoek Antarctica	Gelare Nader (LNV-DN)	Nederlandse bijdrage aan internationaal onderzoek
Adviezen meststoffenbesluit	De Bode (LNV-DK)	Advies over toelating van meststoffen
Commissie Deskundigen Mestbeleid	De Bode (LNV-DK)	Advies over het mestbeleid,
Adviezen CTB	n.v.t.	Advies over toelating van bestrijdingsmiddelen

Instrumentarium CTB	Vertegenwoordiger CTB	Instrumentarium ter beoordeling toelating bestrijdingsmiddelen
---------------------	-----------------------	--

Specifieke kennisbehoefte in de Kennisbasis (KB budget)

Taak	Kennisbehoefte Kennisbasis 2007
Advisering LNV in IWC	Investeren in sleutelexpertise (opvolging) i.v.m. pensionering huidige sleutelfunctionaris over enkele jaren
Advisering LNV in ASCOBANS	idem
Advisering LNV in TWO	idem
Onderzoek Antarctica	Investeren in innovatie m.b.t. expedities
Adviezen meststoffenbesluit	Sleutelexpertise op peil houden
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Sleutelexpertise op peil houden
Adviezen CTB	Geen specifieke kennisbehoefte
Instrumentarium CTB	Sleutelexpertise op peil houden en kwaliteitsborging instrumentarium

10. Kennisopdracht

Zie uitvoeringsovereenkomst WOT-Advisering N&M en bijbehorende werkafspraken. Voor 2007 geldt de navolgende verbijzondering hiervan:

Taak	Kennisopdracht 2007
Advisering LNV in IWC	Nederlandse inbreng in IWC
Advisering LNV in ASCOBANS	Nederlandse inbreng in ASCOBANS
Advisering LNV in TWO	Nederlandse inbreng in TWO
Onderzoek Antarctica	Nederlandse bijdrage aan internationaal onderzoek
Adviezen meststoffenbesluit	Advies over toelating van meststoffen
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Advies over het mestbeleid
Adviezen CTB	Advies over toelating van bestrijdingsmiddelen
Instrumentarium CTB	Instrumentarium ter beoordeling toelating bestrijdingsmiddelen

Producten 2007

Zie Werkafspraken Uitvoeringsovereenkomst WOT Advisering Natuur & Milieu voor algemene afspraken over producten. Onderstaande tabel geeft de specifieke planning voor 2007, voor zover op dit moment bekend.

Taak	Producten 2007
Advisering LNV in IWC	Bijdragen aan en rapportages over bijeenkomsten
Advisering LNV in ASCOBANS	Bijdragen aan en rapportages over bijeenkomsten
Advisering LNV in TWO	Bijdragen aan en rapportages over bijeenkomsten
Onderzoek Antarctica	Zie Projectresultaat (1.4) in Startdocument van dit project
Adviezen meststoffenbesluit	Schriftelijke adviezen op aanvraag
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Schriftelijke adviezen op aanvraag
Adviezen CTB	Afhankelijk van adviesaanvragen CTB
Instrumentarium CTB	Operationeel instrumentarium

11. Methode in de aanpak

Taak	Methode in de aanpak 2007
Advisering LNV in IWC	Deskundigenoordeel
Advisering LNV in ASCOBANS	Deskundigenoordeel
Advisering LNV in TWO	Deskundigenoordeel
Onderzoek Antarctica	Expedities (in 2006 geweest, volgende in ...)
Adviezen meststoffenbesluit	Laboratoriumtests
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Deskundigenoordeel, zonodig met inzet van werkgroepen op specifieke onderwerpen (niet inbegrepen)
Adviezen CTB	Deskundigenoordeel, toepassing instrumentarium
Instrumentarium CTB	Software-ontwikkeling

Onderzoeksactiviteiten, fasering en aanpak

Zie Werkafspraken Uitvoeringsovereenkomst WOT Advisering Natuur & Milieu voor algemene afspraken over onderzoeksactiviteiten en fasering. Onderstaande tabel geeft de specifieke planning voor 2007, voor zover op dit moment bekend.

Taak	Activiteiten en fasering 2007
Advisering LNV in IWC	Wordt afgestemd op de internationale bijeenkomsten
Advisering LNV in ASCOBANS	Wordt afgestemd op de internationale bijeenkomsten
Advisering LNV in TWO	Wordt afgestemd op de internationale bijeenkomsten
Onderzoek Antarctica	Wordt afgestemd met het internationale consortium
Adviezen meststoffenbesluit	Wordt afgestemd op adviesaanvragen van LNV
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Wordt afgestemd op adviesaanvragen van LNV
Adviezen CTB	Wordt afgestemd op adviesaanvragen van CTB
Instrumentarium CTB	Beheer en onderhoud volgens beheersplan, hulp bij gebruik en verhelpen van storingen indien nodig

Interactie kennisgebruikers – onderzoekers.

Zie Werkafspraken Uitvoeringsovereenkomst WOT Advisering Natuur & Milieu voor algemene afspraken over deze interactie. Onderstaande tabel geeft de specifieke planning voor 2007, voor zover op dit moment bekend.

Taak	Interactie in 2007
Advisering LNV in IWC	Via contactpersoon
Advisering LNV in ASCOBANS	Via contactpersoon
Advisering LNV in TWO	Via contactpersoon
Onderzoek Antarctica	Via internationaal consortium
Adviezen meststoffenbesluit	Via adviesvrager
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Via de adviseurs van de commissie
Adviezen CTB	Met CTB
Instrumentarium CTB	Met CTB

Interactie tussen onderzoekers: interne communicatie, samenhang tussen projecten binnen het programma, samenhang met andere programma's en samenwerking met andere instellingen en organisaties

Zie Werkafspraken Uitvoeringsovereenkomst WOT Advisering Natuur & Milieu voor algemene afspraken over interne communicatie. Onderstaande tabel geeft de specifieke planning voor 2007, voor zover op dit moment bekend.

Taak	Interne communicatie 2007
Advisering LNV in IWC	Met plaatvervanger (taak is sterk persoonsgebonden)
Advisering LNV in ASCOBANS	Met plaatvervanger (taak is sterk persoonsgebonden)
Advisering LNV in TWO	Met plaatvervanger (taak is sterk persoonsgebonden)
Onderzoek Antarctica	Met internationaal consortium
Adviezen meststoffenbesluit	Met desbetreffende onderzoeksgroep
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Met onderliggende werkgroepen
Adviezen CTB	Met desbetreffende onderzoeksgroep
Instrumentarium CTB	Met desbetreffende onderzoeksgroep

12. Communicatieplan

Algemeen: Voor de WOT Natuur & Milieu is een algemeen communicatieplan 2007 opgesteld. De taken WOT Advisering N&M worden hierin opgenomen. Het betreft publicaties op de website, in de nieuwsbrief, en in Kennisonline. Specifieke communicatie per taak is in onderstaande tabel weergegeven:

Taak	Externe communicatie in 2007
Advisering LNV in IWC	Jaarlijkse voortgangsrapportages walvisonderzoek, jaarlijkse verslagen van zittingen IWC
Advisering LNV in ASCOBANS	Jaarlijkse rapportage van zittingen ASCOBANS, van werkgroep en project Recovery Harbour Porpoise.
Advisering LNV in TWO	Monitorresultaten, wetenschappelijke publicatie zeehonden (1x/5jr), Quality Status Report (Marine Mammals), advies op aanvraag
Onderzoek Antarctica	Wetenschappelijke publicaties, invulling diverse internationale lidmaatschappen, schriftelijk advies
Adviezen meststoffenbesluit	Schriftelijk advies op aanvraag
Commissie Deskundigen Mestbeleid	Schriftelijk advies op aanvraag
Adviezen CTB	Schriftelijk advies op aanvraag
Instrumentarium CTB	Helpdesk, website, training

13. Tabel met projecten

Zie deel 3 Projectbeschrijvingen

2.5 Programma Monitoring Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)

2.5.1 Programma Monitoring en evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)

NB dit werkplan betreft de afronding van het werkplan 2006, met budget uit 2006

Algemeen

1	WOT cluster, clusterleider:	WOT-04 (Natuur & Milieu) drs. P.J.W. Hinssen
2	Onderzoekstaak:	005, ME-AVP
3	Onderzoeksleider:	Dr.ir. L.A.E. Vullings
4	Contactpersoon LNV:	Projectleider: ing. Th. P. Sinnige (DP), Projectgroep: ing. A.A. Smit (DP), dr.ir. J.M. Dalhuisen (DP), mw.dr.ir. E.G.M. Dessing (DK), ir. P.A. Kouwenhoven (VROM DGM), dhr. M.A. Wetter
5	Deelnemende instellingen:	LEI, Alterra
6	Doelgroepen:	Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn. Gebruikers • beleidsdirecties LNV, VROM, V&W • Provincies • Planbureaus MNP, RPB, SCP • bestuurders Leveranciers • beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten • provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant) • Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ, MNP, LEI, Alterra): informatie m.b.t. effecten Zowel de gebruikers als de leveranciers maken gebruik van het informatiesysteem dat ontwikkeld zal worden.
7	Budget 2007 (NB alleen geld dat is overgebleven in 2006)	178 keuro

8 LNV beleidsopgave, maatschappelijk probleem en beleidscontext

Korte schets historie tot nu:

Afsplitsing beheer

In april 2004 is de 'Agenda voor een Vitaal Platteland' (AVP) gepresenteerd als de gezamenlijke beleidsvisie van de ministeries LNV, VROM en V&W om het platteland gereed te

maken voor toekomstige veranderingen. De agenda voor een Vitaal Platteland gaat uit van een integraal perspectief en richt zich op de economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten van het platteland. Om de voortgang van het beleid te toetsen en de mate van realisatie van het ingezet beleid te verklaren is monitoring en evaluatie noodzakelijk. Uitgangspunt voor de beleidsuitvoering is het Meerjarenprogramma AVP welke in februari 2006 gereed is komen.

Monitoring heeft tevens een signalerende functie: ontwikkelingen op het beleidsterrein die niet direct met de beleidsdoelstelling te maken hebben kunnen door het signaleren van effecten aanleiding zijn om ander beleid te ontwikkelen, beleid bij te sturen of te continueren. Daarnaast kan monitoring en evaluatie een essentiële bijdrage leveren aan het bevorderen van transparantie van beleid en aan de uitvoering, kennisontwikkeling, kennisverspreiding en legitimatie van het plattelandsbeleid.

Van belang is dat het project ME-AVP aansluit bij de VBTB-systematiek, bij het ILG en het MJP-AVP, uitvoeringsagenda NR en bij het Europese plattelandsbeleid (POP). Dit vereist een zodanige formulering van begrippen dat deze eenvoudig en eenduidig. Er is een begrippenkader opgesteld dat de structuur van de begrotingssystematiek van het rijk en de structuur van de POP-monitoring en evaluatie worden daarbij gecombineerd met de begrippen die in het MJP2 zijn gehanteerd. In navolgend schema is het geheel aan begrippen weergegeven.

Begrippen MJP2	EU-termen	Begrippen monitoring
algemene beleidsdoelstelling (maatschappelijk gebruik/ behoud en ontwikkeling van waarden)	impact (outcome)	effectindicatoren (+ streefwaarden)
operationele doelstelling (inrichting / kwaliteit landelijk gebied)	result	resultaatindicatoren (+ taakstelling)
prestatie (te leveren inspanningen/ rijksacties)	output	prestatie-indicatoren
beschikbaar budget	input	Besteed budget

Figuur 1: Begrippenkader

9 Kennisbehoefte

Het Monitoring- en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP) is een ondersteunend instrument van het rijk voor de voortgangsrapportages, MTR en eind rapportage en evaluaties. Het is een systeem waarin gegevens op een gestructureerde wijze worden opgeslagen. De gegevens kunnen worden opgeroepen en bewerkt voor allerlei doeleinden. De structuur van de centrale database bestaat uit een doelenboom en indicatoren. Elk niveau in de doelenboom heeft zijn eigen indicator. Het MJP2 bepaalt de inhoud van de doelenbomen en indicatoren.

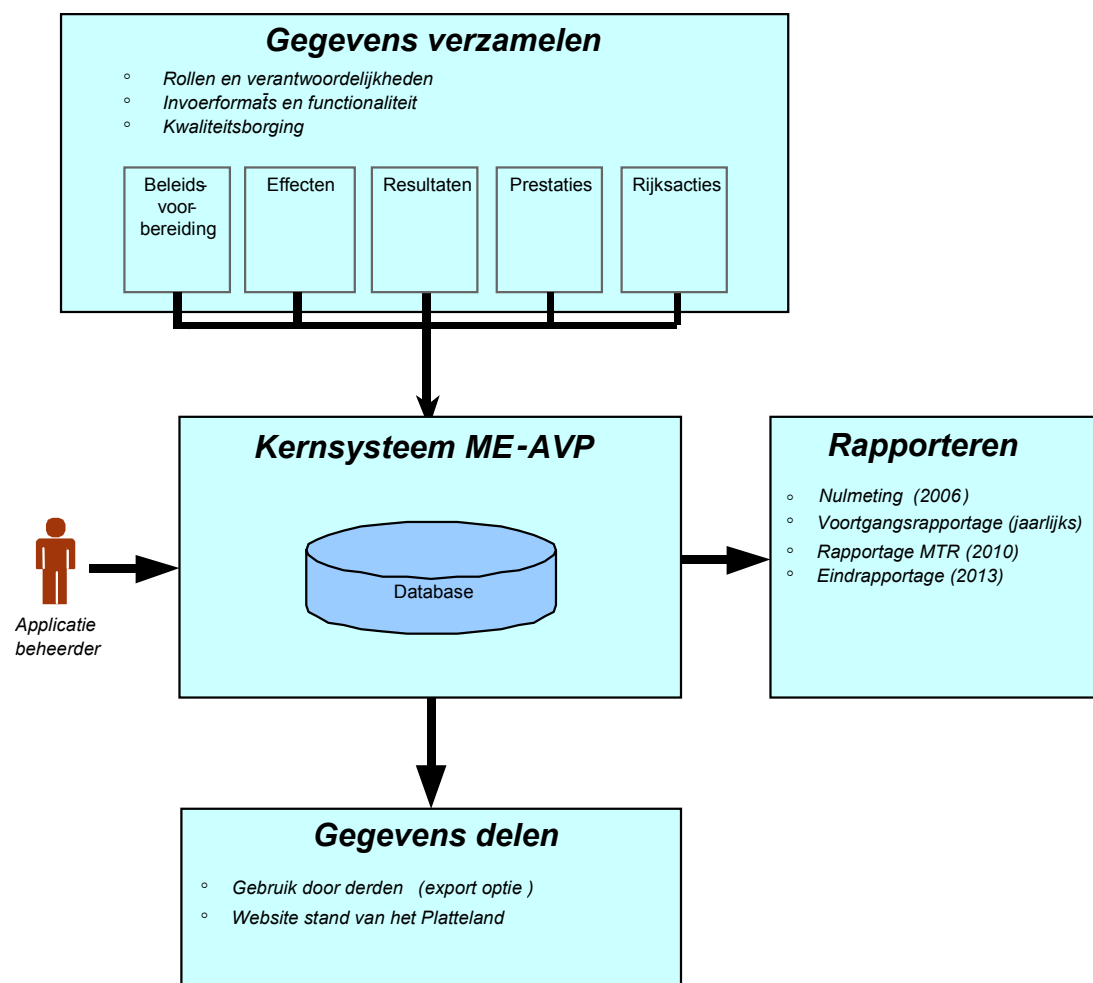
Deze database wordt het kernsysteem ME-AVP genoemd. Het is momenteel nog in ontwikkeling, maar zal eind 2006 gereed zijn. De database zal worden beheerd door een

applicatiebeheerder die door de overheid wordt aangesteld. Om dit kernsysteem worden verschillende modules gebouwd: 'gegevens verzamelen', 'rapporteren' en 'gegevens delen'.

Bij de module 'gegevens verzamelen' gaat het om een beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden van verschillende partijen bij het verzamelen van de input voor het ME-AVP, het ontwikkelen van formats en functionaliteit voor de invoer van gegevens en kwaliteitsborging. Dit is in 2006 grotendeel opgeleverd.

De module 'rapporteren' verzorgt de gegevensstroom voor de verschillende rapportages. In 2007 wordt bepaald of er nog softwarematige aanpassingen nodig zijn om het produceren van rapportages te kunnen ondersteunen.

De module 'gegevens delen' bestaat uit een 'exportapplicatie' die het mogelijk maakt dat derden gegevens uit de database kunnen oproepen voor eigen gebruik en een viewer waarmee de inhoud van de database kan worden bekeken. In 2007 zal de viewer eventueel uitgebouwd worden tot een portaal met de 'Stand van het Platteland'.

10 Kennisopdracht

Het monitoring en evaluatiesysteem zal in de periode 2007-2013 werkzaam moeten zijn. Door vertragingen is niet alles eind 2006 gereed.

Er is een database, maar aangezien er nog geen helderheid is over de indicatoren zal deze eventueel nog aangepast moeten worden (project Kernsysteem). Verder is er een viewer, maar die zal waarschijnlijk nog doorontwikkeld worden tot een website (project gegevens

delen). Ook eventuele extra mogelijkheden voor de rapportages zullen nog ontwikkeld moeten worden (project rapportages).

Verder dient het systeem goed gedocumenteerd te worden (technische documentatie en WOt studie) en wetenschappelijk geborgd (artikel) (project rapportage systeem).

11 Communicatieplan (afhankelijk van werkwijze cluster)

Communicatie over beleidsimplicaties het ME-AVP zal vanaf 2007 door DP verzorgd worden. Voor technische communicatie over het ME-AVP ligt in 2007 die taak bij het WOt.

12 Tabel met projecten

Zie deel 3 Projectbeschrijvingen.

2.5.2 Programma Monitoringsysteem Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)

NB dit werkplan betreft het werkplan voor 2007

Algemeen

1	WOT cluster, clusterleider:	WOT-04 (Natuur & Milieu) drs. P.J.W. Hinssen
2	Onderzoekstaak:	005, ME-AVP
3	Onderzoeksleider:	Dr.ir. L.A.E. Vullings
4	Contactpersoon LNV:	Projectleider: ing. Th. P. Sinnige (DP), Projectgroep: ing. A.A. Smit (DP), mw.dr.ir. E.G.M. Dessing (DK), ir. P.A. Kouwenhoven (VROM DGM), dhr. M.A. Wetter
5	Deelnemende instellingen:	LEI, abf research, Alterra, MNP
6	Doelgroepen:	Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project Monitor-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn. Gebruikers • beleidsdirecties LNV, VROM, V&W • Provincies • Planbureaus MNP, RPB, SCP • bestuurders Leveranciers • beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten • provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG covenant) • Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ, MNP, LEI, Alterra): informatie m.b.t. effecten Zowel de gebruikers als de leveranciers maken gebruik van het informatiesysteem dat ontwikkeld zal worden.
7	Budget 2007 (NB exclusief het geld dat is overgebleven in 2006)	300 keuro

8 LNV beleidsopgave, maatschappelijk probleem en beleidscontext

In april 2004 is de 'Agenda voor een Vitaal Platteland' (AVP) gepresenteerd als de gezamenlijke beleidsvisie van de ministeries LNV, VROM en V&W om het platteland gereed te maken voor toekomstige veranderingen. De agenda voor een Vitaal Platteland gaat uit van een integraal perspectief en richt zich op de economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten van het platteland. Om de voortgang van het beleid te toetsen en de mate van realisatie van het ingezet beleid te verklaren is monitoring en evaluatie noodzakelijk. Uitgangspunt voor de beleidsuitvoering is het Meerjarenprogramma AVP welke in februari 2006 gereed is komen.

Monitoring heeft tevens een signalerende functie: ontwikkelingen op het beleidsterrein die niet direct met de beleidsdoelstelling te maken hebben kunnen door het signaleren van effecten aanleiding zijn om ander beleid te ontwikkelen, beleid bij te sturen of te continueren. Daarnaast kan monitoring en evaluatie een essentiële bijdrage leveren aan het bevorderen van transparantie van beleid en aan de uitvoering, kennisontwikkeling, kennisverspreiding en legitimatie van het plattelandsbeleid.

Van belang is dat het project Monitor-AVP aansluit bij de VBTB-systematiek, bij het ILG en het MJP-AVP, uitvoeringsagenda NR en bij het Europese plattelandsbeleid (POP). Dit vereist een zodanige formulering van begrippen dat deze eenvoudig en eenduidig. Er is een begrippenkader opgesteld dat de structuur van de begrotingssystematiek van het rijk en de structuur van de POP-monitoring en evaluatie worden daarbij gecombineerd met de begrippen die in het MJP2 zijn gehanteerd. In navolgend schema is het geheel aan begrippen weergegeven.

Begrippen MJP2	EU-termen	Begrippen monitoring
algemene beleidsdoelstelling (maatschappelijk gebruik/ behoud en ontwikkeling van waarden)	impact (outcome)	effectindicatoren (+ streefwaarden)
operationele doelstelling (inrichting / kwaliteit landelijk gebied)	result	resultaatindicatoren (+ taakstelling)
prestatie (te leveren inspanningen/ rijksacties)	output	prestatie-indicatoren
beschikbaar budget	input	Besteed budget

Figuur 1: Begrippenkader

Sinds 2004 is de monitor AVP in ontwikkeling. De belangrijkste resultaten die zijn geboekt zijn:

- De ontwikkeling van een doelenboom die is gebruikt in het MJP,
- Overzicht van bestaande meetnetten
- Selectie van effectindicatoren die grotendeels is overgenomen in MJP2
- Voorbereiding van de nulmeting (selectie meetmethoden en frequentie)
- Programma beschrijving 2007-2013
- Database
- Viewer

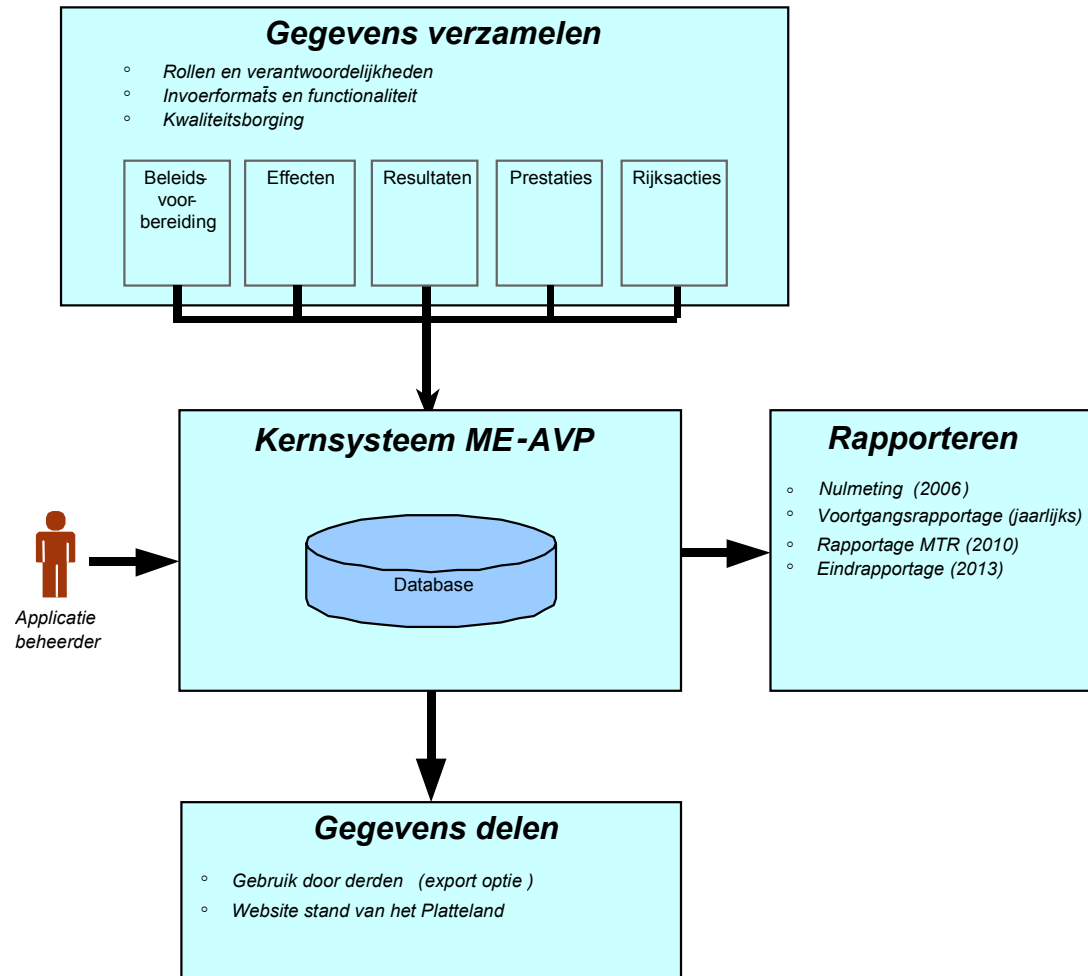
In 2007 zal de ontwikkeling van de Monitor-AVP afgesloten worden en vanaf 1 januari 2008 zal het beheer van de Monitor-AVP gaan lopen.

9 Kennisbehoefte

De monitor Agenda Vitaal Platteland (Monitor-AVP) is een ondersteunend instrument van het rijk voor de voortgangsrapportages, MTR en eind rapportage en evaluaties. Het is een systeem waarin gegevens op een gestructureerde wijze worden opgeslagen. De gegevens kunnen worden opgeroepen en bewerkt voor allerlei doeleinden. De structuur van de centrale database bestaat uit een doelenboom en indicatoren. Elk niveau in de doelenboom heeft zijn eigen indicator. Het MJP2 bepaalt de inhoud van de doelenbomen en indicatoren.

Deze database wordt het kernsysteem Monitor-AVP genoemd. Het is momenteel nog in ontwikkeling, maar zal eind 2007 gereed zijn. De database zal worden beheerd door een applicatiebeheerder die door de overheid wordt aangesteld. Om dit kernsysteem worden verschillende modules gebouwd: 'gegevens verzamelen', 'rapporteren' en 'gegevens delen'. Het systeem met alle modules, de documentatie over het systeem en de monitor AVP in het algemeen en het beheerplan worden in 2007 als in werkplan 1 gerealiseerd (geld van 2006)

In het tweede deel van 2007 zal de nulmeting van de effectindicatoren plaatsvinden en tevens is er vraag naar een onderzoek naar de kwaliteitsborging van de waarden van de indicatoren die binnen de monitor AVP worden verzameld.

10 Kennisopdracht

Voor dit aanvullende werkplan geldt dat er een vraag is naar het uitvoeren van de nulmeting voor de verschillende effectindicatoren. Daarnaast wil men kijken naar de kwaliteit van de waarden van de indicatoren die binnen de monitor AVP worden verzameld

11 communicatieplan (afhankelijk van werkwijze cluster)

Communicatie over beleidsimplicaties het ME-AVP zal vanaf 2007 door DP verzorgd worden. Voor technische communicatie over het ME-AVP ligt in 2007 die taak bij het WOt.

12 Tabel metprojecten

Zie deel 3 Projectbeschrijvingen

2.6 Programma Natuurplanbureaufunctie

Algemeen

1.	WOT cluster, clusterleider:	WOT-04 (Natuur & Milieu), drs. P.J.W. Hinssen
2.	Onderzoekstaak:	006 (voorheen 394), Natuurplanbureaufunctie
3.	Onderzoeksleider:	drs. P.J.W. Hinssen (ESG)
4.	Contactpersonen LNV	drs. H.E. Groenewoud(DN), drs. A.J.F.M. va Opstal(DK), dr. L. Braat(MNP).
5.	Deelnemende instellingen:	ESG, SSG, MNP
6.	Doelgroepen:	Parlement, Kabinet, Beleidsdirecties LNV, VROM, V&W, EZ
7.	Budget 2007	Euro 2.830.000 (prijsspeil 1-1-2006)

Het ministerie van LNV en de Raad van Bestuur van Wageningen UR hebben de **Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu (WOT N&M)** vastgelegd in verschillende uitvoeringsovereenkomsten. De Uitvoeringsovereenkomst voor de Planbureaufuncties Natuur en Milieu (WOT-PNM) is ondertekend op 21 december 2004. Hierin zijn de taken en werkafspraken voor de periode 2005-2009 vastgelegd, die voortvloeien uit de natuurplanbureaufunctie (NPBf) en de milieuplanbureaufunctie (MPBf). Op basis van de werkafspraken WOT-PNM is het werkprogramma 2007 beschreven in de volgende onderdelen:

WOT-04-007 Milieuplanbureaufunctie, (voorheen WOT-04-385)
WOT-04-006 Natuurplanbureaufunctie (voorheen WOT-04-394)
WOT-04-002 Natuurplanbureaufunctie Onderbouwend onderzoek

Bij de uitvoering van deze werkprogramma's wordt ook gebruik gemaakt van resultaten uit de monitoractiviteiten en uit het Kennisbasisonderzoek van de WOT N&M.

Deze werkprogramma's worden in opdracht van LNV uitgevoerd door Wageningen UR, waarbij LNV de directe sturing heeft gemandateerd aan de directeur van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP). Het MNP is eindverantwoordelijk voor de Milieuplanbureaufunctie en de Natuurplanbureaufunctie. De uitvoering gebeurt onder het ISO gecertificeerde kwaliteitsmanagementsysteem van de WOT N&M.

De navolgende beschrijving betreft het programma WOT-04-006

8. Beleidsopgave (conform Uitvoeringsovereenkomst WOT-PNM):

Trefwoorden

Natuurplanbureaufunctie, Signalering, Beleidsevaluatie, Verkenning, 01 (versterking landelijk gebied), 02 (realisatie van de EHS), 03 (beheer van de EHS), 05.15 (ecologisch duurzame visserij)

Kabinet, parlement en beleid nemen regelmatig beslissingen van strategische aard. Relevante informatie speelt daarbij een essentiële rol en dient goed hanteerbaar te zijn. Als het gaat over natuur, bos en landschap dient de Natuurplanbureaufunctie deze handzame informatie op een onafhankelijke en wetenschappelijke basis te leveren, zodat alle relevante aspecten en belangen voldoende in de maatschappelijke afweging kunnen worden betrokken. **In de kaderbrief 2007 van de ministeries van LNV en VROM aan het MNP worden de**

onderwerpen genoemd, waarover het MNP in 2007 dient te rapporteren. Deze brief vormt tevens het kader voor het werkplan 2007 van WOT-04-006.

De Natuurplanbureaufunctie is een wettelijk vastgelegd instrument ter ondersteuning van het natuurbeleid (Wet van 24 december 1997, houdende regelen ter instelling van de Natuurplanbureaufunctie). Functies zijn het signaleren van trends en problemen, het evalueren van beleidsprestaties en het maken van prognoses over de mate waarin het beleid de doelen realiseert. Ook het vertalen van trends in de samenleving en het ruimtegebruik in termen van kansen en bedreigingen voor natuur en landschap behoren tot de taken. Jaarlijks wordt een natuurbalans en vierjaarlijks een natuurverkenning uitgebracht. Opdrachtgever hiertoe wordt gegeven door het zogenaamde "3DG-overleg", samengesteld uit de DG's van LNV, VROM en V&W. Incidenteel kunnen verkenningen of effectbeoordelingen voor derden uitvoeren, bijvoorbeeld voor politieke partijen of particuliere natuurorganisaties. Dit onder goedkeuring van de minister.

Het programma wordt uitgevoerd onder de bepalingen van het WOT-statuut. Hiermee wordt maximale transparantie, onafhankelijkheid en betrouwbaarheid nagestreefd.

9. Kennisbehoefte

Zie uitvoeringsovereenkomst WOT-PNM en bijbehorende werkafspraken, en de Kaderbrief 2007 van LNV/VROM aan het MNP.

10. Kennisopdracht

Zie uitvoeringsovereenkomst WOT-PNM en bijbehorende werkafspraken.

De Natuurbalans bestaat uit een deel signalering, een deel evaluatie beleidsprestaties, en een deel evaluatie of verkenning van een of enkele actuele thema's.

Naar aanleiding van de evaluatie van de Natuurplanbureaufunctie in 2001 worden nu regelmatig thematische verkenningen in het programma opgenomen. Thematische verkenningen zijn elk gericht op een specifiek beleidsdossier, en hebben het karakter van een ex ante evaluatie.

Voor ad hoc producten op verzoek of in opdracht van LNV wordt een reservecapaciteit aangehouden. De producten in deze categorie zijn zeer divers en beperkt voorspelbaar.

Voor de doelbereikingsmonitor Nota Ruimte is een bijdrage vanuit de Natuurplanbureaufunctie relevant vanwege de natuur- en landschapsindicatoren hierin.

Voor 2007 wordt een reservering gemaakt van capaciteit voor de afronding van de evaluatie van het Programma Beheer.

Producten 2007

- Afronding van de in 2006 uitgevoerde thematische assessments, te weten: de omslag van verwerving naar (agrarisch en particulier) natuurbeheer, een evaluatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Kaderrichtlijn Water en de 2010 doelstelling inzake biodiversiteit.
- De geplande derde Natuurverkenning zal in gesplitste vorm worden uitgebracht: het deel 'ex ante evaluatie' komt in de Natuurbalans 2007 en het deel 'verkenning' in de verkenning Nederland Later.
- De tiende Natuurbalans (NB2007) Het MNP heeft als strategie om Natuur- en Milieubalans te integreren en in september uit te brengen als een gecombineerde ex post en ex ante evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en vastgesteld dan wel voorgenomen beleid rond de begroting. Volledige integratie zal in 2007 nog niet mogelijk zijn, maar beide balansen kunnen wel steeds meer op dezelfde leest geschoeid worden.

- Een Verkenning Biodiversiteit, waarin de hierboven genoemde assessments worden geïntegreerd. Hierbij ook de BBI in beschouwing nemen.
- Afronding van de verkenning Nederland Later
- Afronding van de evaluatie van het Programma Beheer
- Een verkenning betreffende het landschapsbeleid
- Beleidsondersteuning, waarvoor het beleid de onderwerpen in de loop van het jaar aandient (quick response unit).
- Milieu- en Natuurcompendium (onderhoud)

11. Methode in de aanpak

De Natuurplanbureaufunctie maakt gebruik van halffabrikaten die in onderbouwend onderzoek worden ontwikkeld (programma WOT-04-002) en van innovatieve ontwikkelingen uit het kennisbasisonderzoek. In het project Kennismanagement zullen de mogelijke synergie-effecten in het onderzoek optimaal worden gestuurd en benut.

Onderzoeksactiviteiten, fasering en aanpak

Binnen de Natuurplanbureaufunctie is de aanpak en organisatie van dit programma als volgt vorm gegeven:

- Mede Ontwikkelen en in standhouden van expertise, modellen en databestanden t.b.v. de Natuurplanbureaufunctie, waarbij met name de integratie en synthese van kennis tot dit programma behoort.
- Door middel van Natuurbalansen, -verkenningen en interactieve beleidsondersteuning het natuurbeleid te onderbouwen en het anticiperende karakter ervan te versterken;
- Door samenwerking met andere planbureaus de inpassing en afstemming van het natuurbeleid in breder beleidskader mogelijk te maken en een evenwichtige afweging tussen economische en ecologische belangen te ondersteunen;
- Door het gevraagd en ongevraagd verstrekken van onafhankelijke, vooral kwantitatieve informatie de mogelijkheid te scheppen dat de politiek in haar besluitvorming natuurbelangen evenwichtig meeweegt en creatieve ideeën en oplossingsrichtingen bespreekt;
- Door informatieverbreiding de kennis te vergroten over natuur, bos en landschap en de effecten van het natuur-, bos- en landschapsbeleid. Hierbij inbegrepen is het conditionerende beleid, in de vorm van het milieu-, ruimte- en waterbeheer, en de beleidsvelden die betrekking hebben op de gebruiksfuncties van natuur. Hierdoor kan een onderbouwde meningsvorming in openbaar debat plaatsvinden. De producten van de Natuurplanbureaufunctie geven een samenhangend, beknopt en doelmatig antwoord op vragen uit de betreffende beleidsvelden;
- Het brengen van meer eenheid in de datavoorziening met betrekking tot de signalering, evaluatie en strategische verkenning ten behoeve van het natuurbeleid;
- Het bijeenbrengen van informatie uit een netwerk van onderzoekinstellingen en het richting geven aan onderzoek.

Interactie kennisgebruikers – onderzoekers.

Meer nog dan in andere programma's is er bij de Natuurplanbureaufunctie een sterke samenhang tussen de uit te voeren Wettelijke Onderzoekstaken, het Onderbouwende onderzoek, de Kennisbasis en de uitvoerende instellingen onderling en met elkaar. Voor de organisatie van de communicatie en de kwaliteitszorg is daarom een apart programma binnen de WOT Natuur & milieu opgenomen (met aparte begroting)

Interactie tussen onderzoekers: interne communicatie, samenhang tussen projecten binnen het programma, samenhang met andere programma's en samenwerking met andere instellingen en organisaties

Een belangrijke uitdaging van de WOT-PNM wordt gevormd door het bijeenbrengen van onderzoekresultaten van een groot aantal toepassingsgerichte kennisinstellingen. Dit omvat de integratie van diverse datasets, modellen voor ruimtelijke integratie en de berekening van de doorwerking van ontwikkelingen en beleidsinitiatieven in de tijd. Hiertoe ontwikkelt de WOT-PNM deelproducten die vervolgens onderling gecombineerd worden tot geïntegreerde eindproducten. In het werkproces van de WOT-PNM vormen coördinatie van onderzoeksprogrammering en synthese van deelproducten naar geïntegreerde studies daarom essentiële taken. Deze verantwoordelijkheden zijn als volgt belegd:

- de inhoudelijke sturing van de werkprogrammering van de WOT-PNM ligt bij de directeur MNP. De teamleider NLB (dossierhouder voor de Natuurplanbureauafunctie) en het hoofd WOT N&M (leverancier van inhoudelijke expertise en multidisciplinaire vaardigheid in de Natuurplanbureauafunctie) zijn verantwoordelijk voor de coördinatie en aansturing, afstemming met de diverse beleidsdirecties en andere planbureaus. Hieronder valt ook de aansturing van het Onderbouwende Onderzoek (WOT-04-002), waarvoor medio 2004 de Programmacommissie Natuurplanbureauafunctie (PCN) is gevormd. Deze commissie stuurt de ontwikkeling en instandhouding van de kennisbasis voor de Natuurplanbureauafunctie, onder meer bestaand uit een geïntegreerd modelinstrumentarium, analyse en evaluatie van scenario's en modeluitkomsten, opbouw, acquisitie en actualisatie van databestanden.
- De realisatie van balansen, verkenningen en ad hoc adviezen gebeurt door projectleiders van het MNP;

In het programma wordt gebruik gemaakt van halffabrikaten uit het Onderbouwende onderzoek (WOT-04-002)

Buiten DLO wordt samengewerkt met RIVM, RIKZ, RIZA, CBS en gegevens leverende organisaties als DLG, Directie Regelingen van LNV (LNV-DR) en de PGO's (Particuliere gegevensleverende organisaties). Via het MNP werkt het programma ook samen met de andere planbureaus (CPB, RPB, SCP) aan integrale studies. De Directie Kennis van LNV (LNV-DK) en de WOT Informatievoorziening Natuur hebben een rol bij de gegevensvoorziening voor de Natuurplanbureauafunctie. De bijdragen van DLG, LNV-DR en LNV-DK dienen afzonderlijk te worden overeengekomen met LNV (bijv. via een prestatieovereenkomst).

Algemene planbureauactiviteiten worden zoveel mogelijk samen met de andere programma's onder WOT-PNM uitgevoerd.

12. Communicatieplan

- Parlement: ontvangt alle wettelijke producten en ad hoc adviezen van de Natuurplanbureauafunctie via het MNP
- Kabinet: wordt geïnformeerd door directeur MNP via RRDOM en RPC.
- Beleidsdirecties van LNV, VROM, V&W en EZ; interactief bij de vraagarticulatie en vormgeving van de producten en via presentaties van de producten.
- Alle relevante doelgroepen en gebruikers: via diverse presentaties van de wettelijke producten

De resultaten van het programma worden via de MNP communicatiekanalen (wettelijke producten, rapporten, website MNP, website Milieu- en Natuurcompendium, e-news etc) verspreid. Ten dienste van de transparantie en kwaliteitsborging van de uitvoering van de Wettelijke Onderzoekstaken vindt daarnaast communicatie plaats via de eigen kanalen van de

WOT N&M. Dit zijn onder meer Kennis Online, WOt'snew, WOt rapporten, studies en werkdocumenten, WOt website.

De primaire doelgroep van het programma wordt gevormd door het kabinet, het parlement en het rijksbeleid. De inhoudelijke sturing van het programma is geregeld middels de jaarlijkse kaderbrief van de ministeries van LNV en VROM aan het MNP, van LNV-zijde voorbereid door vooral de directies N en P. Het ministerie van LNV betreft andere ministeries met beleidsverantwoordelijkheid op het gebied van natuur, bos en landschap hierbij. Ook de partijen aan wie de uitvoering van het natuurbeleid is gedelegeerd en de particuliere natuurbeschermingsorganisaties worden geconsulteerd. Voorts vallen vertegenwoordigers van politieke partijen onder de secundaire doelgroepen.

13. Tabel met projecten

Zie deel 3 Projectbeschrijvingen

2.7 Programma Milieuplanbureaufunctie

Algemeen

1.	WOT cluster, clusterleider:	WOT-04 (Natuur & Milieu), drs. P.J.W. Hinssen
2.	Onderzoekstaak:	007 (voorheen 385), Milieuplanbureaufunctie
3.	Onderzoeksleider:	ir. J.W.H. van der Kolk (ESG)
4.	Contactpersonen LNV	H. Haanstra (DP), R. van den Berg (MNP)
5.	Deelnemende instellingen:	ESG, SSG, PSG, MNP
6.	Doelgroepen:	Parlement, Kabinet, Beleidsdirecties LNV, VROM
7.	Budget 2007	Euro 820 (prijsspeil 1-1-2007)

Het ministerie van LNV en de Raad van Bestuur van Wageningen UR hebben de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu (WOT N&M) vastgelegd in verschillende uitvoeringsovereenkomsten. De Uitvoeringsovereenkomst voor de Planbureaufuncties Natuur en Milieu (WOT-PNM) is ondertekend op 21 december 2004. Hierin zijn de taken en werkafspraken voor de periode 2005-2009 vastgelegd, die voortvloeien uit de natuurplanbureaufunctie (NPBf) en de milieuplanbureaufunctie (MPBf). Op basis van de werkafspraken WOT-PNM is het werkprogramma 2007 beschreven in de volgende onderdelen:

WOT-04-007 Milieuplanbureaufunctie, (voorheen WOT-04-385)
WOT-04-006 Natuurplanbureaufunctie (voorheen WOT-04-394)
WOT-04-002 Natuurplanbureaufunctie Onderbouwend onderzoek

Bij de uitvoering van deze werkprogramma's wordt ook gebruik gemaakt van resultaten uit de monitoractiviteiten en uit het Kennisbasisonderzoek van de WOT N&M.

Deze werkprogramma's worden in opdracht van LNV uitgevoerd door Wageningen UR, waarbij LNV de directe sturing heeft gemandateerd aan de directeur van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP). Het MNP is eindverantwoordelijk voor de Milieuplanbureaufunctie en de Natuurplanbureaufunctie. De uitvoering gebeurt onder het ISO gecertificeerde kwaliteitsmanagementsysteem van de WOT N&M.

De navolgende beschrijving betreft het programma WOT-04-007.

8. Beleidsopgave (conform Uitvoeringsovereenkomst WOT-PNM):

Trefwoorden

Milieuplanbureau producten, Signalering, Beleidsevaluatie, Verkenningen landelijk gebied, Monitoring, Emissieregistratie

Het Milieu- en Natuurplanbureau ondersteunt de politieke en maatschappelijke afweging tussen economische, ecologische en sociaal-culturele kwaliteiten door het evalueren van het gevoerde beleid en het verkennen van toekomstige ontwikkelingen van met name de ecologische kwaliteit. Deze ondersteuning wordt geleverd door middel van het uitbrengen van ex-post evaluaties, verkenningen en ex-ante evaluaties en ad-hoc advisering, zowel gevraagd als ongevraagd. Via dit onderzoeksprogramma ondersteunt Wageningen UR het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP) met name op het gebied van landbouw, voedselvoorziening en landelijk gebied. **In de kaderbrief 2007 van de ministeries van LNV en VROM aan het MNP worden de onderwerpen genoemd, waarover het MNP in 2007 dient te**

rapporteren. Deze brief vormt tevens het kader voor het werkplan 2007 van WOT-04-007.

Belangrijke beleidsontwikkelingen die sturend zijn voor het werkplan 2007 zijn de implementatie van de Kader Richtlijn Water, het accorderen door de EU van de Kaderrichtlijn Bodem, de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de nota's Kiezen voor Landbouw (LNV, 2006) en de Toekomstagenda Milieu (VROM, 2006).

Het programma wordt uitgevoerd onder de bepalingen van het WOT-statuu. Hiermee wordt maximale transparantie, onafhankelijkheid en betrouwbaarheid nagestreefd.

9. Kennisbehoefte

Zie uitvoeringsovereenkomst WOT-PNM en bijbehorende werkafspraken, en de Kaderbrief 2007 van LNV/VROM aan het MNP.

10. Kennisopdracht

Het programma Milieuplanbureau functie kent verschillende onderdelen:

1. het aanleveren van data ten behoeve van Milieu- en Natuurplanbureau producten en het signaleren en verbeteren van protocollen om deze data te verzamelen;
2. het beheer en onderhoud van modelinstrumentarium dat nodig is voor het leveren van de Milieu- en Natuurplanbureau producten;
3. het aanleveren van studies ter onderbouwing van verkenningen op het gebied van de duurzaamheid van landbouw en landelijk gebied

Producten 2007 (voorlopig)

- aanleveren van data ten behoeve van de EmissieRegistratie
- verbeteren van het protocol ten behoeve van de indirecte lachgasemissies uit de landbouw
- beheer en onderhoud van modellen zoals Stone, MAMbo en de Nationale Milieu Indicator
- verkenning van de gevolgen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) op de toekomst van de landbouw
- verkenning van de beleidsalternatieven op regionale schaal ten behoeve van een duurzaam platteland in 2020

11. Methode in de aanpak

Het programma Milieuplanbureau functie maakt gebruik van kennis die in overige Beleidsondersteunende en Kennisbasis programma's wordt ontwikkeld. Binnen programma 007 wordt deze kennis samengevoegd en geïntegreerd.

Aansturing

Het programma wordt op hoofdlijnen aangestuurd door het 3DG-overleg, op basis van de 'Uitvoeringsovereenkomst betreffende de Uitvoering van Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu door WOT-unit Natuur en Milieu te Wageningen'. Het 3DG-overleg wordt hierbij gevoed door bevindingen van de Commissie van Toezicht, die op programmaniveau hierbij wordt geadviseerd door de adviescommissie. Deze aansturing vindt plaats op basis van de Kaderbrief die jaarlijks naar het MNP wordt gestuurd. Het werkplan wordt goedgekeurd door

de directeur van het MNP, die daarin wordt geadviseerd door de Programmacommissie Milieu (PCM). De programmaleider zorgt voor de dagelijkse leiding, in nauw overleg met de PCM.

Onderzoeksactiviteiten, fasering en aanpak

De werkzaamheden in programma 007 hebben een sterk multidisciplinair karakter, waarbij milieukundigen, landbouwkundigen en sociaal-economen samenwerken. De werkzaamheden zijn vooral gericht op het aanleveren van data, kennisintegratie en – synthese, en op het uitvoeren van verkenningen. Integratie en synthese van kennis wordt bewerkstelligd door literatuurstudie, discussie, workshops met stakeholders, modelberekeningen en modelverkenningen. Er wordt samengewerkt en afgestemd met projecten en programma's die een meer disciplinair karakter hebben en die meer gericht zijn op kennis- en modelontwikkeling. Een deel van de werkzaamheden heeft betrekking op kwaliteitsborging en –verbetering van databestanden en modellen.

Inhoud, accenten en fasering van projecten worden in nauwe samenspraak met de programmacommissie en de adviescommissie bepaald.

Interactie kennisgebruikers – onderzoekers.

Interactie tussen kennisgebruikers en medewerkers van het programma vindt deels direct plaats via workshops en (bilaterale) besprekingen, deels indirect via schriftelijke rapportages. De Milieubalans wordt door medewerkers van het MNP op het departement van LNV mondeling toegelicht tijdens lunchbijeenkomsten. Leden van de adviescommissie worden twee keer per jaar uitgenodigd voor overleg om inhoud en voortgang van de projecten te bespreken. Deze bijeenkomsten worden gekoppeld aan inhoudelijke presentaties van een van de projecten binnen het programma.

Interactie tussen onderzoekers: interne communicatie, samenhang tussen projecten binnen het programma, samenhang met andere programma's en samenwerking met andere instellingen en organisaties

De voortgang van de projecten wordt inhoudelijk circa één keer per kwartaal gezamenlijk besproken door projectleider en programmaleider van het programma. Ongeveer twee keer per jaar worden projectleidersbijeenkomsten georganiseerd voor projectleiders. Er zijn twee typen bijeenkomsten: één voor de projectleiders die gegevens en kennis aanleveren ten behoeve van de EmissieRegistratie en de Milieubalans en één type bijeenkomst is voor projectleiders van projecten die zich richten op verkenningen en monitoring. In die bijeenkomsten vinden inhoudelijke discussies plaats. Indien van toepassing kunnen leden van de adviescommissie worden uitgenodigd.

Voor de start van ieder project maakt de projectleider een projectplan volgens het WOT-format. Dit projectplan moet inhoudelijk worden goedgekeurd door de MNP-contactpersoon. Programmaleider toetst of het projectplan voldoet aan het WOT-statuut. Ook tussentijds zullen resultaten worden besproken met de contactpersoon van het MNP.

12. Communicatieplan

Overleg met de Programmacommissie vindt minimaal 6 keer per jaar plaats. Overleg met de adviescommissie vindt formeel twee keer per jaar plaats tijdens de reguliere bijeenkomsten. Programmaleiding en voorzitter van de adviescommissie hebben verder op ad hoc basis contact via email, telefoon en bilateraal overleg.

Het programmateam (met vertegenwoordigers van elk instituut) overlegt eenmaal per kwartaal, en zal op deze wijze intern sturing geven aan het programma.

Twee keer per jaar worden programmabijeenkomsten georganiseerd waarin de koers en inhoud van het programma en van specifieke projecten worden besproken. Voor deze bijeenkomsten worden projectleiders, leden van de adviescommissie en programmaleiders van aanpalende programma's uitgenodigd. Verder bezoekt de programmaleiding alle projectleiders twee a drie keer per jaar en bespreekt de voortgang, knelpunten en nieuwe inzichten in de projecten. Van deze visitaties wordt een kort schriftelijk verslag gemaakt.

Over resultaten van projecten in het programma wordt periodiek gerapporteerd in KennisOnline, flyers en factsheets. In veel projecten is een actief beleid om relevante doelgroepen via workshops bij de projecten te betrekken. De meeste projecten zullen hun resultaten weerleggen in de vorm van een WOT- werkdocument of een WOT-rapport. Streven is om één maal per drie jaar een WOT-studie uit te brengen.

13 Tabel met projecten

Zie deel 3 Projectbeschrijvingen

3 Projectbeschrijvingen

3.1 Inleiding

Het werkprogramma 2007 van de unit WOT Natuur & Milieu is onderverdeeld in zes werkprogramma's. Een zevende programma (WOT-04-004, Informatievoorziening natuur) is in oprichting. De manier waarop projecten tot stand komen (het proces) verschilt per programma. De mate waarin projecten op dit moment zijn uitgewerkt verschilt om die reden per programma. Dit maakt, samen met het specifieke karakter van veel WO-projecten, het standaard DK-formulier voor BO-projecten minder geschikt. Daarom is voor de WOT N&M een eigen formulier ("startdocument") ontwikkeld (dit is vastgelegd in het ISO-gecertificeerde kwaliteitssysteem)

Hieronder volgt een korte toelichting per programma.

Koepelprogramma (WOT-04-001)

Het koepelprogramma omvat het management van de unit WOT N&M, de kwaliteitszorg, de communicatie en het kennismanagement, zoals voortvloeit uit het WOT-statuut en de WOT-uitvoeringsovereenkomst. Deze taken zijn voor elk van de andere programma's van belang, en daarom moeilijk in de afzonderlijke programma's onder te brengen.

Ondersteunend onderzoek Natuurplanbureau functie (WOT-04-002)

Het werkplan van dit programma is gebaseerd op de onderzoeksbehoefte van het MNP en wordt (primair) intern aanbesteed bij de instellingen van DLO. Het programma kent een geheel eigen planning & controlcyclus, met een uitgebreide vraagarticulatie en een samen met MNP (in de Programmacommissie Natuurplanbureau functie, PCN) gecoördineerd proces van interne aanbesteding.

Advisering Natuur & Milieu (WOT-04-003)

DLO voert een aantal uiteenlopende wettelijke adviestaken uit op het beleidsterrein Natuur en Milieu. Sommige daarvan al meer dan 25 jaar. Deze zijn deze gebundeld in dit programma. Vastlegging in een uitvoeringsovereenkomst wordt verwacht per 1-1-2008. Voor de projecten in dit programma zijn startdocumenten opgesteld.

Informatievoorziening Natuur (WOT-04-004)

Dit programma is een WOT in oprichting en is in 2007 ondergebracht in het BO Cluster EHS.

Monitor- en evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (WOT-04-005)

Dit programma is verbonden aan de Wet Investerings Landelijk Gebied (WILG). In 2007 worden de investeringen in het systeem afgerond en wordt de beheersorganisatie opgezet, waarover met LNV een uitvoeringsovereenkomst wordt opgesteld.

Natuurplanbureau functie (WOT-04-006)

De inhoud van dit programma wordt bepaald door de Kaderbrief Milieu- en natuurplanbureau functie van LNV en VROM aan het Milieu- en Natuurplanbureau.

De (hoofd)projecten zijn vrijwel altijd samenwerkingsprojecten tussen MNP en WOT N&M en worden inhoudelijk beschreven door het MNP. De deelprojecten van de WOT N&M worden vastgelegd in gedetailleerde projectplannen.

Milieuplanbureau functie (WOT-04-007)

De inhoud van dit programma wordt bepaald door de Kaderbrief Milieu- en natuurplanbureau functie van LNV en VROM aan het Milieu- en Natuurplanbureau.

De projectplannen worden opgesteld in nauw overleg tussen MNP en WOT N&M.

3.2 Koepelprogramma WOT Natuur & Milieu (WOT-04-001)

hoofdnr.	Projecttitel	Startdatum	Einddatum	Projectleider + instituut	Contactpersoon gebruikersgroep	Budget vorig jaar	Budget totaal	Nog niet bestemd	Raming Kosten Personeel	Raming Kosten Materieel	Raming Kosten Overig
5233560	Management WOT unit	01-jan-07	31-dec-07	Paul Hinssen	Henk Groenewoud	0	60,000	60,000	53,760	3,000	3,240
5233540	Communicatie WOT	01-jan-07	31-dec-07	Bram ten Cate	n.t.b.	0	180,000	180,000	90,320	57,000	32,680
5233589	Kwaliteitszorg	01-jan-07	31-dec-07	Bram ten Cate	n.v.t.	0	30,000	30,000	28,480	1,520	0
5233608	Kennismanage- ment	01-jan-07	31-dec-07	Harm Houweling	n.t.b.	0	60,000	60,000	58,240	0	1,760
LEI 20832	Beheer WOT Unit	01-jan-07	31-dec-07	Dorien v.d. Zwaag	n.v.t.	0	30,000	30,000	29,376	624	0
5233578	Secretariaat WOT	01-jan-07	31-dec-07	Jolanda Eimers	n.v.t.	0	65,000	65,000	62,560	2,440	0
						0	425,000	425,000	322,736	64,584	37,680
						resteert	0				

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-001	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Koepel WOT N&M	Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5233560	Projectbudget totaal	60,000
Projecttitel	Management WOT unit	Personele kosten	53,760
Projectleider	Paul Hinssen	materiele kosten	3,000
Uitvoerende instellingen	Alterra,	overige kosten	3,240
Gebruiker van de resultaten	LNv-N,	budget dit jaar	60,000
Contactpersoon gebruiker	Henk Groenewoud	budget voorgaand jaar	
cofinancier		cofinanciering bedrag	
cofinanciering OK voor LNv		cofinancier OK ja/nee	
Inhoudelijke beschrijving			
Doel	Overkoepelend management van de WOT programma's, planning en control, managementoverleg intern (WUR) en extern (MNP en LNv), werkprogrammering en voortgangsrapportage	personele kosten	tarief
Afbakening	Betreft alleen programma-overstijgende werkzaamheden	managementassistent	544
Fasering	continu	projectassistent	544
Bestaande kennis	algemene managementtechnieken	onderzoeker	712
Beleidsrelevantie	uitvoering Wettelijke Onderzoekstaken overeenkomstig WOT-statuuat en WOT uitvoeringsovereenkomst	senior onderzoeker	896
			totaal
Resultaten			
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
	Werkprogramma 2008, Voortgangsrapportage 2006	Omschrijving	kosten
Mijlpalen		reis en verblijfkosten	3000
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	3000
01-apr-07	Voortgangsrapportage 2006	Overige kosten	
01-nov-07	Werkprogramma 2008	Omschrijving	
		diversen	3240
		Totaal overig	3240

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-001	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Koepel WOT N&M	Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5233540	Projectbudget totaal	180,000
Projecttitel	Communicatie WOT	Personele kosten	90,320
Projectleider	Bram ten Cate	materiele kosten	57,000
Uitvoerende instellingen	Alterra	overige kosten	32,680
Gebruiker van de resultaten	LNv-N	budget dit jaar	180,000
Contactpersoon gebruiker	n.t.b.	budget voorgaand jaar	
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNv	nee	cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving			
Doel	Verantwoordelijk personen en instanties voorzien van de door WOT ontwikkelde kennis, zodat zij kennis kunnen benutten bij de uitvoering van de wettelijke taken.	personele kosten	tarief
Afbakening	Alleen productie en logistiek, inclusief kwaliteitsborging wetenschappelijke publicaties (reviews). De inhoud komt uit projecten van de andere WOT programma's	managementassistent	544
Fasering	Uitvoering communicatieplan, uitbrengen nieuwsbrief, actueel houden website en KennisOnline, uitbrengen WOT-studies (redactieraad) - zie mijlpalen	projectassistent	544
Bestaande kennis	n.v.t.	onderzoeker	712
Beleidsrelevantie	kennisbenutting	senior onderzoeker	896
			totaal
Resultaten			
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
continu		Omschrijving	kosten
Mijlpalen		reiskosten	2000
datum	tussenresultaat	comm.services	25000
continu	Communicatieplan actualisatie, website en KennisOnline actualisatie	drukkkosten	30000
6x	WOT-nieuwsbrief (feb, april, juni, aug, okt, dec)	Totaal materieel	57000
01-apr-07	WOT studie nr. 4 (bestuurlijke variëteit)	Overige kosten	
01-aug-07	WOT studie nr. 5 (beleving en draagvlak natuur)	Omschrijving	
01-dec-07	WOT studie nr. 6 (monitoring)	externe reviewers	15000
		redacteur	17680
		Totaal overig	32680

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-001	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Koepel WOT N&M	Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5233589	Projectbudget totaal	30,000
Projecttitel	Kwaliteitszorg	Personele kosten	28,480
Projectleider	Bram ten Cate	materiele kosten	1,520
Uitvoerende instellingen	Alterra	overige kosten	0
Gebruiker van de resultaten	LNV-N	budget dit jaar	30,000
Contactpersoon gebruiker	n.v.t.	budget voorgaand jaar	0
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNV	nee	cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving			
Doel	Operationeel kwaliteitsmanagementsysteem WOT	personele kosten	tarief
Afbakening	Betreft ISO systeem inclusief audits Alterra en audits WOT, management review WOT en	managementassistent	544
Fasering	visitatie Alterra. Niet inbegrepen is kwaliteitsborging wetenschappelijke publicaties: gebeurt in afzonderlijke projecten in in project Communicatie	projectassistent	544
Bestaande kennis	zie mijlpalen	onderzoeker	712
Beleidsrelevantie	ISO richtlijnen, WOT statuut	senior onderzoeker	896
	WOT programma's voldoen aan de eis uit het WOT-statuut dat ze gecertificeerd zijn.		
			totaal
		Materiele kosten	
		Omschrijving	kosten
		diversen	1520
		Totaal materieel	1520
		Overige kosten	
		Omschrijving	
		Totaal overig	0
Resultaten			
Opleverdatum	Eindproduct		
continu	werkend kwaliteitsmanagementsysteem		
Mijlpalen			
datum	tussenresultaat		
01-okt-07	WOT auditrapport en actierapport		
31-dec-07	ISO auditrapport en actierapport		
01-jul-07	management review		
01-apr-07	visitatie (Alterra, socio-economic impact)		

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-001	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Koepel WOT N&M	Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5233608	Projectbudget totaal	60,000
Projecttitel	Kennismanagement	Personele kosten	58,240
Projectleider	Harm Houweling	materiele kosten	0
Uitvoerende instellingen	Alterra	overige kosten	1,760
Gebruiker van de resultaten	LNv-N	budget dit jaar	60,000
Contactpersoon gebruiker	n.t.b.	budget voorgaand jaar	0
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNv		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving			
Doel	Doorstroming van kennis naar WOT en van WOT naar gebruikers	personele kosten	tarief
Afbakening	Betreft strategie en facilitatie van kennisdoorstroming.	managementassistent	544
Fasering	Kennisontwikkeling gebeurt in andere projecten. zie mijlpalen	projectassistent	544
Bestaande kennis	INK systematiek (keten-orientatie), theorie kennismanagement	onderzoeker	712
Beleidsrelevantie	benutting van kennis in Wettelijke context	senior onderzoeker	896
			totaal
		Materiele kosten	
		Omschrijving	kosten
		Totaal materieel	0
		Overige kosten	
		Omschrijving	
		diversen	1760
		Totaal overig	1760
Resultaten			
Opleverdatum	Eindproduct		
31-dec-07	Strategiekaart, strategisch plan, INK positiebepaling, symposium "kennis delen"		
Mijlpalen			
datum	tussenresultaat		
01-jul-07	Strategisch plan, strategiekaart		
01-jul-07	Inventarisatie kennisbenutting, en opstellen en uitvoeren verbeteracties		
31-dec-07	INK positiebepaling (1x per jaar)		
01-nov-07	Symposium kennis delen (middag)		

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-001
Programmatitel	Koepel WOT N&M
Projectnummer	LEI 20832
Projecttitel	Beheer WOT Unit
Projectleider	Dorien v.d. Zwaag
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	n.v.t.
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Planning en control van programma's en projecten Betreft de unit als geheel, dus programma-overstijgende activiteiten . Projectbewaking binnen een programma wordt binnen dat programma begroot.
Afbakening	zie mijlpalen
Fasering	financieel beheer
Bestaande kennis	WOT programma's onder controle
Beleidsrelevantie	
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
continu	Begroting en realisatie van de WOT N&M onder controle.
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat
15-feb-07	Kwartaalrapportage 4e kw, tevens jaarrapport 2006
01-mei-07	Kwartaalrapportage 1e kw
01-aug-07	Kwartaalrapportage 2e kw
01-nov-07	Kwartaalrapportage 3e kw

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	30,000
Personele kosten	29,376
materiele kosten	624
overige kosten	0
budget dit jaar	30,000
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	0
cofinancier OK ja/nee	nee
personele kosten	
tarief	
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
totaal	
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
diversen	624
Totaal materieel	624
Overige kosten	
Omschrijving	
externe adviezen	
Totaal overig	

personele kosten		tarief
managementassistent		544
projectassistent		544
onderzoeker		712
senior onderzoeker		896
	totaal	
Materiele kosten		
Omschrijving	kosten	
diversen	624	
	Totaal materieel	624
Overige kosten		
Omschrijving		
externe adviezen		
	Totaal overig	0

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-001
Programmatitel	Koepel WOT N&M
Projectnummer	5233578
Projecttitel	Secretariaat WOT
Projectleider	Jolanda Eimers
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	n.v.t.
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Ondersteuning programmaleiders en projectleiders WOT N&M
Afbakening	Betreft algemene ondersteuning. Specifieke projectgebonden ondersteuning komt ten laste van het desbetreffende project
Fasering	
Bestaande kennis	Handboek secretariaat WOT
Beleidsrelevantie	Bereikbaarheid WOT medewerkers, naleving WOT statuut
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
	Optimale dienstverlening aan WOT programma's en projecten
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat
continu	goede bereikbaarheid WOT medewerkers uitvoering taken conform WOT statuut WOT-verklaringen actueel en in orde

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	65,000
Personele kosten	62,560
materiele kosten	2,440
overige kosten	0
budget dit jaar	65,000
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	
cofinancier OK ja/nee	nee
personele kosten	
tarief	
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
diversen	2440
Totaal materieel	2440
Overige kosten	
Omschrijving	
Totaal overig	

personele kosten		tarief
managementassistent		544
projectassistent		544
onderzoeker		712
senior onderzoeker		896
	totaal	
Materiele kosten		
Omschrijving	kosten	
diversen	2440	
	Totaal materieel	2440
Overige kosten		
Omschrijving		
	Totaal overig	0

3.3 Programma Ondersteunend Onderzoek NPB (WOT-04-002)

0.1	Programmaleiding en ondersteuning	85
0.2	Communicatie en Kennisuitwisseling	63
1	Bestuurlijke organisatie en economische dimensie van natuur- en landschapsbeleid	250
2.	implementatie van beleid; sectoraal (PB) en integraal (SGB/ILG)	250
3	Landschapskwaliteit	250
4	Natuur, welzijn en draagvlak	250
5	Betekenis van de EHS	250
6	Ontwikkeling in de Landbouw	250
7	Waterbeleid	250
8	Internationale aspecten van het Natuurbeleid	250
9	Kosten en baten van natuur	250
10	Wetenschappelijke Infrastructuur	250
	nader toe te delen	52
	totaal	2700

Onderbouwend Onderzoek voor MNP; Onderzoeksvragen 2007

T	nr.	Projecttitel	projectleider	contactpersoon MNP	budget ¹⁾ (kE)
1	1	Duurzaamheid in gebiedsgericht beleid	Froukje Boonstra (Alterra)	Melchert Reudink	50
	2	Milieu- en natuureffecten nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening	Marcel Pleijte (Alterra)	Rienk Kuiper	52.4
	3	Responsieve overheid:	Gerard Breeman (WU – SSG)	Sonja Kruitwagen, Melchert Reudink	60
	4	Macro-economische ontwikkeling en natuurbeleid	Geert Woltjer (LEI)	Floor Brouwer	50
	5	Betekenis van het EHS beleid; Aanvulling 2005/1.1	Sara de Boer (Alterra)	Melchert Reudink	91
	6	Vergelijking benutting beleidsruimte door EU lidstaten; Aanvulling 2005/1.3	Sara de Boer (Alterra) Marc-J Boogaardt (LEI)	Jos Nootenboom	69
	7	Monitoring bestuurlijke slagkracht	Jan Vreke (Alterra)	Melchert Reudink	13
	8	Jurisprudentie monitor	Fred Kistenkas (Alterra)	Petra van Egmond & Onno Knol	34
2	1	Midterm review ILG 2009	Trond Selnes (LEI)	Rijk van Oostenbrugge	60
	2	Sturing op onderdelen natuurbeleid ILG (1)	Marcel Pleijte (Alterra)	Melchert Reudink, Guus Beugeling	65
	3	Sturing op onderdelen natuurbeleid ILG (2)	Marcel Pleijte (Alterra)	Melchert Reudink, Guus Beugeling	30
	4	Ex post evaluatie bestuurlijk en financieel proces regelingen natuurbeheer	Martijn van Wijk (Alterra)	Jaap Wiertz	30
	5	Programma Beheer: leren van ons omringende landen	Marie-Jose Smits (LEI)	Rijk van Oostenbrugge	50
	6	Economische doorwerking ILG naar natuur en landschap	Roel Jongeneel (LEI)	Rijk van Oostenbrugge	75
	7	Natuur en landschap in de omgevingsvergunning / WABO	Fred Kistenkas (Alterra)	Rijk van Oostenbrugge	15
3	1	KELK-Monitoring	Arjan Koomen (Alterra)	Hans Farjon	100
	2	Waardering, beleving van grote wateren	Sjerp de Vries (Alterra)	Leon Crommentuijn	100
	3	Ontwikkelen met kwaliteit:	Jeroen Kruit (Alterra)	Rienk Kuiper	50
4	1	Kritische succes- en faalfactoren van maatschappelijke betrokkenheid natuur en landschap?	project wordt niet uitgevoerd	n.v.t.	
	2	LOCALI: naar een kansrijk overheidsinstrumentarium voor lokaal landschapsbeheer.	Overbeek (LEI)	Theo Aalbers, Petra van Egmond	90
	3	Samenhang maatschappelijke betrokkenheid en duurzaam consumentengedrag.	Dagevos (LEI)	Marijke Vonk	60
	4	Economische betekenis welzijnseffecten natuur; vervolg 2006/4.2	Sjerp de Vries (Alterra)	Petra van Egmond	34
	5	Maatschappelijk draagvlak natuur en natuurbeleid (afronding)	Erik de Bakker (LEI)	Marijke Vonk	36
5	1	Natuurwaarde 1990-2000	Rien Reijnen (Alterra)	Jaap Wiertz	25
	2	Doelrealisatie EHS soortdata	Rogier Pouwels (Alterra)	Arjen Hinsberg	25
	3	Overzicht graadmeters natuur tbv het beleid	Rien Reijnen (Alterra)	Arjen Hinsberg	50
	4	Conditie EHS: milieu fauna	Rogier Pouwels (Alterra)	Arjen Hinsberg	50
	5	Vereenvoudiging regelingen VHR, SBB, PB en natuurdoeltypen	Janien vd Graft (Alterra)	Arjen Hinsberg	50
6	1	Hervorming van het glb, bedrijfsstructuur op regionaal niveau en de gevolgen daarvan voor natuur en landschap	Raymond Schrijver (LEI)	Henk Westhoek, Rijk v Oostenbrugge	75
6	2	Nationale landschappen en ontwikkelingen in de landbouw	Hans Leneman (LEI)	Henk Westhoek, Rijk v Oostenbrugge	75
6	3	Beheer veenweidegebieden	Raymond Schrijver (LEI)	Henk Westhoek, Rijk v Oostenbrugge	50
6	4	Effectiviteit van gebiedscontracten	Roel Jongeneel (LEI)	Henk Westhoek, Rijk v Oostenbrugge	50

7	1	1 Mariene biodiversiteit a. Toestand en trends NL, Europa 2000-2006 b. Toestand en trends Noordzee (NCP en kust) 1700- 1900- 2000. c. Mariene zoogdier- en visbiodiversiteit Noordzee: trends 1930-2006. d. Literatuurstudie effecten van visserij(beleid) op biodiversiteit en visstock Noordz 1930-2006.	Erik Meesters (Imares)	Maria Witmer, Rick Wortelboer	150
7	2	2. Aquatische (zoet) biodiversiteit: Toestand en trends in sloten, beken en kleine rivieren, etc., NL, Europa 1930-2006.	nog niet ingevuld	nog niet ingevuld	50
	3	Verdroging van VHR en EHS; vervolg op project 7.1 uit 2006	Tom Hoogland (Alterra)	Arjen van Hinsberg	50
8	1	Benchmark externe beleidsomgeving natuur en landschap	Marie-Jose Smits (LEI)	Jos Notenboom	50
	2	Benchmark Implementatie Natura 2000 in EU	Irene Bouwma (Alterra)	Jos Notenboom	50
	3	Benchmark Landschapsambities en beheersplannen	Bas Pedroli (Alterra)	Jos Notenboom	50
	4	Dispersiemodule Natuurplanner	Wieger Wamelink (Alterra)	Jaap Wiertz	98
	5	Vergelijking benutting beleidsruimte door EU lidstaten; Aanvulling 2005/1.3	zie 1.6	zie 1.6	0
9	1	Kosteneffectiviteit en interactie tussen gebieden	Katrin Olmert (LEI) Rien Reijnen (Alterra)	Rijk van Oostenbrugge	50
	2	Kosteneffectiviteit bij sub-optimale milieucondities	Katrin Olmer (LEI)	Rijk van Oostenbrugge	100
	3	Kosteneffectiviteit van Natura 2000 gebieden	Katrin Olmer (LEI) De Jong (Alterra)	Rijk van Oostenbrugge	50
	4	Investeren in nationale landschappen	Hans Leneman (LEI)	Hans Farjon	75
	5	Optimal timing: strategisch omgaan met publieke middelen voor natuur en landschap	Roel Jongeneel (LEI)	Sonja Kruitwagen	75
10	1	Verbreding Bosstatistiek	Marien Voskuilen (LEI)	Tanja de Koeijer	25
	2	Koppeling ecologische data aan BIN	Hans Leneman (LEI)	Mark van Veen	25
	3	Bodemmetingen LMF (nog niet volledig ingevuld)	Han vDobben (Alterra)	Mark van Veen	69
	4	Basiskaart Terrestrische Natuur	Kramer / Hazeu (Alterra)	Houweling	50
	5	Basiskaart Aquatische Natuur	nog niet ingevuld	nog niet ingevuld	50
	6	Landschapsmodellen naar Status A 2007	Roos-Klein Lankhorst (Alterra)	Wim Nieuwenhuizen	50
	7	FIONA Status A 2007	Dale Rudrum (LEI)	Tanja de Koeijer	25
	8	Foutenvoortplanting in modelketens	Erik Schouwenberg (Alterra)	Junt Halbertsma Stuurgroep KS	66
	9	Metaversie Natuurplanner	Han van Dobben (Alterra)	Jaap Wiertz	50
	10	European Topic Centre on Land Use and Spatial Information ETC-LUSI	Gerard Hazeu (Alterra)		60
	11	Oracle Natuur (definitie)	Jan Clement (Alterra)	Marlies Sanders	10
	12	Basiskaart Aquatische Natuur	Henk Kramer (Alterra)	Harm Houweling	36
		Rapportage Onderbouwend Onderzoek	Bram ten Cate (WOT)		88
		Programmamanagement	Harm Houweling (WOT)		85

1) Inclusief doorgeschoven gelden 2006

3.4 Programma Advisering Natuur & Milieu (WOT-04-003)

hoofdnr.	Projecttitel	Startdatum	Einddatum	Projectleider + Instituut	Contactpersoon gebruikersgroep	Budget vorig jaar	Budget totaal	Raming Kosten Personeel	Raming Kosten Materieel	Raming Kosten Overig
5232687	Advisering LNV in IWC	01-jan-07	31-dec-07	Peter Reijnders	Maaïke Moolhuijsen	0	46,000	40,320	5,000	0
5232688	Advisering LNV in ASCOBANS	01-jan-07	31-dec-07	Peter Reijnders	Maaïke Moolhuijsen	0	46,000	40,320	5,000	0
5232689	Advisering LNV in TWO	01-jan-07	31-dec-07	Peter Reijnders	Bernard Baerends	0	46,000	40,320	5,000	0
5232690	Onderzoek Antarctica	01-jan-07	31-dec-07	Jan Andries van F	Gelare Nader	0	170,000	0	60,000	0
5232691	Adviezen Meststoffenbesluit Commissie Deskundigen Mestbeleid	01-jan-07	31-dec-07	Philip Ehlert	Marc de Bode	0	30,000	26,880	0	0
5232692	Instrumentarium t.b.v. adviezen CTB	01-jan-07	31-dec-07	Oene Oenema	Marc de Bode	0	190,000	53,760	2,000	30,000
xxxxx	Adviezen CTB	01-jan-07	31-dec-07	Jos Boesten	Werner Pol (CTB)	0	30,000	26,880	1,000	0
5232693	ad hoc investeringen	01-jan-07	31-dec-07	Jos Boesten	Werner Pol (CTB)	0	100,000	74,880	200	5,000
xxxxx	Programma- en WOT management	01-jan-07	31-dec-07	Paul Hinssen	Henk Groenewoud	0	22,000	13,440	0	8,560
5232694					Henk Groenewoud, Tibbe Breimer	0	28,000	27,248	1,120	0
						0	708,000	344,048	79,320	43,560
						resteert	0			

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-003
Programmatitel	Advisering N&M
Projectnummer	5232687
Projecttitel	Advisering LNV in IWC
Projectleider	Peter Reijnders
Uitvoerende instellingen	Alterra,
Gebruiker van de resultaten	LNV-N,
Contactpersoon gebruiker	Maaik Moolhuijsen
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Vastgelegd in projectplan
Afbakening	
Fasering	
Bestaande kennis	
Beleidsrelevantie	
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	46,000
Personele kosten	40,320
materiele kosten	5,000
overige kosten	0
budget dit jaar	46,000
budget voorgaand jaar	
cofinanciering bedrag	
cofinancier OK ja/nee	
personele kosten	tarief
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reis en verblijfkosten	5000
Totaal materieel	5000
Overige kosten	
Omschrijving	
uitbesteding	0
Totaal overig	0

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-003
Programmatitel	Advisering N&M
Projectnummer	5232688
Projecttitel	Advisering LNV in ASCOBANS
Projectleider	Peter Reijnders
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	Maaik Moolhuijsen
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	nee
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Vastgelegd in projectplan
Afbakening	
Fasering	
Bestaande kennis	
Beleidsrelevantie	natuurbeleid in brede zin.
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
diverse	
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-003
Programmatitel	Advisering N&M
Projectnummer	5232689
Projecttitel	Advisering LNV in TWO
Projectleider	Peter Reijnders
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	LNv-N
Contactpersoon gebruiker	Bernard Baerends
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	nee
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Vastgelegd in projectplan
Afbakening	
Fasering	
Bestaande kennis	
Beleidsrelevantie	
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat
	</

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-003	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Advisering N&M	Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5232690	Projectbudget totaal	170,000
Projecttitel	Onderzoek Antarctica	Personele kosten	0
Projectleider	Jan Andries van Franeker	materiele kosten	60,000
Uitvoerende instellingen	Alterra	overige kosten	0
Gebruiker van de resultaten	LNV-N	budget dit jaar	170,000
Contactpersoon gebruiker	Gelare Nader	budget voorgaand jaar	0
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNV		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving		personele kosten	
Doel	Vastgelegd in projectplan	managementassistent	544
Afbakening		projectassistent	544
Fasering		onderzoeker	712
Bestaande kennis		senior onderzoeker	896
Beleidsrelevantie			
			totaal
Resultaten		Materiele kosten	
Opleverdatum	Eindproduct	Omschrijving	kosten
n.t.b.	Essay	reservering expedities	60000
Mijlpalen			
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	60000
		Overige kosten	
		Omschrijving	
		externe adviezen	
		Totaal overig	0

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-003
Programmatitel	Advisering N&M
Projectnummer	5232691
Projecttitel	Adviezen Meststoffenbesluit
Projectleider	Philip Ehlert
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	Marc de Bode
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Vastgelegd in projectplan
Afbakening	
Fasering	
Bestaande kennis	
Beleidsrelevantie	
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
continu	
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	30,000
Personele kosten	26,880
materiele kosten	0
overige kosten	0
budget dit jaar	30,000
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	0
cofinancier OK ja/nee	nee
personele kosten	tarief
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reiskosten	
Totaal materieel	0
Overige kosten	
Omschrijving	
externe adviezen	
Totaal overig	

personele kosten	tarief
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
	totaal
Materiele kosten	kosten
Omschrijving	
reiskosten	
Totaal materieel	0
Overige kosten	
Omschrijving	
externe adviezen	
Totaal overig	0

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-003
Programmatitel	Advisering N&M
Projectnummer	5232692
Projecttitel	Commissie Deskundigen Mestbeleid
Projectleider	Oene Oenema
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	Marc de Bode
cofinancier	LNV-DK programma 398 (Mest en Mineralen)
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Faciliteren adviezen over het Mestbeleid van LNV, bestaande uit het houden van bijeenkomsten van de Commissie en het verzorgen van het Secretariaat. De activiteiten van werkgroepen vallen buiten dit project, maar worden gefinancierd uit het programma Mest en Mineralen (pgl. Oscar Schoumans). In dit programma (398) is een bedrag van 100.000 met dit doel gereserveerd.
Afbakening	
Fasering	
Bestaande kennis	
Beleidsrelevantie	
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat
continu	

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	190,000
Personele kosten	53,760
materiele kosten	2,000
overige kosten	30,000
budget dit jaar	90,000
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	100,000
cofinancier OK ja/nee	nee
personele kosten	tarief
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reiskosten	2000
Totaal materieel	2000
Overige kosten	
Omschrijving	
externe deskundigheid	30000
Totaal overig	30000

personele kosten	tarief
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
	totaal
Materiele kosten	kosten
Omschrijving	
reiskosten	2000
Totaal materieel	2000
Overige kosten	
Omschrijving	
externe deskundigheid	30000
Totaal overig	30000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-003
Programmatitel	Advisering N&M
Projectnummer	xxxxx
Projecttitel	Adviezen CTB
Projectleider	Jos Boesten
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	Werner Pol (CTB)
cofinancier	CTB
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Het leveren van adviezen aan de Commissie Toelating Bestrijdingsmiddelen
Afbakening	Adviezen worden op uurbasis gefinancierd door de CTB.
Fasering	
Bestaande kennis	
Beleidsrelevantie	
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
	thematisch rapport
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	30,000
Personele kosten	26,880
materiele kosten	1,000
overige kosten	0
budget dit jaar	0
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	30,000
cofinancier OK ja/nee	
personele kosten	tarief
managementassistent	544
projectassistent	544
onderzoeker	712
senior onderzoeker	896
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reiskosten	1000
Totaal materieel	1000
Overige kosten	
Omschrijving	
externe adviezen	
Totaal overig	

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-003
Programmatitel	Advisering N&M
Projectnummer	5232693
Projecttitel	Instrumentarium t.b.v. adviezen CTB
Projectleider	Jos Boesten
Uitvoerende instellingen	Alterra
Gebruiker van de resultaten	CTB
Contactpersoon gebruiker	Werner Pol (CTB)
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doel	Vastgelegd in projectplan
Afbakening	
Fasering	
Bestaande kennis	
Beleidsrelevantie	
Resultaten	
Opleverdatum	Eindproduct
31-dec-06	Thematisch rapport CBD 2010
Mijlpalen	
datum	tussenresultaat

3.5 Programma Monitoring Agenda Vitaal Platteland (M-AVP) (WOT-04-005)

3.5.1 Programma Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)

Project-nr.	Projecttitel (voorlopig)	Project- leider +instituut	Contactpers doelgroep ("probleem- eigenaar")	Looptijd	Door- gescho- ven uit 2006	Besteed -baar budget in 2007 (€ x 1000)
1.1	Kernsysteem	Roosens choon (Alterra)	Sinnige (DP)	2007	15	15
1.2	Rapportages	Vullings (Alterra)	Sinnige (DP)	2007	15	15
1.3	Gegevens Delen	Roosens choon (Alterra)	Sinnige (DP)	2007	30	30
1.4	Voorbereide n nulmeting effectindicat oren	Agricola (Alterra)	Sinnige (DP)	2007	50	50
1.4	Technische Rapportage systeem ME- AVP	Vullings (Alterra)	Sinnige (DP)	2007	10	10
1.5	WOT studie	Vullings (Alterra)	Sinnige (DP)	2007	38	38
1.6	Artikel	Vullings (Alterra)	Sinnige (DP)	2007	20	20
	totaal				178	178

Deelproject Kernsysteem

1. naam + nr. cluster en thema

Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005

2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)

Kernsysteem

3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)

Onno Roosenschoon, CGI Alterra

4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)

Nog niet bekend

5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatienaam)

Paul Sinnige, LNV DP

6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR

-

7. Doelgroep(en)

Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W, OCW, Fin, VWS
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP, CPB
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ, ABF): informatie m.b.t. effecten

Zowel de gebruikers als de leveranciers maken gebruik van het informatiesysteem dat ontwikkeld zal worden.

8. looptijd

2007

9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)

15 keuro

10. Kennisbehoefte doelgroep

Er zal eind 2006 een eerste versie van het monitoring en evaluatiesysteem worden opgeleverd. Er is al een database waar alle effect, resultaat, prestatie en budget gegevens in opgeslagen kunnen worden, maar deze zal waarschijnlijk aangepast moeten aan bijv. veranderingen in indicatoren en de bestuursovereenkomsten. Pas eind 2006 zal helder zijn of en hoe de database aangepast zal moeten worden. Deze veranderingen kunnen dus pas in 2007 doorgevoerd worden.

11. Doelstelling van het onderzoek

Het produceren van een flexibele en up-to-date database voor alle ME-AVP gegevens

12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)

- a. Aanpassen structuur
- b. Vullen database (alles behalve realisatietabellen)

13. Resultaten en producten

Een flexibel, up-to-date en zoveel mogelijk gevulde database voor alle ME-AVP gegevens.

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Beschikbaarheid van juiste gegevens voor doelgroep

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ¹ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.

1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

¹ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject Rapportages

1. **naam + nr. cluster en thema**
Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
2. **Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Rapportages
3. **Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Wies Vullings, CGI Alterra
4. **Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
5. **Contactperso(n)en(en) LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatienaam)**
Paul Sinnige, LNV DP
6. **Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
-
7. **Doelgroep(en)**

Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

Zowel de gebruikers als de leveranciers maken gebruik van het informatiesysteem dat ontwikkeld zal worden.

8. **looptijd**
2007
9. **2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
15 keuro
10. **Kennisbehoefte doelgroep**
Er zal eind 2006 een eerste versie van het monitoring en evaluatiesysteem worden opgeleverd. Op basis van dit systeem zullen verschillende rapportages opgesteld gaan worden (voortgangsrapportages, MTR, Eindrapportage, evaluaties). Het opstellen van de rapportages kan gefaciliteerd worden door softwarematig een aantal voorbereidingen te treffen (bijv vaste formats generen). In dit project wordt vastgesteld wat gewenst is en zal dit ook geproduceerd worden.
11. **Doelstelling van het onderzoek**
Het faciliteren van het opstellen van rapportages

12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)

wordt nog ingevuld

13. Resultaten en producten

Softwarematige toevoegingen aan het ME-AVP systeem om het opstellen van rapportages te vereenvoudigen.

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Tijdwinst bij het opstellen van rapportages

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ² (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.

1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

² Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject gegevens delen

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Gegevens delen
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Onno Roosenschoon, CGI Alterra
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatienaam)**
Paul Sinnige, LNV DP
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
-
- 7. Doelgroep(en)**
Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

Zowel de gebruikers als de leveranciers maken gebruik van het informatiesysteem dat ontwikkeld zal worden.

- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
30 keuro
- 10. Kennisbehoefte doelgroep**
Er zal eind 2006 een eerste versie van het monitoring en evaluatiesysteem worden opgeleverd. Naast de database bestaat dit systeem uit een viewer. Er ligt een eerste versie van de viewer, die al door een aantal interne en semi-externe (binnen rijk) is bekeken en beoordeeld. Deze viewer zal (afhankelijk van beslissing van MT/dossierstaf) naar alle waarschijnlijkheid ontwikkeld worden tot een portaal dat via het web toegankelijk zal zijn. Hierbij zal rekening met name rekening gehouden worden met wie wat mag zien: m.a.w. autorisatie niveaus. Als uit de interviews met gebruikers andere wensen voor het delen van gegevens naar voren komen, kunnen deze ook uitgewerkt worden
- 11. Doelstelling van het onderzoek**

Het produceren van een portaal voor ME-AVP

12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)

Mogelijke activiteiten:

- Autorisatie
- WMS integratie (link met kaarten van DLG)
- Aanpassingen in structuur
- Download optie
- Invoermodule
- vormgeving aanpassingen

13. Resultaten en producten

Het delen van gegevens met externe (niet-rijk) van ME-AVP, bijv door de portaal stand van het platteland.

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Beschikbaarheid van juiste gegevens voor doelgroep

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ³ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.

1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

³ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject Voorbereiden nulmeting effectindicatoren

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Effectindicatoren
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Herman Agricola, Centrum Landschap, Alterra
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatienaam)**
Paul Sinnige, LNV DP
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
-
- 7. Doelgroep(en)**

Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

Zowel de gebruikers als de leveranciers maken gebruik van het informatiesysteem dat ontwikkeld zal worden.

- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
50 keuro

10. Kennisbehoefte doelgroep

Begin 2007 zal de nulmeting van de effectindicatoren uitgevoerd worden. De voorbereiding daarvan (keuze indicatoren, meetmethode, meetmoment etc.) is al grotendeels in 2006 afgerond. Voorzien wordt dat een aantal voorbereidingen toch nog in 2007 gedaan zullen moeten worden.

Daarnaast is het van belang om een overkoepelend analyse kader vast te stellen dat voor alle effectindicatoren geldt. Hierbij wordt gedacht aan heldere definities voor bijvoorbeeld platteland (wat valt hier onder), zodat helder wordt wat de betekenis van de ME-AVP gegevens is en dat daar later geen discussie over gevoerd hoeft te worden.

11. Doelstelling van het onderzoek

Afronden van het voorbereiden van de nulmeting en het vaststellen van een overkoepelend analyse kader voor alle effectindicatoren.

12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)

- Afronden voorbereiding nulmeting effecteb
- Vaststellen analyse kader

13. Resultaten en producten

- Overkoepelend analyse kader

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Helderheid over betekenis van ME-AVP gegevens

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ⁴ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.

1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

⁴ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject documentatie

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Documentatie
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Wies Vullings, CGI Alterra
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatienaam)**
Paul Sinnige, LNV DP
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
-
- 7. Doelgroep(en)**

Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

Zowel de gebruikers als de leveranciers maken gebruik van het informatiesysteem dat ontwikkeld zal worden.

- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
68 keuro
- 10. Kennisbehoefte doelgroep**

Er zal eind 2006 een eerste versie van het monitoring en evaluatiesysteem worden opgeleverd. Dat systeem zal in 2007 verder doorontwikkeld worden. Als het systeem naar tevredenheid is opgeleverd dient er een technische documentatie van het systeem gemaakt te worden, zodat altijd duidelijk is hoe het systeem in elkaar zit. In 2006 is een start gemaakt met het beschrijven van het gehele proces van het komen tot een monitoring en evaluatiesysteem. Dit zal afgemaakt worden tot een beschrijving van ME-AVP en de context waarin het is ontwikkeld die goed leesbaar moet zijn voor iedereen die iets met MA-AVP van doen heeft (gehad) of krijgt.. Het zal uitgegeven worden in de vorm

van een WOTstudie. Daarnaast zal de wetenschappelijke borging van het project worden vastgelegd in een wetenschappelijk artikel.

11. Doelstelling van het onderzoek

Het documenteren en wetenschappelijk borgen van het ME-AVP systeem en proces

12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)

- Opstellen van technische documentatie
- Produceren van WOTstudie
- Schrijven van wetenschappelijk artikel

13. Resultaten en producten

- Technische documentatie
- WOTstudie
- Wetenschappelijk artikel

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Kwaliteitsborging van het systeem en proces voor doelgroep

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ⁵ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.

1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

⁵ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

3.5.2 Programma Monitoring Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)

Tabel met projecten, projectbudgetten (met beoogde matching door derden apart zichtbaar) en projectlooptijden.

Project nr.	Projecttitel (voorlopig)	Project-leider +instituut	Contactpers doelgroep ("probleem-eigenaar")	Looptijd	Door-geschoven uit 2006	Besteed-baar budget in 2007 (€ x 1000)
1.1	Kwaliteit	Schmidt (Alterra)	Sinnige (DP)	2007		100
1.2	Nulmeting Effectindicator Landbouw	Boone (LEI)	Sinnige (DP)	2007		5
1.3	Nulmeting Effectindicator Natuur	Agricola (alterra)	Sinnige (DP)	2007		40
1.4	Nulmeting Effectindicator Landschap	Agricola (alterra)	Sinnige (DP)	2007		20
1.4	Nulmeting Effectindicator reconstructie	Agricola (alterra)	Sinnige (DP)	2007		20
1.5	Nulmeting Effectindicator recreatie	Goossens /de Vries (Alterra)	Sinnige (DP)	2007		70
1.6	Nulmeting Effectindicator sociaal-economische vitaliteit	Agricola (alterra)	Sinnige (DP)	2007		45
	totaal					300

Deelproject Kwaliteit

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Kwaliteitsborging indicatoren Monitor AVP en Natura2000
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Anne Schmidt, CGI Alterra
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatiennaam)**
Paul Sinnige, LNV DP
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
-
- 7. Doelgroep(en)**
Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W, OCW, Fin, VWS
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP, CPB
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ, ABF): informatie m.b.t. effecten

- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
100 keuro

10. Kennisbehoefte doelgroep

Kwaliteitsborging is van groot belang. Dit speelt zich af op verschillende schaalniveaus, te weten op het niveau van de rapportage, de in de rapportage opgenomen indicatoren en de voor de indicatoren ingewonnen of verzamelde gegevens (zie Figuur 1).

Belangrijke kwaliteitscriteria zijn traceerbaarheid en reproduceerbaarheid. Hiertoe dient het proces van het inwinnen of verzamelen van gegevens, de verwerking van gegevens tot indicatoren en de toepassing van de indicatoren in de rapportages goed vastgelegd en beschreven te worden (b.v. in de vorm van factsheets). In het meest ideale geval kan dit proces geautomatiseerd worden (b.v. database gestuurde systemen).

Andere kwaliteitscriteria (op het niveau van de gegevens en indicatoren) zijn nauwkeurigheid en betrouwbaarheid. Vaak worden gegevens toegepast, die voor een ander doeleinde zijn ingewonnen dan de indicatoren. Hierdoor is soms sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod van gegevens. De beschikbare gegevens zijn niet altijd van voldoende kwaliteit gezien de beoogde toepassing t.b.v. de indicatoren.

11. Doelstelling van het onderzoek

1. Het ontwerpen van een toetsingskader voor het toetsen van de kwaliteit van de waarden van indicatoren.
2. Het op basis van dit toetsingskader toetsen van de kwaliteit van de waarden van een selectie van indicatoren, te weten een aantal indicatoren van de nulmeting Monitor AVP en de nulmeting Habitatrichtlijn (HR).
3. Het verkennen van mogelijkheden ter verbetering van de kwaliteit van de waarden van indicatoren. Hierbij wordt dus onderzocht hoe om te gaan met de mismatch tussen vraag en aanbod van gegevens.
4. Het vastleggen van de bevindingen van deze cases in een rapport. In dit rapport zullen ook aanbevelingen worden opgenomen voor een verbeterde kwaliteitsborging (inperking risico's) en verbetering van de kwaliteit van huidige indicatoren (voor zover vereist).

12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)

- Fase 1: vaststellen van het toetsingskader
- Fase 2: toetsing van de kwaliteit van de waarden van een selectie van indicatoren (pilot))
- Fase 3: verkenning mogelijke verbeteringen in de kwaliteit van de waarden van indicatoren en in de eisen die aan de gegevens en methoden gesteld dienen te worden
- Fase 4: rapportage

13. Resultaten en producten

- Een uniform toetsingskader voor het toetsen van de kwaliteit van de waarden van indicatoren (voor WOT ME AVP en WOT IN).
- Inzicht in de huidige kwaliteit van de waarden van een selectie van indicatoren (een selectie uit de nulmeting Monitor AVP en de nulmeting Habitatrichtlijn).
- Inzicht in mogelijke verbeteringen in de kwaliteit van de waarden van indicatoren en in de eisen die aan de gegevens en methoden gesteld dienen te worden.
- Advies over verbeteringen van de kwaliteitsborging (inperking risico's).

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Het in het huidige project ontwikkelde toetsingskader biedt LNV handvaten om de kwaliteit van in de verplichte rapportage opgenomen indicatoren te borgen. Door het toepassen van dit toetsingskader (in de vorm van auditing) wordt inzichtelijk waar de grootste bottlenecks zitten en kunnen gericht acties ondernomen worden om daar waar nodig de kwaliteit van de indicatoren (en onderliggende gegevensbronnen) te verbeteren.

15 Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ⁶ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545	nvt	nvt
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261	21	15
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079	65	59
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	26
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)		nvt	nvt
Kosten facilitaire	Afhankelijk van type facilitaire	nvt	nvt

⁶ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

ondersteuning	ondersteuning		
totaal			100

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.
 1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

Deelproject Nulmeting effectindicator Landbouw

1. naam + nr. cluster en thema

Monitoring Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005

2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)

Nulmeting effectindicator Landbouw

3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)

Coen Boone, LEI

4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)

Nog niet bekend

5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatiennaam)

J. Santen, directie Landbouw

6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR

-

7. Doelgroep(en)

Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

8. looptijd

2007

9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)

5 keuro

10. Kennisbehoefte doelgroep

Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden.

11. Doelstelling van het onderzoek

Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator landbouw

12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)

Formule: Netto toegevoegde waarde/Volwaardige arbeidskracht

De netto toegevoegde waarde betreft de opbrengst minus variabele kosten en minus dat deel van de vaste kosten dat geen factorkosten (arbeid, kapitaal) betreft. De netto toegevoegde waarde is een vergoeding voor ingezette arbeid en kapitaal.

De volwaardige arbeidskracht (VAK) is een eenheid voor arbeidsinzet die in de landbouw wordt gebruikt en die goed vergelijkbaar is met de in overige sectoren vaak gehanteerde full time equivalents (FTE).

Door de toegevoegde waarde te relateren aan de ingezette middelen ontstaat een eenheid die aangeeft hoe efficiënt de middelen zijn aangewend.

13. Resultaten en producten

Waarde voor de nulmeting van de effectindicator Landbouw.

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ⁷ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.
1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

⁷ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject Nulmeting effectindicator Natuur

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Nulmeting effectindicator Natuur
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Herman Agricola (Alterra)
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatiennaam)**
Sabine Ketele
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
MNP (Rijk van Oostenbrugge)
- 7. Doelgroep(en)**
Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers
 - beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
 - Provincies
 - Planbureaus MNP, RPB, SCP
 - bestuurders
Leveranciers
 - beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
 - provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
 - Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten
- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
40 keuro
- 10. Kennisbehoefte doelgroep**
Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden.
- 11. Doelstelling van het onderzoek**
Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator natuur
- 12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)**
Graadmeter natuurwaarde MNP beoordeelt op landelijke schaal de kwaliteit van hoofdecosystemen (biodiversiteit) en de areaalontwikkeling
- 13. Resultaten en producten**
Waarde voor de nulmeting van de effectindicator natuur.
- 14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen**
Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ⁸ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.

1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

⁸ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject Nulmeting effectindicator Landschap

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Nulmeting effectindicator landschap
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Herman Agricola
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatiennaam)**
Pauline Flu
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
MNP (Hans Farjon)
- 7. Doelgroep(en)**
Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
20 keuro
- 10. Kennisbehoefte doelgroep**
Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden.
- 11. Doelstelling van het onderzoek**
Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator landschap
- 12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)**
BelevingsGIS en KELK-monitoring Landschap
- 13. Resultaten en producten**
Waarde voor de nulmeting van de effectindicator landschap.
- 14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen**
Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ⁹ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.
1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

⁹ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject Nulmeting effectindicator Reconstructie

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Nulmeting effectindicator reconstructie
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Herman Agricola
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatiennaam)**
Perry de Moel
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
-
- 7. Doelgroep(en)**
Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
20 keuro
- 10. Kennisbehoefte doelgroep**
Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden.
- 11. Doelstelling van het onderzoek**
Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator reconstructie
- 12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)**
Voor deze effectindicator wordt gekeken naar de andere effectindicatoren en dan specifiek naar de stand van zaken in de reconstructiegebieden. Voor methoden zie andere effectindicatoren.
- 13. Resultaten en producten**
Waarde voor de nulmeting van de effectindicator reconstructie.
- 14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen**
Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ¹⁰ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.
1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

¹⁰ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject Nulmeting effectindicator Recreatie

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Nulmeting effectindicator recreatie
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Martin Goossens, Sjerp de Vries
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatiennaam)**
Nol van de Velde
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
-
- 7. Doelgroep(en)**
Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
- Provincies
- Planbureaus MNP, RPB, SCP
- bestuurders

Leveranciers

- beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
- provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
- Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten

- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
70 keuro
- 10. Kennisbehoefte doelgroep**
Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden.
- 11. Doelstelling van het onderzoek**
Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator recreatie
- 12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)**
Aansluiten op enquêtes WOon (beleving) en CVTO (gebruik)
- 13. Resultaten en producten**
Waarde voor de nulmeting van de effectindicator recreatie.
- 14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen**
Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ¹¹ (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.
1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

¹¹ Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

Deelproject Nulmeting effectindicator Sociaal Economische vitalisering (SEV)

- 1. naam + nr. cluster en thema**
Monitoring Agenda Vitaal Platteland, WOT-04-005
- 2. Titel + nr project (kort en begrijpelijk)**
Nulmeting effectindicator **Sociaal Economische vitalisering**
- 3. Naam projectleider/projectcontactpersonen (met Wageningen UR-onderdeel)**
Herman Agricola
- 4. Interne projectnummers van deelnemende instellingen binnen Wageningen UR (voor clusterbronbestand)**
Nog niet bekend
- 5. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatienaam)**
- 6. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR**
Leon Groenemeyer (ABF Research)
- 7. Doelgroep(en)**
Voor de uiteindelijke toepassing van de producten vanuit project ME-AVP kunnen twee hoofddoelgroepen worden onderscheiden namelijk gebruikers en leveranciers. Hierbij kunnen doelgroepen in sommige gevallen zowel gebruikers als leverancier zijn.

Gebruikers
 - beleidsdirecties LNV, VROM, V&W
 - Provincies
 - Planbureaus MNP, RPB, SCP
 - bestuurders
Leveranciers
 - beleidsdirecties LNV, VROM, V&W: informatie m.b.t. rijksacties, effecten en resultaten
 - provincies: informatie m.b.t. prestaties, resultaten en effecten (vastgelegd binnen ILG convenant)
 - Kennisinstituten (RIVM, DLO, RIZA, RIKZ): informatie m.b.t. effecten
- 8. looptijd**
2007
- 9. 2007-budget en beoogd budget voor volgende kalenderjaren (uitgesplitst per financier bij meerdere financiers)**
15 keuro
- 10. Kennisbehoefte doelgroep**
Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden.
- 11. Doelstelling van het onderzoek**
Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator SEV
- 12. Aanpak en tijdpad (incl. go/no go momenten)**
Met betrekking tot het thema sociaal-economische vitaliteit zijn geen operationele doelen vastgesteld en geen prestatieafspraken met de provincies gemaakt. Het rijk richt zich in dit stadium op het verkennen van dit nieuwe beleidsterrein. De monitoring dient een beeld te schetsen van de stand van zaken rond een drietal thema's die in de discussies met betrekking tot het vitaal platteland een belangrijke rol spelen: voorzieningen, wonen en werken.

De nulmeting dient zoveel mogelijk op actuele cijfers gebaseerd te worden. Het is gezien het kostenaspect niet de bedoeling om ten behoeve van deze monitor nieuwe primaire data te verzamelen, er dient gebruik gemaakt te worden van bestaande gegevensbronnen. Deze dienen bij voorkeur uit langjarige reeksen te bestaan en met het oog op vervolgmetingen dient er tevens uitzicht te zijn op voortzetting van de gegevensverzameling in de komende zeven jaren (de looptijd van het Meerjarenprogramma).

Gezien de grote verschillen tussen plattelandsgebieden in Nederland wordt een regionale detaillering gevraagd. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan de indeling van Nederland in 40 COROP-regio's. Per COROP dient een uitsplitsing gemaakt te worden naar platteland c.q. stedelijk gebied. Indien de betrouwbaarheid van de data dit niet toelaat worden aggregaties van COROP-regio's overwogen. Naast vergelijkingen tussen plattelandsgebieden in verschillende delen van het land dient er in de monitor ook aandacht te zijn voor de vergelijking tussen stad en platteland.

Voor het onderscheid tussen stad en platteland in deze gebieden dient bij voorkeur aangesloten te worden bij de door het Sociaal Cultureel Planbureau gevolgde methodiek in de publicatie *Thuis op het Platteland*. Daarbij worden viercijferige postcodegebieden met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 1000 adressen per km² tot het platteland gerekend.

13. Resultaten en producten

Waarde voor de nulmeting van de effectindicator SEV.

14. Doorwerking resultaten naar doelgroepen

Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen

15. Begroting/Onderbouwing kosten

Dit komt nog

	Indicatief jaartarief /dagtarief 2007 ¹² (in € x1000)	Aantal dagen	Dagen x tarief (in € x 1000)
Assistent (schaal 7-9)	91.5 / 0.5545		
Onderzoeker (schaal 10-11)	119.8 / 0.7261		
Senior onderzoeker (schaal 12)	149.8 / 0.9079		
Kosten materieel	Afhankelijk van aard materiële kosten	nvt	
Inhuur externe partijen buiten DLO (incl. WU)			
Kosten facilitaire ondersteuning	Afhankelijk van type facilitaire ondersteuning		
totaal			

De informatie in bovenstaande tabel wordt door de clusterleider verwerkt in de begroting van het cluster.

1 projectjaar = 165 projectdagen. De tarieven zijn uniform (zowel DLO, PO als WU). De tarieven zijn gebaseerd op desktop werkzaamheden en dekken geen zaken als laboratoriumkosten of faciliteiten. Deze worden begroot onder "kosten facilitaire ondersteuning". Vermeld bij inhuur van externe partijen ook de desbetreffende partij.

¹² Naar verwachting wordt oktober 2006 het definitieve LNV- tarief voor 2007 bekend

3.6 Programma Natuurplanbureaufunctie (WOT-04-006)

hoofdnr.	Projecttitel	Startdatum	Einddatum	Projectleider + instituut	Contactpersoon gebruikersgroep	Budget vorig jaar	Budget totaal	Raming Kosten Personeel	Raming Kosten Materieel	Raming Kosten Overig
5230003	Natuurbalans 2007	01-jan-07	31-dec-07	Karin Sollart	Marijke Vonk, Petra van Egmond	7,000	557,000	487,960	15,000	47,000
5230004	Kosteneffectiviteit en TA 2	01-jan-07	31-dec-07	Tanije de Koeijer	Fred Langeweg?	40,000	220,500	210,004	9,800	0
5230005	Natuurcompendium	01-jan-07	31-dec-07	Bram ten Cate	Hans Bronswijk	0	134,500	132,134	0	2,400
5230006	Verkenning Biodiversiteit	01-jan-07	31-dec-07	Dana Kamphorst	Rijk van Oostenbrugge	0	195,000	182,223	1,750	11,000
5230007	Detacheringen MNP	01-jan-07	31-dec-07	Paul Hinssen	Robert Hoefnagel	0	468,000	467,905	0	0
5230008	Thematische verkenning KRW	01-jan-07	31-dec-07	n.v.t.		0	0	0	0	0
5230009	thematisch assessment VHR	01-jan-07	31-dec-07	Irene Bouma	Mark van Veen	30,000	30,000	28,499	1,000	0
5230010	CBD doelen 2010	01-jan-07	31-dec-07	Dick Melman	Mark van Veen	30,000	30,000	29,362	1,000	0
5230011	Landschap en Platteland	01-jan-07	31-dec-07	Joep Dirkx	Marianne Kuypers	0	240,000	224,538	3,680	11,000
5230012	Natuur in bestuur en samenleving	01-jan-07	31-dec-07	Birgit Elands	Melchert Reuding/Jan Ros	0	170,000	157,178	6,000	7,000
5230013	Natuur in economische context incl. Platform	01-jan-07	31-dec-07	Floor Brouwer	Leon Braat	0	170,000	158,904	4,000	7,000
5230014	Economie Natuur en ruimte	01-jan-07	31-dec-07	Janneke Roos	Hans Farjon	0	56,000	53,544	2,500	0
5230015	Programma Beheer	01-jan-07	31-dec-07	Dick Melman	Marlies Sanders	15,000	140,000	115,724	1,000	8,000
5230016	Kennisonline	01-jan-07	31-dec-07	opvolger W. van Eck	M. Ruijters (DK)	0	0	0	0	0
5230017	Kennisbenutting MNP	01-jan-07	31-dec-07	Harm Houweling	Leon Braat, Henk Groenewoud	0	70,000	56,134	3,850	10,000
5230018	Communicatie	01-jan-07	31-dec-07	n.v.t.		0	0	0	0	0
5230019	Informatievoorziening en Methodologie	01-jan-07	31-dec-07	Marc Hoogenwerf	Anton van der Giessen	0	350,000	287,596	30,000	28,000
5230020	Ad hoc investeringen	01-jan-07	31-dec-07	Paul Hinssen	Leon Braat, Henk Groenewoud	30,000	162,000	110,543	1,000	50,000
5230021	Secretariaat	01-jan-07	31-dec-07	n.v.t.		0	0	0	0	0
5230022	Programmamana gement	01-jan-07	31-dec-07	Paul Hinssen	Leon Braat	0	60,000	55,664	4,000	0
						152,000	3,053,000	2,757,911	84,580	181,400
						resteert	0			

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	8 Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureau functie	9 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230003	9 Projectbudget totaal	557,000
Projecttitel	Natuurbalans 2007	Personele kosten	487,960
Projectleider	Karin Sollart	materiele kosten	15,000
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI (Gaaff)	overige kosten	47,000
Doelgroepen	LNV-N, parlement, kabinet	budget dit jaar	550,000
Contactpersoon gebruiker	Marijke Vonk, Petra van Egmond	budget voorgaand jaar	7,000
cofinancier	geen	cofinanciering bedrag	
cofinanciering OK voor LNV		cofinancier OK ja/nee	
Inhoudelijke beschrijving		15 Begroting en onderbouwing kosten	
Doelstelling	Deelprojecten: Beleving, gebruik (jongeren) natuur en landschap, Rol stedelijk gebied, Klimaatverandering, Beleidsanalyse, Waddenfonds, Agrobiodiversiteit	personele kosten	tarief
Afbakening	Betreft uitsluitend de productie van de Natuurbalans, inclusief de datalogistiek, achtergrondrapporten, de nazorg en de voorbereiding van de volgende balans. Niet inbegrepen is onderbouwend onderzoek	managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	oplevering gedrukt exemplaar: begin september	Assistent	528
Bestaande kennis	Natuurbalans 1998 t/m 2006, Onderbouwend onderzoek 2006 (zie programma WOT-04-002)	Onderzoeker	690.9
Kennisbehoefte doelgroep	Natuurbeleid in brede zin	Senior Onderzoeker	863.6
Resultaten en producten			totaal
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
15-sep-07	Natuurbalans 2007	Omschrijving	kosten
Aanpak en tijdspad		reis en verblijfskosten	7500
datum	tussenresultaat	overige kleine uitgaven	7500
01-dec-06	projectplan	Totaal materieel	15000
01-apr-07	intern concept (tekstplan)	Overige kosten	
01-jun-07	extern concept	Omschrijving	
01-jul-07	eindconcept	uitbesteding	37000
01-sep-07	gedrukte versie	inzet W. Daamen	10000
		Totaal overig	47000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	8 Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureau functie	9 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230004	9 Projectbudget totaal	220,500
Projecttitel	Kosteneffectiviteit en TA 2	Personele kosten	210,004
Projectleider	Tanje de Koeijer	materiele kosten	9,800
Deelnemende kennisinstellingen	LEI, Alterra	overige kosten	0
Doelgroepen	LNV-N	budget dit jaar	180,500
Contactpersoon gebruiker	Fred Langeweg?	budget voorgaand jaar	40,000
cofinancier	nee	cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNV		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving		15 Begroting en onderbouwing kosten	
Doelstelling	Informatie over de kosteneffectiviteit van het Natuurbeleid, met name de EHS, en afronding thematisch assessment omslag van aankoop naar beheer	personele kosten	tarief
Afbakening	Geen onderbouwend onderzoek, maar synthese van beschikbare resultaten en vertaling naar beleidsinformatie	managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	oplevering themarapport (MNP) op nader te bepalen tijdstip - tekst en figuren in NB07 - twee artikelen - aanbevelingen voor vervolg	Assistent	528
Bestaande kennis	onderbouwend onderzoek (WOT-04-002)	Onderzoeker	690.9
Kennisbehoefte doelgroep	natuurbeleid in brede zin.	Senior Onderzoeker	863.6
Resultaten en producten			totaal
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
15-sep-07	Publicatie themarapport TA-II	Omschrijving	kosten
Aanpak en tijdspad		databasebestanden	8800
datum	tussenresultaat	reiskosten	1000
15-sep-07	Publicatie themarapport TA-II, NB 2007	Totaal materieel	9800
		Overige kosten	
		Omschrijving	
		uitbesteding	
		Totaal overig	0

Projectbeschrijving

Beheersinformatie		8 9 15	Startdatum	01-jan-07
Programmanummer	WOT-04-006		Einddatum	31-dec-07
Programmatitel	Natuurplanbureau functie		Projectbudget totaal	134,500
Projectnummer	5230005		Personele kosten	132,134
Projecttitel	Natuurcompendium		materiele kosten	0
Projectleider	Bram ten Cate		overige kosten	2,400
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI (Voskuilen), MNP, CBS		budget dit jaar	134,500
Doelgroepen	LNV-N, instituties-Natuur		budget voorgaand jaar	0
Contactpersoon gebruiker	Hans Bronswijk		cofinanciering bedrag	0
cofinancier			cofinanciering OK ja/nee	nee
cofinanciering OK voor LNV	nee			
Inhoudelijke beschrijving			Begroting en onderbouwing kosten	
Doelstelling	Bijdragen Natuurcompendium 2007. Naast reguliere updates wordt in 2007 50.000 euro geïnvesteerd in de secties Beleid en Samenleving (vernieuwing indicatoren)		personele kosten	tarief
Afbakening	Alleen feiten en cijfers (inclusief grafiek), geen analyses.		managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	Naslagwerk voor brede doelgroep (website MNC.nl)		Assistent	528
Bestaande kennis	Zie www.mnc.nl		Onderzoeker	690.9
Kennisbehoefte doelgroep	basisinformatie natuurbeleid		Senior Onderzoeker	863.6
				totaal
Resultaten en producten			Materiele kosten	
Opleverdatum	Eindproduct		Omschrijving	kosten
continu	Update internetversie		databestanden	0
Aanpak en tijdpad			Totaal materieel	0
datum	tussenresultaat			
	actualisatie indicatoren en sector Beleid en Samenleving		Overige kosten	
31-dec-07			Omschrijving	
			uitbesteding	2400
			Totaal overig	2400

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-006
Programmatitel	Natuurplanbureaufunctie
Projectnummer	5230006
Projecttitel	Verkenning Biodiversiteit
Projectleider	Dana Kamphorst
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI
Doelgroepen	MNP
Contactpersoon gebruiker	Rijk van Oostenbrugge
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	

Inhoudelijke beschrijving	
Doelstelling	NVK als uitwerking voor Natuur van de Duurzame Ontwikkeling als concept: (1) methodologie, (2) wereldbeelden, (3) perceptie in politiek en beleid; rode draad door thematische assessments VHR, CBD2010 en Omslag natuurbeleid van aankoop naar beheer
Afbakening	geen onderbouwend onderzoek
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	rapportage Nederland Later (MNP)
Bestaande kennis	
Kennisbehoefte doelgroep	De toekomst van de biodiversiteit in Nederland

Resultaten en producten	
Opleverdatum	Eindproduct
01-sep-07	Verkenning
Aanpak en tijdpad	
datum	tussenresultaat

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	195,000
Personele kosten	182,223
materiele kosten	1,750
overige kosten	11,000
budget dit jaar	195,000
budget voorgaand jaar	
cofinanciering bedrag	0
cofinancier OK ja/nee	nee
Begroting en onderbouwing kosten	
personele kosten	tarief
managementassistent	528
Assistent	528
Onderzoeker	690.9
Senior Onderzoeker	863.6
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reiskosten	1750
Totaal materieel	1750
Overige kosten	
Omschrijving	
externe adviezen	11000
Totaal overig	11000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-006
Programmatitel	Natuurplanbureau functie
Projectnummer	5230007
Projecttitel	Detacheringen MNP
Projectleider	Paul Hinssen
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI (Brouwer)
Doelgroepen	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	Robert Hoefnagel
cofinancier	SBB
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doelstelling	In 2007 zijn gedetacheerd: Marlies Sanders, Wim Lammers (50% cofinanciering SBB), Wim Nieuwenhuizen en Hans Farjon.
Afbakening	geen onderbouwend onderzoek
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	via quick scans en korte adviezen
Bestaande kennis	
Kennisbehoefte doelgroep	actuele ad hoc advisering
Resultaten en producten	
Opleverdatum	Eindproduct
continu	Continue alertheid op politieke en beleidsmatige ontwikkelingen
Aanpak en tijdpad	
datum	tussenresultaat
	ad hoc advies

Startdatum	01-jan-07
Einddatum	31-dec-07
Projectbudget totaal	468,000
Personele kosten	467,905
materiele kosten	0
overige kosten	0
budget dit jaar	397,000
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	71,000
cofinancier OK ja/nee	nee
Begroting en onderbouwing kosten	
personele kosten	tarief
managementassistent	528
Assistent	528
Onderzoeker	690.9
Senior Onderzoeker	863.6
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reiskosten	
Totaal materieel	0
Overige kosten	
Omschrijving	
externe adviezen	
Totaal overig	0

8	Startdatum	01-jan-07
8	Einddatum	31-dec-07
9	Projectbudget totaal	468,000
	Personele kosten	467,905
	materiele kosten	0
	overige kosten	0
	budget dit jaar	397,000
	budget voorgaand jaar	0
	cofinanciering bedrag	71,000
	cofinancier OK ja/nee	nee
15	Begroting en onderbouwing kosten	
	personele kosten	tarief
	managementassistent	528
	Assistent	528
	Onderzoeker	690.9
	Senior Onderzoeker	863.6
		totaal
	Materiele kosten	
	Omschrijving	kosten
	reiskosten	
	Totaal materieel	0
	Overige kosten	
	Omschrijving	
	externe adviezen	
	Totaal overig	0

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-006
Programmatitel	Natuurplanbureau functie
Projectnummer	5230008
Projecttitel	Thematische verkenning KRW
Projectleider	n.v.t.
Deelnemende kennisinstellingen	
Doelgroepen	
Contactpersoon gebruiker	
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doelstelling	geen activiteiten
Afbakening	
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	
Bestaande kennis	
Kennisbehoefte doelgroep	
Resultaten en producten	
Opleverdatum	Eindproduct
Aanpak en tijdpad	
datum	tussenresultaat

Startdatum	01-jan-07
8 Einddatum	31-dec-07
9 Projectbudget totaal	0
Personele kosten	0
materiele kosten	0
overige kosten	0
budget dit jaar	0
budget voorgaand jaar	
cofinanciering bedrag	0
cofinancier OK ja/nee	nee
15 Begroting en onderbouwing kosten	
personele kosten	tarief
managementassistent	528
Assistent	528
Onderzoeker	690.9
Senior Onderzoeker	863.6
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reiskosten	
Totaal materieel	0
Overige kosten	
Omschrijving	
externe deskundigheid	
Totaal overig	0

8	Startdatum	01-jan-07
8	Einddatum	31-dec-07
9	Projectbudget totaal	0
	Personele kosten	0
	materiele kosten	0
	overige kosten	0
	budget dit jaar	0
	budget voorgaand jaar	0
	cofinanciering bedrag	0
	cofinancier OK ja/nee	nee
15	Begroting en onderbouwing kosten	
	personele kosten	tarief
	managementassistent	528
	Assistent	528
	Onderzoeker	690.9
	Senior Onderzoeker	863.6
		totaal
	Materiele kosten	
	Omschrijving	kosten
	reiskosten	
	Totaal materieel	0
	Overige kosten	
	Omschrijving	
	externe deskundigheid	
	Totaal overig	0

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-006
Programmatitel	Natuurplanbureaufunctie
Projectnummer	5230009
Projecttitel	thematisch assessment VHR
Projectleider	Irene Bouma
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra
Doelgroepen	LNV-N
Contactpersoon gebruiker	Mark van Veen
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doelstelling	Afronding rapportage thematisch assessment VHR
Afbakening	geen nieuw onderzoek
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	thematisch rapport (MNP)
Bestaande kennis	
Kennisbehoefte doelgroep	onderbouwend onderzoek voor verkenningen
Resultaten en producten	
Opleverdatum	Eindproduct
15-sep-07	thematisch rapport
Aanpak en tijdpad	
datum	tussenresultaat

8	Startdatum	01-jan-07
	Einddatum	31-dec-07
9	Projectbudget totaal	30.000
	Personele kosten	28,499
	materiele kosten	1,000
	overige kosten	0
	budget dit jaar	0
	budget voorgaand jaar	30,000
	cofinanciering bedrag	0
	cofinancier OK ja/nee	nee
15	Begroting en onderbouwing kosten	
	personele kosten	tarief
	managementassistent	528
	Assistent	528
	Onderzoeker	690.9
	Senior Onderzoeker	863.6
		totaal
	Materiele kosten	
	Omschrijving	kosten
	reiskosten	1000
	Totaal materieel	1000
	Overige kosten	
	Omschrijving	
	externe adviezen	
	Totaal overig	

Beheersinformatie		8	Startdatum	01-jan-07
Programmanummer	WOT-04-006		Einddatum	31-dec-07
Programmatitel	Natuurplanbureau functie		9 Projectbudget totaal	30,000
Projectnummer	5230010		Personele kosten	29,362
Projecttitel	CBD doelen 2010		materiele kosten	1,000
Projectleider	Dick Melman		overige kosten	0
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra		budget dit jaar	0
Doelgroepen	LNv-N		budget voorgaand jaar	30,000
Contactpersoon gebruiker	Mark van Veen		cofinanciering bedrag	0
cofinancier			cofinancier OK ja/nee	nee
cofinanciering OK voor LNv			15 Begroting en neerbouw kosten	
Inhoudelijke beschrijving			personele kosten	tarief
Doelstelling	Afronding rapportage realisatie doelen van de CBD in 2010 in Nederland		managementassistent	528
Afbakening	geen nieuw onderzoek		Assistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	Thematisch rapport CBD 2010 (MNP)		Onderzoeker	690.9
Bestaande kennis		Senior Onderzoeker	863.6	
Kennisbehoefte doelgroep	onderbouwend voor natuurbeleid		totaal	
Resultaten en producten		Materiele kosten		
Opleverdatum	Eindproduct	Omschrijving	kosten	
15-sep-07	Thematisch rapport CBD 2010	reiskosten	1000	
Aanpak en tijdpad		publicatiekosten		
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	1000	
		Overige kosten		
		Omschrijving		
		extern advies	0	
		Totaal overig		

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-006
Programmatitel	Natuurplanbureauafunctie
Projectnummer	5230011
Projecttitel	Landschap en Platteland
Projectleider	Joep Dirxx
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra
Doelgroepen	Natuurplanbureauafunctie
Contactpersoon gebruiker	Marianne Kuypers
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doelstelling	Het beleidsdossier 'landschap' in ruimtelijke context voorzien van wetenschappelijk onderbouwde informatie; sturing van onderbouwend onderzoek en toeleverend voor het thema landschap in de Natuurbalans. Incl. deelproject Methoden Landschapswaarden.
Afbakening	geen onderbouwend onderzoek, wel synthese van kennis
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	via MNP producten zoals Nederland Later, Natuurbalans 2007 en Doelbereikingsmonitor Ruimte, WOT studie Landschap
Bestaande kennis	Zie onderbouwend onderzoek (WOT-04-002)
Kennisbehoefte doelgroep	Landschap en Ruimte (Nota Ruimte, Natuur voor Mensen, Agenda Vitaal Platteland)
Resultaten en producten	
Opleverdatum	Eindproduct
15-sep-07	Visie op landschapsonderzoek, meerjarenprogrammering en sturing onderbouwend onderzoek
Aanpak en tijdpad	
datum	tussenresultaat
01-apr-07	Bijdragen aan producten van het MNP, met name Nederland Later

Startdatum	01-jan-07
8 Einddatum	31-dec-07
9 Projectbudget totaal	240,000
Personele kosten	224,538
materiele kosten	3,680
overige kosten	11,000
budget dit jaar	240,000
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	0
cofinancier OK ja/nee	nee
15 Begroting en onderbouwing koste	
personele kosten	tarief
managementassistent	528
Assistent	528
Onderzoeker	690.9
Senior Onderzoeker	863.6
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
reiskosten	1680
workshops e.d.	2000
Totaal materieel	3680
Overige kosten	
Omschrijving	
extern advies	11000
Totaal overig	11000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie	
Programmanummer	WOT-04-006
Programmatitel	Natuurplanbureauafunctie
Projectnummer	5230012
Projecttitel	Natuur in bestuur en samenleving
Projectleider	Birgit Elands
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI
Doelgroepen	Natuurplanbureauafunctie
Contactpersoon gebruiker	Melchert Reuding/Jan Ros
cofinancier	
cofinanciering OK voor LNV	
Inhoudelijke beschrijving	
Doelstelling	Algemeen: Maatschappelijke betekenis en institutionele context; sturing van het ondersteunend onderzoek. Specifiek: (a) Verbetering beleidsanalyse (b) helpdesk soorten- en gebiedenbeleid; Advisering van het MNP met bestuurlijke informatie over het soortenbeleid en gebiedenbeleid. Een integratie van de ecologische invalshoek en de bestuurlijke/economische invalshoek wordt nagestreefd.
Afbakening	geen onderbouwend onderzoek, wel synthese van kennis,
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	via MNP producten, met name Natuurbalans 2007 e.v., WOT studie Bestuurlijke Variëteit en WOT studie Beleving van Natuur
Bestaande kennis	zie onderbouwend onderzoek (WOT-04-002)
Kennisbehoefte doelgroep	nota Natuur voor mensen Mensen voor Natuur
Resultaten en producten	
Opleverdatum	Eindproduct
15-sep-07	Bijdragen aan verbetering beleidsanalyse en sturing onderbouwend onderzoek
Aanpak en tijdpad	
datum	tussenresultaat

Startdatum	01-jan-07
8 Einddatum	31-dec-07
9 Projectbudget totaal	170.000
Personele kosten	157,178
materiele kosten	6,000
overige kosten	7,000
budget dit jaar	170,000
budget voorgaand jaar	0
cofinanciering bedrag	0
cofinancier OK ja/nee	nee
15 Begroting en onderbouwing kosten	
personele kosten	tarief
managementassistent	528
Assistent	528
Onderzoeker	690.9
Senior Onderzoeker	863.6
	totaal
Materiele kosten	
Omschrijving	kosten
workshops	5000
reiskosten	1000
Totaal materieel	6000
Overige kosten	
Omschrijving	
extern advies	7000
Totaal overig	7000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureau functie	8 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230013	9 Projectbudget totaal	170,000
Projecttitel	Natuur in economische context incl. Platform	Personele kosten	158,904
Projectleider	Economie Floor Brouwer	materiele kosten	4,000
Deelnemende kennisinstellingen	LEI, Alterra,	overige kosten	7,000
Doelgroepen	LVN-N en min.Financien	budget dit jaar	170,000
Contactpersoon gebruiker	Leon Braat	budget voorgaand jaar	0
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LVN		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving		15 Begroting en onderbouwing kosten	
Doelstelling	algemeen: methoden voor analyse kosteneffectiviteit, geldstromen en andere economische aspecten van natuur en natuurbeleid. Sturing ondersteunend onderzoek. Specifiek: implementatie methoden kosteneffectiviteit en geldstromen in reguliere NPB producten Dit is inclusief Platform Economie (35.000 euro)	personele kosten	tarief
Afbakening	geen onderbouwend onderzoek, wel synthese van onderzoeksresultaten	managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	via MNP producten zoals Natuurbalans 2007 e.v., WOT-studie Economische Methoden	Assistent	528
Bestaande kennis	zie onderbouwend onderzoek (WOT-04-002)	Onderzoeker	690.9
Kennisbehoefte doelgroep	Kosten, MKBA en Kosteneffectiviteit Natuurbeleid	Senior Onderzoeker	863.6
Resultaten en producten			totaal
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
	Bijdragen aan kennisdoorstroming t.b.v. Natuurbalans en Verkenning Biodiversiteit en sturing onderbouwend onderzoek	Omschrijving	kosten
15-sep-07		reiskosten	2000
Aanpak en tijdspad		worshops	2000
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	4000
continue	Adviezen van het Platform Economie	Overige kosten	
		Omschrijving	
		externe adviezen	7000
		Totaal overig	7000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureau functie	8 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230014	9 Projectbudget totaal	56,000
Projecttitel	Natuur en ruimte	Personele kosten	53,544
Projectleider	Janneke Roos	materiele kosten	2,500
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra	overige kosten	0
Doelgroepen	MNP	budget dit jaar	56,000
Contactpersoon gebruiker	Hans Farjon	budget voorgaand jaar	0
cofinancier	geen	cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LVN		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving		15 Begroting en onderbouwing kosten	
Doelstelling	Bijdragen aan het MNP/RPB vervolgtraject Doelbereikingsmonitor Ruimte en daaraan gerelateerde (belevings)monitor. Deels uitgewerkt in proposal Monitor Nota Ruimte 2007	personele kosten	tarief
Afbakening	betreft synthese van onderbouwend onderzoek	managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	via MNP product Doelbereikingsmonitor Ruimte en WOT-studie	Assistent	528
Bestaande kennis	zie onderbouwend onderzoek (WOT-04-002)	Onderzoeker	690.9
Kennisbehoefte doelgroep	de effecten van beschikbaarheid en gebruik van de ruimte in Nederland op natuur en natuurbeleid	Senior Onderzoeker	863.6
Resultaten en producten			totaal
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
15-sep-07	Ruimtemonitor, beleidskader en belevingsmonitor	Omschrijving	kosten
Aanpak en tijdspad		diversen	2500
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	2500
0		Overige kosten	
		Omschrijving	
		externe adviezen	
		Totaal overig	0

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureaufunctie	8 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230015	9 Projectbudget totaal	140,000
Projecttitel	Programma Beheer	Personele kosten	115,724
Projectleider	Dick Melman	materiele kosten	1,000
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI	overige kosten	8,000
Doelgroepen	LNv-N	budget dit jaar	125,000
Contactpersoon gebruiker	Marlies Sanders	budget voorgaand jaar	15,000
cofinancier	LNv-N (additioneel budget 2006)	cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNv		cofinancier OK ja/nee	
Inhoudelijke beschrijving			
Doelstelling	Afronding van de Evaluatie Programma Beheer	15 Begroting en onderbouwing kosten	
Afbakening	geen nieuw onderzoek	personele kosten	tarief
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	via MNP rapportage	managementassistent	528
Bestaande kennis		Assistent	528
Kennisbehoefte doelgroep	Effectiviteit Programma Beheer	Onderzoeker	690.9
		Senior Onderzoeker	863.6
			totaal
Resultaten en producten			
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
15-sep-07	Achtergrondrapportage	Omschrijving	kosten
		reiskosten	1000
Aanpak en tijdspad			
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	1000
	0		
		Overige kosten	
		Omschrijving	
		externe adviezen	8000
		Totaal overig	8000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureaufunctie	8 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230016	9 Projectbudget totaal	0
Projecttitel	Kennisonline	Personele kosten	0
Projectleider	opvolger W. van Eck	materiele kosten	0
Deelnemende kennisinstellingen		overige kosten	0
Doelgroepen		budget dit jaar	0
Contactpersoon gebruiker	M. Ruijters (DK)	budget voorgaand jaar	0
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNv		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving			
Doelstelling	is met ingang van 2007 ondergebracht in Koepelprogramma	15 Begroting en onderbouwing kosten	
Afbakening		personele kosten	tarief
Doorwerking resultaten naar doelgroepen		managementassistent	528
Bestaande kennis		Assistent	528
Kennisbehoefte doelgroep		Onderzoeker	690.9
		Senior Onderzoeker	863.6
			totaal
Resultaten en producten			
Opleverdatum	Eindproduct	Materiele kosten	
continu	Kennisonline artikelen en nieuwsflitsen	Omschrijving	kosten
Aanpak en tijdspad			
datum	tussenresultaat	Kennisonline 0,25%	
		Totaal materieel	0
		Overige kosten	
		Omschrijving	
		externe adviezen	
		Totaal overig	0

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureaufunctie	8 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230017	9 Projectbudget totaal	70.000
Projecttitel	Kennisbenutting MNP	Personele kosten	56,134
Projectleider	Harm Houweling	materiele kosten	3,850
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI (Brouwer)	overige kosten	10,000
Doelgroepen	Natuurplanbureaufunctie, LNV-DK	budget dit jaar	70,000
Contactpersoon gebruiker	Leon Braat, Henk Groenewoud	budget voorgaand jaar	0
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNV		cofinancier OK ja/nee	nee
		15 Begroting en onderbouwing kosten	
Inhoudelijke beschrijving		personele kosten	tarief
Doelstelling	Dit project betreft de organisatorische en procedurele activiteiten van kennismanagement, alsmede de kwaliteitszorg data en modellen. De inhoudelijke activiteiten vinden plaats in de vier inhoudelijke projecten Economie, Bestuur en samenleving, Ecologie en Landschap. Hier ligt ook de link met WUR Kennisbasis. Het project heeft een klein budget voor innovatieve acties. Daarnaast continue verbetering Kennismanagement en Kennisscenario's.		
Afbakening	geen inhoudelijke activiteiten, alleen organisatie en proces	managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	doorstroming van kennis door diverse kennisdragers	Assistent	528
Bestaande kennis	alle voor MNP relevante kennis van Wageningen UR state of the art	Onderzoeker	690,9
Kennisbehoefte doelgroep	Adequate kennisinfrastructuur voor Natuurplanbureaufunctie bestaande uit mensen en instrumentarium	Senior Onderzoeker	863,6
			totaal
Resultaten en producten		Materiele kosten	
Opleverdatum	Eindproduct	Omschrijving	kosten
15-sep-07	Cumulatie kennisbasis NPB in database of anderszins,	reiskosten	850
Aanpak en tijdspad		workshops	3000
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	3850
	Gestroomlijnd kennis delen	Overige kosten	
		Omschrijving	
		externe adviezen	10000
		Totaal overig	10000

Beheersinformatie		<table border="1"> <tr> <td>Startdatum</td> <td>01-jan-07</td> </tr> <tr> <td>Einddatum</td> <td>31-dec-07</td> </tr> <tr> <td>8 Projectbudget totaal</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Personele kosten</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>materiele kosten</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>overige kosten</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>budget dit jaar</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>budget voorgaand jaar</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>cofinanciering bedrag</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>cofinancier OK ja/nee</td> <td>nee</td> </tr> <tr> <td>15 Begroting en onderbouwing kosten</td> <td></td> </tr> <tr> <td>personele kosten</td> <td>tarief</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>managementassistent</td> <td>528</td> </tr> <tr> <td>Assistent</td> <td>528</td> </tr> <tr> <td>Onderzoeker</td> <td>690.9</td> </tr> <tr> <td>Senior Onderzoeker</td> <td>863.6</td> </tr> <tr> <td></td> <td>totaal</td> </tr> <tr> <td>Materiele kosten</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Omschrijving</td> <td>kosten</td> </tr> <tr> <td>drukkosten</td> <td></td> </tr> <tr> <td>printkosten</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Totaal materieel</td> </tr> <tr> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Overige kosten</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Omschrijving</td> <td></td> </tr> <tr> <td>externe reviews</td> <td></td> </tr> <tr> <td>redactie</td> <td></td> </tr> <tr> <td>website ontwikkeling</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Totaal overig</td> <td></td> </tr> </table>	Startdatum	01-jan-07	Einddatum	31-dec-07	8 Projectbudget totaal	0	Personele kosten	0	materiele kosten	0	overige kosten	0	budget dit jaar	0	budget voorgaand jaar	0	cofinanciering bedrag	0	cofinancier OK ja/nee	nee	15 Begroting en onderbouwing kosten		personele kosten	tarief			managementassistent	528	Assistent	528	Onderzoeker	690.9	Senior Onderzoeker	863.6		totaal	Materiele kosten		Omschrijving	kosten	drukkosten		printkosten			Totaal materieel		0	Overige kosten		Omschrijving		externe reviews		redactie		website ontwikkeling	0	Totaal overig	
Startdatum	01-jan-07																																																													
Einddatum	31-dec-07																																																													
8 Projectbudget totaal	0																																																													
Personele kosten	0																																																													
materiele kosten	0																																																													
overige kosten	0																																																													
budget dit jaar	0																																																													
budget voorgaand jaar	0																																																													
cofinanciering bedrag	0																																																													
cofinancier OK ja/nee	nee																																																													
15 Begroting en onderbouwing kosten																																																														
personele kosten	tarief																																																													
managementassistent	528																																																													
Assistent	528																																																													
Onderzoeker	690.9																																																													
Senior Onderzoeker	863.6																																																													
	totaal																																																													
Materiele kosten																																																														
Omschrijving	kosten																																																													
drukkosten																																																														
printkosten																																																														
	Totaal materieel																																																													
	0																																																													
Overige kosten																																																														
Omschrijving																																																														
externe reviews																																																														
redactie																																																														
website ontwikkeling	0																																																													
Totaal overig																																																														
Programmanummer	WOT-04-006																																																													
Programmatitel	Natuurplanbureaufunctie																																																													
Projectnummer	5230018																																																													
Projecttitel	Communicatie																																																													
Projectleider	n.v.t.																																																													
Deelnemende kennisinstellingen																																																														
Doelgroepen																																																														
Contactpersoon gebruiker																																																														
cofinancier																																																														
cofinanciering OK voor LNV																																																														
Inhoudelijke beschrijving																																																														
Doelstelling	Het project Communicatie is vervallen; activiteiten betreffende communicatie zijn opgenomen in de Koepel WOT-04																																																													
Afbakening																																																														
Doorwerking resultaten naar doelgroepen																																																														
Bestaande kennis																																																														
Kennisbehoefte doelgroep																																																														
Resultaten en producten																																																														
Opleverdatum	Eindproduct																																																													
Aanpak en tijdpad																																																														
datum	tussenresultaat																																																													

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	8 Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureauafunctie	8 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230019	9 Projectbudget totaal	350,000
Projecttitel	Informatievoorziening en Methodologie	Personele kosten	287,596
Projectleider	Marc Hoogerwerf	materiele kosten	30,000
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI (Wetgen)	overige kosten	28,000
Doelgroepen	Natuurplanbureauafunctie	budget dit jaar	350,000
Contactpersoon gebruiker	Anton van der Giessen	budget voorgaand jaar	
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNV		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving		15 Begroting en onderbouwing kosten	
Doelstelling	Dit project is een overkoepelend project, waarin o.a. opgenomen: Coordinatie gegevensvoorziening (W. Daamen), project DINO/DUIN, CEI databestanden, vervolg kwaliteitsslag (Halbertsma) en werk aan indicatoren (CBD vervolg). DUIN betreft het structureel onderhoud van de Informatievoorziening en Methodologie Planbureau (IMP), (Duurzame Informatie Natuurplanbureau Onderzoek)	personele kosten	tarief
Afbakening	Geen inhoudelijk onderzoek	managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	via websites en portals	Assistent	528
Bestaande kennis	zie uitgebreid projectplan	Onderzoeker	690.9
Kennisbehoefte doelgroep	Adequate informatievoorziening voor de Natuurplanbureauafunctie	Senior Onderzoeker	863.6
			totaal
Resultaten en producten		Materiele kosten	
Opleverdatum	Eindproduct	Omschrijving	kosten
	Operationele ICT infrastructuur, in- en uitgangscntrole modellen en databestanden, auditprogramma kwaliteit modellen, indicatoren (o.a. t.b.v. CBD en MNC)	aankoop data	30000
15-sep-07		Totaal materieel	30000
Aanpak en tijdpad		Overige kosten	
datum	tussenresultaat	Omschrijving	
		uitbesteding	1000
		inzet W. Daamen	27000
		Totaal overig	28000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie			
Programmanummer	WOT-04-006	8 Startdatum	01-jan-07
Programmatitel	Natuurplanbureauafunctie	8 Einddatum	31-dec-07
Projectnummer	5230020	9 Projectbudget totaal	162,000
Projecttitel	Ad hoc investeringen	Personele kosten	110,543
Projectleider	Paul Hinssen	materiele kosten	1,000
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI (Brouwer)	overige kosten	50,000
Doelgroepen	LNV-N	budget dit jaar	132,000
Contactpersoon gebruiker	Leon Braat, Henk Groenewoud	budget voorgaand jaar	30,000
cofinancier		cofinanciering bedrag	0
cofinanciering OK voor LNV		cofinancier OK ja/nee	nee
Inhoudelijke beschrijving		15 Begroting en onderbouwing kosten	
Doelstelling	Budget voor kleine investeringen (< 10.000 euro) in onverwachte kansen voor kennisontwikkeling en/of benutting, en voor deskstudies m.b.v. 'ankerpunten'.	personele kosten	tarief
Afbakening	alleen onverwachte kansen, structurele investeringen worden in Onderbouwend Onderzoek (WOT-04-002) belegd.	managementassistent	528
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	per investering afzonderlijk te bepalen	Assistent	528
Bestaande kennis		Onderzoeker	690.9
Kennisbehoefte doelgroep	innovatie van methoden en kennisbenutting	Senior Onderzoeker	863.6
			totaal
Resultaten en producten		Materiele kosten	
Opleverdatum	Eindproduct	Omschrijving	kosten
continu	ad hoc te bepalen	reiskosten	1000
Aanpak en tijdpad		Totaal materieel	1000
datum	tussenresultaat	Overige kosten	
		Omschrijving	
		uitbesteed werk	50000
		Totaal overig	50000

Projectbeschrijving

Beheersinformatie		8 9
-------------------	--	--

Projectbeschrijving

Beheersinformatie		8 9 15	Startdatum	01-jan-07
Programmanummer	WOT-04-006		Einddatum	31-dec-07
Programmatitel	Natuurplanbureaufunctie		Projectbudget totaal	60,000
Projectnummer	5230022		Personele kosten	55,664
Projecttitel	Programmamanagement		materiele kosten	4,000
Projectleider	Paul Hinssen		overige kosten	0
Deelnemende kennisinstellingen	Alterra, LEI (Brouwer)		budget dit jaar	60,000
Doelgroepen	LNV-DN, DK		budget voorgaand jaar	0
Contactpersoon gebruiker	Leon Braat		cofinanciering bedrag	0
cofinancier			cofinancier OK ja/nee	nee
cofinanciering OK voor LNV		Begroting en onderbouwing kosten		
Inhoudelijke beschrijving		personele kosten	tarief	
Doelstelling	Algemeen programmamanagement	managementassistent	528	
Afbakening	betreft de sturing, planning en control van het programma WOT-04-394 op programmaniveau. Projectmanagement is begroot in de afzonderlijke projecten. Clustermanagement is begroot in het overkoepelende programma "koepel"	Assistent	528	
Doorwerking resultaten naar doelgroepen	effectieve en efficiënte uitvoering van de projecten binnen dit programma	Onderzoeker	690.9	
Bestaande kennis	n.v.t.	Senior Onderzoeker	863.6	
Kennisbehoefte doelgroep	Adequate inzet LNV-geld voor Natuurplanbureaufunctie		totaal	
Resultaten en producten		Materiele kosten		
Opleverdatum	Eindproduct	Omschrijving	kosten	
15-sep-06	Goed samenwerkingsverband binnen DLO instituten en tussen DLO en MNP. Programmawerkplan uitgevoerd volgens plan	workshops, symposia	1500	
Aanpak en tijdpad		reis en verblijfskosten	2500	
datum	tussenresultaat	Totaal materieel	4000	
15-okt-07	programmawerkplan 2008	Overige kosten		
15-feb-07	voortgangsrapportage 2006	Omschrijving		
		extern advies		
		Totaal overig		

3.7 Programma Milieuplanbureaufunctie (WOT-04-007)

Project nr.	Projecttitel	Projectleider + instituut	Contactpers doelgroep	Looptijd	Voorstel 2007	Opmerking
1.1	Milieubalans	V.d. Kolk Alterra	projectleider MB of contactpersoon Alterra	Onbepaald	15	Coördinatie en toetsing
					20	Ondersteuning
					35	LEI- berekeningen
1.2	Emissieregis- tratie	V.d. Kolk Alterra	Ruijsenaars	Onbepaald	90	Eén project met globale onderverdeling 30-20-40
1.3	WUM	Luesink, LEI	Ruijsenaars	Onbepaald		
1.4	Protocollen	Kuikman, Alterra	Ruijsenaars	Onbepaald		
1.5	Monitoring transitie duurzame landbouw	Borgstein, LEI	vZijts	Onbepaald	50	Evaluatie, externe review en opvolgen aanbevelingen Nadrukkelijke wens LNV
1.6	Verkenninge n duurzame landbouw	Korevaar, PRI	Westhoek	2007	100	Continuering in relatie tot NL- Later, gevolgen GLB en NL- Later in detail
1.7	Duurzame landbouw in Europa	Wascher, Alterra	Westhoek	2007	50	verplichting SENSOR
2.1	STONE	Schoumans, Alterra	V.d. Berg	Onbepaald	35	verhoogd vm internationale audit MNP
2.2	MAM / MAMBO	Vrolijk, LEI	V.d. Berg	Onbepaald	30	
2.3	Kwaliteitssta- tus A NMI	Kruijne, Alterra	Tiktak		30	Voorstel SG Kwaliteitsslag WUR
3.1	Communicati- e	ten Cate, Alterra	Haanstra	Verplicht	40	
3.2	Coördinatie	V.d. Kolk, Alterra	Haanstra	Verplicht	80	
3.3	Vrije ruimte	V.d. Kolk, Alterra	V.d. Berg	Verplicht	245	

Beknopte projectbeschrijving en werkplannen 2007

Projectnummer:	1.1
Titel project:	Bijdragen aan Milieubalans
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Jennie van der Kolk (WOT N&M)
Contactpersoon MNP:	Aaldrik Tiktak
Deelnemende kennisinstellingen:	LEI, Alterra
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 70
Datum:	5-10-2007

Onderzoeksvraag

Het leveren van bijdragen aan de Milieubalans 2007, in overleg met de projectleider van de Milieubalans.

Achtergrond en Probleemstelling

De Milieubalans wordt jaarlijks opgesteld door MNP, in samenwerking met diverse onderzoeksinstellingen, om het Parlement te informeren over de toestand van het milieu en de effectiviteit en efficiëntie van het gevoerde milieubeleid. Deze werkzaamheden vloeien voort uit de wet op Milieubeheer (wet op Milieuplanbureau). Werkzaamheden door instellingen van Wageningen- UR worden in overleg met vertegenwoordigers van MNP vastgesteld. Het aanleveren van bepaalde gegevens is een jaarlijks terugkerende bezigheid. Andere activiteiten hangen af van de prioriteiten die vanuit het projectteam Milieubalans worden gesteld. Grote wensen (werkzaamheden) worden apart aanbesteed en gecontracteerd.

Overigens beraadt het MNP zich momenteel over de opzet en inhoud van de MB en wordt de MB niet meer in mei, maar september gepresenteerd. Daarmee is er enige onduidelijkheid in de precieze inbreng van de WUR, maar naar verwachting zal de basisinformatie vergelijkbaar zijn.

Projectdoelstelling

Het doel van onderhavig project is (in overleg met de vertegenwoordiger(s) van Milieu- en Natuurplanbureau, MNP):

1. Het aanleveren van gegevens over ontwikkelingen in de landbouw en het landelijke gebied en over de milieudruk door de landbouw, aan Milieu- en Natuurplanbureau ten behoeve van de Milieubalans (bruto-toegevoegde waarde, energie, bestrijdingsmiddelen, dierlijke mest, ammoniakemissie, verdroging, vernatting, verontreiniging);
2. Het leveren van ideeën voor en commentaar op concepten van Milieubalans
3. Het leveren van kennis en/of tekstsuggesties voor de Milieubalans

Projectresultaat

Aan het eind van het project ligt er een door het MNP opgestelde Milieubalans 2007, met hierin bijdragen voor met name het hoofdstuk landelijk gebied, vanuit de WUR. Resultaten zullen tevens te vinden zijn in het Milieucompendium.

De projectleider Milieubalans verzorgt een toelichting op de Milieubalans 2007 tijdens lunchbesprekingen bij LNV en LEI, en Alterra.

Projectnummer:	1.2, 1.3 en 1.4
Titel project:	Emissieregistratie
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Jennie van der Kolk (WOT N&M)
Contactpersoon MNP:	Paul Ruysenaars
Deelnemende kennisinstellingen:	LEI, Alterra
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 90
Datum:	5-10-2006

Onderzoeksvraag

Het leveren van cijfers ten behoeve van de Emissieregistratie, het verbeteren van protocollen en het vaststellen van methodieken en cijfers over mestproductie en samenstelling.

Achtergrond en Probleemstelling

De werkgroep Landbouw van de Emissieregistratie (ER) heeft een belangrijke taak in het verzamelen van emissiegegevens in de centrale database. De emissiegegevens zijn afkomstig van verschillende deelnemende instellingen en dienen uniform verzameld, bewerkt, opgeslagen en gerapporteerd te worden. Ook worden signalen afgegeven dat bepaalde protocollen moeten worden verbeterd en ge-update. Vanuit programma 007 worden bijdragen geleverd aan deze taken, in overleg met de andere participerende instellingen (CBS, EC-LNV, RIVM, RIZA, TNO). De voorzitter van de werkgroep Landbouw wordt vanaf 2007 vanuit Wageningen-UR geleverd. Ook is in 2007 nieuw dat de Werkgroep Uniformering Mestcijfers (WUM) die zorg draagt voor het vaststellen van methodieken en jaarlijkse cijfers over de mestproductie en samenstelling in Nederland, onder de EmissieRegistratie valt.

Projectdoelstelling

Het doel van onderhavig project is (in overleg met de vertegenwoordiger(s) van Milieu- en Natuurplanbureau, MNP):

1. Het zorgdragen van de continuïteit van de werkgroep Landbouw; het leveren van een bijdrage als thematrekker op het gebied van indirecte broeikasgasemissies en ammoniak.
2. Het leveren van een bijdrage aan de werkgroep uniformering mestcijfers (WUM).
3. Het verbeteren van de protocollen voor indirecte en indirecte N₂O-emissies uit de landbouw

Projectresultaat

In 2007 zal worden gewerkt aan bovenstaande doelen. Dat betekent dat

- gegevens over ammoniak en indirecte broeikasgassen zullen worden geleverd aan de centrale database van de ER.
- Het protocol voor indirecte en directe emissies van N₂O uit de landbouw zal worden geupdate.
- Er jaarspecifieke gegevens over de landelijke en regionale mestsamenstelling in 2006 worden verzameld. Deze worden vervolgens bewerkt en gerapporteerd aan de WUM, al waar ze worden besproken en geaccordeerd.

Projectnummer:	1.5
Titel project:	Monitoring Transitie Duurzame Landbouw
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Marien Borgstein (LEI)
Contactpersoon MNP:	Henk van Zeijts
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, Universiteit van Amsterdam (IVM)
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 50
Datum:	5-10-2006

Onderzoeksvraag

De evaluatie van de methodiek voor het monitoren van het transitieproces door middel van stakeholder dialogen en het updaten van de methodiek om de monitoring in 2008 in een verbeterde vorm uit te voeren.

Achtergrond en Probleemstelling

Het ministerie van LNV heeft in 2002 een plan van aanpak opgesteld om de overgang naar een meer duurzame landbouw te stimuleren. Als resultante hiervan vinden op dit moment binnen de verschillende sectoren ontwikkelingen plaats met als doel dat meer duurzame agrarische ondernemingen ontstaan. Monitoring kan plaatsvinden op basis van kentallen, zoals economische kenmerken (grootte van bedrijven, omzet, ect) en milieukundige getallen (gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, mestoverschotten, emissie van ammoniak). Tijdens een zevental dialogen is in 2006 samen met betrokken stakeholders van verschillende sectoren en betrokken bij de landbouw, nagegaan in hoeverre die cijfers nu een goed beeld geven van de voortgang naar een meer duurzame landbouw. Vraag is in hoeverre de toegepaste methodiek een goede methode is om de voortgang te monitoren.

Projectdoelstelling

Het project kent de volgende doelstellingen:

1. Het laten uitvoeren van een externe review van de methodiek. Deze externe review zal plaatsvinden op basis van een wetenschappelijk artikel dat wordt geschreven over de methode van stakeholderdialogen.
2. Op basis van deze externe review zal de methodiek worden aangepast zodat in 2008 nieuwe dialogen kunnen worden gehouden om de voortgang te blijven monitoren.

Projectresultaat

Projectresultaat is in eerste instantie een door een peer reviewed tijdschrift geaccepteerd wetenschappelijk artikel. Dit artikel zal aan andere externe (zo mogelijk buiten Nederland) geselecteerde deskundigen worden voorgelegd. Op basis van hun suggesties en opmerkingen zal de methodiek voor stakeholderdialogen worden aangepast.

Projectnummer:	1.6
Titel project:	Verkenningen duurzame landbouw
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Hein Korevaar (PRI)
Contactpersoon MNP:	Henk Westhoek
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, PRI
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 100
Datum:	5-10-2006

Onderzoeksvraag

Welke beleidsopties zijn nodig om de knelpunten in het landelijk gebied in verschillende delen van Nederland op te lossen in 2020 en wat betekent dit voor het Nederlandse beleid?

Achtergrond en Probleemstelling

Begin 2007 wordt door het Milieu- en Natuurplanbureau Nederland Later uitgebracht. In deze studie wordt onderzocht wat in het trendskenario gebeurt met Nederland met de rode en groene ruimte en welke beleidsopties nodig zijn om ongewenste onomkeerbare ontwikkelingen te stoppen. Ter onderbouwing hiervan is binnen programma 007 een studie gedaan naar de effecten van dit trendskenario in twee nationale landschappen; het ene stond onder hoge stedelijke druk, het andere gebied niet. De vraag is hoe representatief de resultaten van deze studie voor heel Nederland zijn.

Projectdoelstelling

- De studie uit 2006 zal worden uitgebreid naar twee andere gebieden in Nederland. Selectie van deze gebieden zal plaatsvinden op basis van de resultaten van de studie uit 2006. Ook in deze gebieden zal worden nagegaan – samen met stakeholders uit het gebied – welke beleidsopties voor deze landelijke gebieden nodig zijn om ervoor te zorgen dat huidige knelpunten worden opgelost.
- Met de resultaten uit deze twee studies zal worden nagegaan wat deze beleidsopties betekenen voor heel Nederland

Projectresultaat

Het resultaat van dit project is een WOT-rapport. Dit rapport zal door het MNP gebruikt worden ten behoeve van de verkenning 'Nederland Later'.

Projectnummer:	1.7
Titel project:	Duurzame landbouw in Europa
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Dirk Wascher (Alterra)
Contactpersoon MNP:	Henk Westhoek
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, SENSOR-consortium
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 50
Datum:	28-09-2006

Onderzoeksvraag

Ontwikkeling van een instrument voor het inzichtelijk maken van verschillende vormen van landmanagement

Achtergrond en Probleemstelling

Duurzaam landgebruik in Europese regio's is een belangrijk issue in het Europese beleid op verschillende schaalniveaus. Om de implementatie van Europese regelgeving ter bescherming van multifunctionele landgebruik te verbeteren, is een robuust tool nodig om verschillende scenario's door te rekenen op verschillende duurzaamheidsaspecten (3P's). SENSOR is zo'n instrument. SENSOR is speciaal ontwikkeld voor de kwalitatieve en kwantitatieve berekening van het effect van verschillende vormen van landmanagement. Ook moet dit tool verschillende strategieën worden doorgerekend op het gebied van milieubescherming, plattelandontwikkeling, landgebruik, toerisme, landschap, landbouw, bosbouw en transport en energie infrastructuur.

Het instrument wordt ontwikkeld met subsidies vanuit de Europese Gemeenschap.

Projectdoelstelling

Het instrumentarium wordt in 2007 softwarematig gebouwd.

Projectresultaat

Projectnummer:	2.1
Titel project:	Stone
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Oscar Schoumans (Alterra)
Contactpersoon MNP:	Reinier van den Berg
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, LEI
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 35
Datum:	28-09-2006

Onderzoeksvraag

Beheer, onderhoud en coördinatie rondom het Stone instrumentarium

Achtergrond en Probleemstelling

STONE is het gemeenschappelijke modelinstrumentarium van Milieu- en Natuurplanbureau, DLO en RIZA voor de berekening van de effecten van beleid en autonome ontwikkelingen op de emissie van N en P uit de landbouw naar grondwater en oppervlaktewater. STONE wordt gebruikt voor een tiental toepassingen (Milieuverkenningen, Milieubalans, OSPARCOM, evaluatie mestbeleid, etc.).

In 2005 is de samenwerking binnen het consortium geactualiseerd op basis van de stand van zaken en de nieuwste inzichten. De spelregels, gebaseerd op de oude overeenkomst, zijn vastgelegd in een intentieverklaring, die in 2006 is ondertekend. STONE wordt gezamenlijk beheerd, verbeterd en gefinancierd volgens afspraken tussen het consortium, waar nu ook de ministeries bij betrokken zijn. De functie van projectleider, die tot 2005 door DLO werd geleverd, is daarbij vervallen.

Wel blijft de noodzaak van coördinatie aanwezig.

Onderhavig project heeft betrekking op de benodigde capaciteit voor coördinatie van MNP en DLO-belangen, communicatie en decentraal beheer. Inhoudelijke verbeteringen en het uitvoeren van modelberekeningen en het interpreteren en rapporteren van modelresultaten worden gefinancierd door BO-programma mest en mineralen, conform eerder gemaakte afspraken, of uit additioneel beschikbaar gestelde middelen. Ook zullen voorbereidingen moeten worden getroffen voor de internationale audit van dit modelinstrumentarium bij het MNP.

Projectdoelstelling

Het doel van onderhavig project is:

1. coördinatie van MNP en DLO-belangen van het instrumentarium
2. bijeenkomsten bijwonen Stuurgroep
3. afstemming met de partners MNP en RIZA
4. decentraal beheer van het instrumentarium
5. voorbereiding internationale audit

Projectresultaat

Werkplan 2007 wordt in grote mate bepaald door reguliere activiteiten (coördinatie, communicatie (waaronder up-date website) en decentraal beheer van het instrumentarium. Maar er zal ter voorbereiding op de internationale audit moeten worden gewerkt aan de kwaliteit van het model.

De uitgifte van gegevens en bestanden aan derden is in 2004 geprivatiseerd en valt nu buiten onderhavig project.

Jaarlijks worden er één of meerdere workshops gehouden over de inhoudelijke aspecten van STONE. STONE heeft een eigen website, waarop alle rapportages over STONE staan vermeld. De website wordt eenmaal per kwartaal geactualiseerd.

Projectnummer:	2.2
Titel project:	MAM
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Hans Vrolijk (LEI)
Contactpersoon MNP:	Reinier van den Berg
Deelnemende kennisinstellingen:	LEI
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 30
Datum:	28-09-2006

Onderzoeksvraag

Beheer en onderhoud van het MAM model

Achtergrond en Probleemstelling

Het Mest- en Ammoniak Model MAM berekent de productie en samenstelling van dierlijke mest, onderscheiden naar 7 diercategorieën en verschillende regio's (landelijk, provincies, gemeenten), en de emissie van ammoniak uit die mest. MAM wordt voor een groot aantal doeleinden toegepast (evaluatie mestbeleid, Milieubalans, Milieuverkenningen, Emissieregistratie, berekening landelijk mestoverschot). In 2004-2006 wordt het model volledig gereviseerd om het breder toepasbaar te maken en knelpunten in de software te verhelpen. Het nieuwe model zal een centrale rol gaan spelen bij de emissieberekeningen. Onderhavig project levert een bijdrage aan die revisie en aan het beheer en documentatie van het nieuwe model.

Projectdoelstelling

Het doel van onderhavig project is:

1. beheer en onderhoud van MAM
2. documentatie van het model

Projectresultaat

Het werkplan voor 2007 omvat;

- projectleiding, coördinatie en beheer,
- Documentatie van het nieuwe model
- Vergelijking van resultaten met oude versie van MAM met nieuwe versie en evt. suggesties voor aanpassing van het model.

Het model MAM wordt jaarlijks vele malen ingezet ten behoeve van onder andere Milieubalans, ER, evaluatie mestbeleid, toekomstverkenningen, etc. Om te voorkomen dat er trendbreuken komen als gevolg van het gebruik van de nieuwe versie van MAM, zal nog een korte periode naast de nieuwe MAM ook de oude MAM worden gebruikt, om na te gaan of er verschillen zijn en zo ja, waardoor ze worden veroorzaakt. Resultaten die hiervoor worden gegenereerd worden opgenomen in diverse rapportages.

Projectnummer:	2.3
Titel project:	Kwaliteitsstatus A Nationale Milieu Indicator
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Roel Kruijne (Alterra)
Contactpersoon MNP:	Martha van Eerdt
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, RIVM
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 30
Datum:	28-09-2006

Onderzoeksvraag

Het modelinstrumentarium Nationale Milieu Indicator (NMI) naar kwaliteitsstatus A brengen

Achtergrond en Probleemstelling

De Nationale Milieu Indicator is ontwikkeld door het RIVM en Alterra om de milieugevolgen die voortvloeien uit het nationale gewasbeschermingsbeleid in beeld te brengen en te evalueren. De NMI berekent de milieubelasting als gevolg van het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de Nederlandse landbouw. De 1^e versie van het model is gebruikt voor de evaluatie van het Meerjarenplan Gewasbescherming (MJP-G) in 2000. De NMI versie 2 wordt momenteel gebruikt voor de tussenevaluatie van de Nota Duurzame Gewasbescherming (EDG2006). Daarnaast worden resultaten van de NMI 2 gebruikt binnen de kaders van de Milieubalans, de Emissie Registratie en de Milieuverkenningen.

Projectdoelstelling

Het doel van dit project is om de kwaliteit van de NMI versie 2 naar Status A te brengen.

Projectresultaat

De resultaten van dit project zijn;

1. een versie van de NMI 2 waarin een aantal reparaties zijn doorgevoerd en gedocumenteerd
2. de technische documentatie en de gebruikersdocumentatie van de NMI 2. Deze documenten vormen het dossier NMI 2 Status A.

Projectnummer:	3.1
Titel project:	Communicatie
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Bram ten Cate (Alterra)
Contactpersoon MNP:	Reinier van den Berg
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, LEI, PRI
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 40
Datum:	28-09-2006

Onderzoeksvraag

Zorgdragen voor interne en externe communicatie van resultaten van het programma

Achtergrond en Probleemstelling

Dit project richt zich op het verspreiden van informatie over doel en resultaten van het programma, intern en extern, en op het profileren van het programma, zodat effectiviteit en efficiëntie van het werk in het programma wordt vergroot. Door uitwisseling van informatie en kennis wordt kennis van anderen benut en wordt voorkomen dat 'wielen opnieuw worden uitgevonden'. Uitwisseling van informatie en kennis wordt bewerkstelligd door het organiseren van interne en externe bijeenkomsten en door het verspreiden van informatie over het programma, via de website, kennisonline, flyers, posters, workshops en bijeenkomsten. Een belangrijke taak is ook het coördineren van de communicatie, en het stimuleren van projectleiders tot communicatie. De werkzaamheden zijn verder beschreven in het communicatieplan van het programma. De externe communicatie zal via de WOT Natuur & Milieu van Wageningen UR lopen.

Projectdoelstelling

Het doel van onderhavig project is:

1. Het profileren van het programma en het versterken van de kenniscirculatie;
2. Het bevorderen en coördineren van de interne communicatie binnen het programma, de communicatie tussen programma 007 en andere LNV-programma's, de communicatie binnen het koepelproject 'duurzame landbouw', de communicatie met adviescommissie en beleidsdirecties en de communicatie met derden;
3. Het stimuleren en het coördineren van het maken van publicaties over projecten in het programma;

Projectresultaat

Er zullen twee bijeenkomsten worden georganiseerd voor projectleiders en –medewerkers van het programma, waarin inhoudelijk over het programma wordt gediscussieerd, en afspraken worden gemaakt over onder andere de communicatie per project. De producten zullen worden gepresenteerd als bijdragen van de WOT-Natuur en Milieu.

Projectnummer:	3.2
Titel project:	Coördinatie
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Jennie van der Kolk (Alterra)
Contactpersoon MNP:	Reinier van den Berg
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, LEI, PRI
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 80
Datum:	28-09-2006

Onderzoeksvraag

Het zorgdragen dat gestelde doelen binnen het programma worden uitgevoerd in overeenkomst met de wensen van het MNP en het ministerie van LNV.

Achtergrond en Probleemstelling

Onderhavig programma 007 is gericht op het verrichten van WOT-werkzaamheden. Dit betekent dat eerste gebruiker het MNP is, maar ook willen we graag producten zodanig vorm geven dat zij kunnen worden gebruikt door de ministeries van LNV en VROM. Dit impliceert dat er vele samenwerkingsverbanden, doelgroepen, kennisgebruikers, stuurgroepen, werkgroepen en aanpalende programma's betrokken zijn bij programma 007. De programmaleiding is er op gericht om vanuit een heldere visie op het milieukundige onderzoek effectief en efficiënt sturing te geven aan het programma, in overleg met Milieu- en Natuurplanbureau, adviescommissie, beleidsdirecties en ER. Daartoe wordt frequent overleg plaats, worden notities gemaakt, instructies gegeven en wordt verantwoording afgelegd.

Projectdoelstelling

Het doel van onderhavig project is:

1. Algehele programmaleiding, oriëntatie op ontwikkelingen in beleid en maatschappij.
2. Het maken van werkplannen en programmeringsnotities, in overleg met programmacommissie, projectleiders en programmaleiders van aanpalende programma's
3. Overleg met programmacommissie.
4. Afstemming met de WOT Natuur & Milieu.
5. Overleg met projectleider Emissieregistratie;
6. Het bewaken van inhoud, kwaliteit, en voortgang van projecten
7. Rapportages aan en overleg met beleidsdirecties en adviescommissie
8. Algehele financieel beheer en controle
9. Opstellen van concepteindrapportage van programma 007.
10. Het voeren van regie op het milieuonderzoek en het onderzoek naar duurzame landbouw in LNV-programma's, in overleg met adviescommissies en DWK

Projectresultaat

Werkplan 2007 wordt in grote mate bepaald door reguliere werkzaamheden, zoals hierboven aangegeven. Speciale aandacht zal worden besteed aan de coördinatie van de duurzaamheidsverkenningen. Speciale aandacht is nodig voor het verder ontwikkelen van de regie-functie voor milieuonderzoek, in overleg met adviescommissie en DWK. Tenslotte is speciale aandacht nodig voor coördinatie en uitvoering van de gevraagde werkzaamheden van het Milieu- en Natuurplanbureau.

Overdracht van kennis zal plaatsvinden via bijeenkomsten, notities, rapportages, lezingen, overleg, discussies.

Projectnummer:	3.3
Titel project:	Vrije ruimte
Beoogd projectleider: (naam of profiel)	Jennie van der Kolk (Alterra)
Contactpersoon MNP:	Reinier van den Berg
Deelnemende kennisinstellingen:	Alterra, LEI, PRI
Looptijd:	1-1-2007 t/m 31-12-2007
Indicatief budget:	k€ 245
Datum:	28-10-2006

Onderzoeksvraag

Door middel van onderzoek, antwoord geven op ad hoc kennis vragen.

De vrije ruimte is momenteel nogal groot, omdat op dit moment nog niet duidelijk is wat de vragen zijn waar MNP volgend jaar antwoord op moet geven. Daarnaast zullen resultaten van een aantal studies aanleiden geven tot een vervolgonderzoek. Omdat op dit moment een aantal van die studies nog niet is afgerond, is nog niet duidelijk of en hoe dit project een vervolg moet krijgen. Wel is er voorsortierend op deze vragen een aantal voorstellen voor de vrije ruimte gedaan.

Dit zijn:

project	Korte toelichting	contactpersoon	budget
Consequenties KRW in 2030	Afhankelijk van studies in 2006 en studies binnen andere onderzoeksprogramma's	Witmer	50
Metamodellering	Project is gestart in 2006; vervolg afhankelijk van resultaat 2006	Tiktak	25
Opties GLB	Nieuw project binnen het MNP; nagaan wat er al binnen BO-onderzoek gebeurt	Westhoek	50
Toekomst van de landbouw irt tot GLB	Nieuw project MNP; vervolg op Nederland Later	Westhoek	50
Groene Diensten	Als onderdeel van een verkennende studie	Van Zeijts	25
Opties Ammoniakbeleid	Als vervolg op een ammoniakproject van het MNP in 2006	De Haan	25
Interacties milieuriichtlijnen	Vanuit Brussel zijn er 7 milieustrategiën; in hoeverre versterken deze elkaar en waar zit de overlap	Van Grinsven	50
Duurzame Landbouw in Beeld	Vervolg op eerder project; vraag van LNV	Van Zeijts	50
Nutrientengebruiksefficiëncy	Afhankelijk van de resultaten uit 2006	Van Grinsven	30
totaal			355

Bijlage: Beoordeling werkplan 2007 WOT-04

Naar aanleiding van de vergadering Commissie van Toezicht op 31 oktober 2006

WOT-04 Wettelijke onderzoekstaken Natuur en Milieu

Samenstelling Commissie van Toezicht: M.J.P.J. Jenniskens (DN - vz); H.E. Groenewoud (DN –secr); A.Jahangir (DK); H.J. Haanstra (LNV-DP), C.M. Peters - van de Weijgaert (DL).

Programma	Eind-oordeel	Opmerkingen
WOT-04-001	2 / 3	Projectkosten zijn niet inzichtelijk. Gezien de hoogte van de budgetten voor met name Communicatie (budget van €180.000) en Kennismanagement (budget € 60.000) is meer inzicht nodig. In het eerste kwartaal van 2007 moeten de uitgewerkte werkplannen meer informatie verschaffen aan de Commissie van Toezicht over de noodzaak van deze bestedingen.
WOT-04-002 Onderbouwend onderzoek	n.v.t.	n.v.t.
WOT-04-003 Advisering i.o.	Accoord	Formeel nog geen WOT. Wel beoordeeld: geen opmerkingen
WOT-04-004 Informatievoorziening i.o.	n.v.t.	Formeel nog geen WOT. Beoordeling vindt plaats via stuurgroep onder cluster EHS.
WOT-04-005 ME-AVP	n.v.t.	(nog) geen duidelijkheid over voortzetting bij DP; geen werkplan 2007
WOT-04-385 Milieuplanbureau functie	4	Geen opmerkingen
WOT-04-395 Natuurplanbureau functie	4	Aandachtspunten: - Doorwerking gewenste inhoudelijke vernieuwing voor de periode na 2007 voor het MNP als geheel. - Met het oog op toekomstige ontwikkelingen en rapportageverplichtingen aan de EU is een aandachtspunt voor de kennisaansturing is de beschikbaarheid van qua omvang en kwaliteit voldoende basis(monitoring)gegevens.

WOt-onderzoek

Verschenen documenten in de reeks Werkdocumenten van de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu – vanaf mei 2005

Werkdocumenten zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van Unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, te Wageningen.

T 0317 – 47 78 44; F 0317 – 41 90 00; E info.wnm@wur.nl

De werkdocumenten zijn ook te downloaden via de WOt-website www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

2005

- 1 *Eimers, J.W.* (Samenstelling). Projectverslagen 2004.
- 2 *Hinssen, P.J.W.* Strategisch Plan van de Unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, 2005 – 2009.
- 3 *Sollart, K.M.* Recreatie: Kennis en datavoorziening voor MNP-producten. Discussienotitie.
- 4 *Jansen, M.J.W.* ASSA: Algorithms for Stochastic Sensitivity Analysis. Manual for version 1.0.
- 5 *Goossen, C.M. & S. de Vries.* Beschrijving recreatie-indicatoren voor de Monitoring en Evaluatie Agenda Vitaal Platteland (ME AVP)
- 6 *MoDijkstra, J.P.* Ontwikkeling en beheer van SMART2-SUMO. Ontwikkelings- en beheersplan en versiebeheerprotocol.
- 7 *Oenema, O.* How to manage changes in rural areas in desired directions?
- 8 *Dijkstra, H.* Monitoring en Evaluatie Agenda Vitaal Platteland; inventarisatie aanbod monitoringsystemen.
- 9 *Ottens, H.F.L. & H.J.A.M. Staats.* BelevingsGIS (versie2). Auditverslag.
- 10 *Straalen, F.M. van.* Lijnvormige beplanting Groene Woud. Een studie naar het verdwijnen van lanen en perceelsrandbegroeiing in de Meierij.
- 11 *Programma Commissie Natuur.* Onderbouwend Onderzoek voor de Natuurplanbureau-functie van het MNP; Thema's en onderzoeksvragen 2006.
- 12 *Velthof, G.L. (samenstelling).* Commissie van Deskundigen Meststoffenwet. Taken en werkwijze.
- 13 *Sanders, M.E. & G.W. Lammers.* Lokaliseren kansen en knelpunten van de Ecologische Hoofdstructuur – met informatie van de terreinbeheerders.
- 14 *Verdonschot, P.F.M., C.H.M. Evers, R.C. Nijboer & K. Didderen.* Graadmeters aquatische natuur. Fase 1: Vergelijking van de graadmeter Natuurwaarde met de Natuurdoeltypen en KRW-maatlatten
- 15 *Hinssen, P.J.W.* Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu. Werkplan 2006
- 16 *Melman, Th.C.P., R.G. Groeneveld, R.A.M. Schrijver & H.P.J. Huiskes* Ontwikkeling economisch-ecologisch optimaliseringsmodel natuurbeheer in combinatie met agrarische bedrijfsvoering. Studie in het licht van LNV-beleidsombuiging "van verwerving naar beheer"
- 17 *Vreke, J., R.I. van Dam & F.J.P. van den Bosch.* De plaats van natuur in beleidsprocessen. Casus: Besluitvormingsproces POL-aanvulling Bedrijventerrein Zuid-Limburg
- 18 *Gerritsen, A.L., J. Kruit & W. Kuindersma.* Ontwikkelen met kwaliteit. Een verkenning van evaluatiecriteria
- 19 *Bont, C.J.A. de, M. Boekhoff, W.A. Rienks, A. Smit & A.E.G. Tonneijck.* Impact van verschillende wereldbeelden op de landbouw in Nederland. Achtergronddocument bij 'Verkenning Duurzame

2006

- 21 *Rienks, W.A., I. Terluin & P.H. Vereijken.* Towards sustainable agriculture and rural areas in Europe. An assessment of four EU regions
- 22 *Knegt, B. de, H.W.B. Bredenoord, J. Wiertz & M.E. Sanders.* Monitoringsgegevens voor het natuurbeheer anno 2005. Ecologische effectiviteit regelingen natuurbeheer: Achtergrondrapport 1
- 23 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-001 – Monitor- en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland
- 24 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek Natuurplanbureaufunctie
- 25 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-385 - Milieuplanbureaufunctie
- 26 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-394 – Natuurplanbureaufunctie
- 27 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04 - Kennisbasis
- 28 *Verboom, J., R. Pouwels, J. Wiertz & M. Vonk.* Strategisch Plan LARCH. Van strategische visie naar plan van aanpak
- 29 *Velthof, G.L. en J.J.M. van Grinsven (eds.)* Inzet van modellen voor evaluatie van de meststoffenwet. Advies van de CDM-werkgroep Harmonisatie modellen
- 30 *Hinssen, M.A.G., R. van Oostenbrugge & K.M. Sollart.* Draaiboek Natuurbalans. Herziene versie
- 31 *Swaay, C.A.M. van, V. Mensing & M.F. Wallis de Vries.* Hotspots dagvlinder biodiversiteit
- 32 *Goossen, C.M. & F. Langers.* Recreatie en groen in en om de stad. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 33 *Turnhout, Chr. Van, W.-B. Loos, R.P.B. Foppen & M.J.S.M. Reijnen.* Hotspots van biodiversiteit in Nederland op basis van broedvogelgegevens
- 34 *Didderen, K en P.F.M. Verdonshot.* Graadmeter Natuurwaarde aquatisch. Typen, indicatoren en monitoring van regionale wateren
- 35 *Wamelink, G.W.W., G.J Reinds, J.P. Mol-Dijkstra, J. Kros, H.J. Wieggers.* Verbeteringen voor de Natuurplanner
- 36 *Groeneveld, R.A. & R.A.M. Schrijver.* FIONA 1.0; Technical description
- 37 *Luesink, H.H., M.J.C. de Bode, P.W.G. Groot Koerkamp, H. Klinker, H.A.C. Verkerk & O.Oenema.* Protocol voor monitoring landelijke mestmarkt onder een stelsel van gebruiksnormen
- 38 *Bakker-Verdurmen, M.R.L., J.W. Eimers, M.A.G. Hinssen-Haenen, T.J. van der Zwaag-van Hoorn.* Handboek secretariaat WOT Natuur & Milieu
- 39 *Pleijte, M. & M.A.H.J. van Bavel.* Europees en gebiedsgericht beleid: natuur tussen hamer en aambeeld? Een verkennend onderzoek naar de relatie tussen Europees en gebiedsgericht beleid
- 40 *Kramer, H., G.W. Hazeu & J. Clement.* Basiskaart Natuur 2004; vervaardiging van een landsdekkend basisbestand terrestrische natuur in Nederland
- 41 *Koomen, A.J.M., W. Nieuwenhuizen, J. Roos-Klein Lankhorst, D.J. Brus & P.F.G. Vereijken.* Monitoring landschap; gebruik van steekproeven en landsdekkende bestanden
- 42 *Selnes, T.A., M.A.H.J. van Bavel & T. van Rheenen.* Governance of biodiversity
- 43 *Vries, S. de. (2007)* Veranderende landschappen en hun beleving
- 44 *Broekmeijer, M.E.A. & F.H. Kistenkas.* Bouwen en natuur: Europese natuurwaarden op het ruimtelijk ordeningsspoor. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 45 *Sollart, K.M. & F.J.P. van den Bosch.* De provincies aan het werk; Praktijkervaringen van provincies met natuur- en landschapsbeleid in de periode 1990-2005. Achtergronddocument bij

- 46** *Sollart, K.M. & R. de Niet met bijdragen van M.M.M. Overbeek.* Natuur en mens. Achtergronddocument bij de Natuurbalans 2006

2007

- 47** *Ten Berge, H.F.M., A.M. van Dam, B.H. Janssen & G.L. Velthof.* Mestbeleid en bodemvruchtbaarheid in de Duin- en Bollenstreek; Advies van de CDM-werkgroep Mestbeleid en Bodemvruchtbaarheid in de Duin- en Bollenstreek
- 48** *Kruit, J. & I.E. Salverda.* Spiegeltje, spiegeltje aan de muur, valt er iets te leren van een andere plannings-cultuur?
- 49** *Rijk, P.J., E.J. Bos & E.S. van Leeuwen.* Nieuwe activiteiten in het landelijk gebied. Een verkennende studie naar natuur en landschap als vestigingsfactor
- 50** *Ligthart, S.S.H.* Natuurbeleid met kwaliteit. Het Milieu- en Natuurplanbureau en natuurbeleidsevaluatie in de periode 1998-2006
- 51** *Kennismarkt 22 maart 2007; van onderbouwend onderzoek Wageningen UR naar producten MNP in 27 posters*
- 52** *Kuindersma, W., R.I. van Dam & J. Vreke.* Sturen op niveau. Perversies tussen nationaal natuurbeleid en besluitvorming op gebiedsniveau.
- 53** *Melman, Th.C.P. (ed).* Indicatoren voor Convention on Biodiversity 2010.
- 54** *Broekmeyer, M.E.A. & E.P.A.G. Schouwenberg & M.E. Sanders & R. Pouwels.* Synergie Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebieden. Wat stuurt het beheer?
- 55** *Bosch, F.J.P. van den.* Draagvlak voor het Natura 2000 gebiedenbeleid. Onder relevante betrokkenen op regionaal niveau
- 56** *Jong, J.J. & M.N. van Wijk, I.M. Bouwma.* Beheerskosten van Natura 2000 gebieden
- 57** *Pouwels, R. & M.J.S.M. Reijnen & M. van Adrichem & H. Kuipers.* Ruimtelijke condities voor VHR-soorten
- 58** *Bouwma, I.M.* Quickscan Natura 2000 en Programma Beheer.
- 59** *Schouwenberg, E.P.A.G.* Huidige en toekomstige stikstofbelasting op Natura 2000 gebieden
- 60** *Hoogeveen, M.* Herberekening Ammoniak 1998 (*werktitel*)
- 61** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-001 – ME-AVP
- 62** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek
- 63** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-003 – Advisering Natuur & Milieu
- 64** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-385 – Milieuplanbureaufunctie
- 65** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-394 – Natuurplanbureaufunctie
- 66** *Brasser E.A., M.F. van de Kerkhof, A.M.E. Groot, L. Bos-Gorter, M.H. Borgstein, H. Leneman* Verslag van de Dialogen over Duurzame Landbouw in 2006
- 67** *Hinssen, P.J.W.* Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu. Werkplan 2007